

Nà-nduá Nì Tiaa San Juan sàhà Jesucristu

Jesús nduú ana datúí nansa iá Dios, vâchi nì nanduu-ya nêhivì

1 Na táyôo ñuhiví, sà-íá mii-yá ana datúí nansa nihnú ini Dios. Nùu Yua-nda Dios iá-yà, te mii stná-yà nduú stná-yà Dios. ²Te divi-ya iá nùu Yua-nda Dios na táyôo ñuhiví. ³Mii-yá nì quidayucun-yà nsidanicuú iñàha iá ñuhiví. Te nú màsà cóó-yá, ni-iñàha mà cóó stná ñuhiví. ⁴Sàhà mii-yá xí-itiacu nsidaa ana itiacú. Te sàhà ñà-itiácú ndiaha-yá, ñà-jaàn sàni sàà-yà datnúu ini-yà nêhivì ñuhiví. ⁵Cunaha-nsiá, ichì ñáa nduá ñuhiví yohó, doco iin-ni datnúu ndiaha-yá ini anima-ndà; te nsidaa ñà-íá ichì ñáa ma, cóni cùí cundeá nùu-yá. ⁶Nìsa ìa iin tiàa nì nìhì chuun nùu Dios; Juan nani-né. ⁷Te nì quixi-ne nì cachi-nè ñà-ndácuìsì xì nêhivì nansa iá mii-yá ana datnúu xì sàxínitnùnì-ndà sàhà-ñá vâtùni cunindisá nsidaa-néyà. ⁸Màdì Juan yucán nì sándúú ana datnúu ndiaha xi ini-ndà, còò; cuiisì nì quixi-ne ñà-cachitnùhu uun-ne nansa iá mii-yá quidà-xì ñà-jaàn, ⁹vâchi ndisa sàvâxi

mii-yá ana datnúu ndiaha xi ini anima nsidaa nêhivì, te mà dándáhvî-yàndó.

¹⁰Nì ìa-ya ñuhiví, divi ñuhiví nì quidayucun-yà, doco cóni nácúni nêhivì-yá. ¹¹Stoho ñuhiví nduú-yá, te nì quixi-ya yohó, doco nêhivì ñuhiví xi-ya, nì cahíchì ini-nèyà.

¹²Doco nsidaa ana nì dáyáha xi-yá ini anima-xi, nì nìhítáhvì-né cunduu-ne dèhe ndisa-ya, te divi nduú nsidaa ndohó nêcuàchì xiníndísá-xí-yá, te ndàcùcahan xi quivì-yá. ¹³Te ìnansa nì nìhì-ndà nì sàcùnduu ndisa-nda dèhe-ya? Pues màdì sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi iin nêhivì (chica ndiaá), ni màdì sàhà yua-nda, ni sàhà stná ñà-dùcán cuní iin nêhivì coo. Còò, sàhà cuiisì-ña ducán cuní Dios.

¹⁴Ndè ñuhiví yohó nì quixi mii-yá ana datúí nansa iá Dios, te nì nduvàha-ya iin nêhivì iá iquicúnù-xi. Te nìsa ìa chii-yá yohó ndé ndoo-nda. Te nsiùhù, nì xini-nsì ñà-ndiaha guá iá-yà. Ndiaha gá-yà, cachí, vâchi mindaa Dêhemanì Yua-nda Dios nduú-yá, te chitu-yá gracia xì stná palabra ndàcuiisì.

**Ñà-ndùá nì cachi Juan
Bautista sàhà Jesús**

¹⁵Daaní, nì càhàn Juan mà sàhà Jesús, nì ndàhì-nè, cachí-nè (xì nèhivì):

—Divi mii-yá nduú ana disáhà-xí nì càhìn xì-nsiá daa, te nì cachì, dihna yàha yùhù, dandu después vaxì mii-yá ana chicá ndiaá nùí, vachì na táyôo yùhù, sà-íá mii-yá.

¹⁶Chitu-yá cuàhà gá ñà-ndiaha ñi ñuhú ini-yà, ñàyùcàndùá nùù mii-yá sàni nihítàhvi stná-ndà cuàhà ñà-jaàn, cuàhà sàstnùhù gracia. ¹⁷Vàchi ley sàna nua nì dātúí Moisés antes, doco vichi sàni dātúí-ya ñà-nduú gracia ndiaha xí-yá xì stná palabra ndàcuisì xí-yá. ¹⁸Còò ni-iin nèhivì nì xìni xì Yua-nda Dios ni-iin xichi. Doco mindaa Dèhemanì-yá íá nùù-yá, sàni dātúí yà-yùcán nansa íá Yuamànì-yá sàhà-ñá cundaà ini-ndà.

**Ñà-ndùá nì cachi Juan
Bautista sàhà mii-né**

¹⁹Daaní, nècuàchì raza Judea ndoo ñuu Jerusalén, nì techuún-né iin ùi dùtù xì-ne nùù Juan, te cutnàhà stná-nè xì dava nècuàchì (xinúcuáchì veheñùhu nani) Levita. Te nì xìcàn tnùhù-né nùù nècuàchìmà ana divi nduú-né.

²⁰Ñàyùcàndùá, ñà-yòhó ndùá nì cachi Juan; cóni càchì-nè á coó; nì cachi ndàà-nè:

—Yùhù, có-nduúí mii-yá nani Cristu.

²¹Dandu nì cacachi nècuàchìmà:

—(Pues nú coó), ¿ana divi nduu-ní? ¿A nsì-Elías nduu-ní?

Te nì cachi Juan:

—Còò.

Te nì cacachi tu nècuàchìmà:

—Entonces, ¿a divi nduu-ní mii-yá ana icúmí quixi canúú càhàn cuenta xi Dios?

—Còò —cachí Juan.

²²Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchìmà:

—Pues, ¿ana divi nduu-ní? vachì icúmí-nsì cachitnùhu-nsì xì nèhivì nì catechuun-xi-nsì vaxi-nsì. ¿Ndíá cachí-ní sàhà mii-ní?

²³Dandu nì cachi Juan:

—Yùhù nduú ana càhàn fuerte sàhù yucù, (te cachí' xì nèhivì ñà-nsidavii-né anima-nè) na ian ndundaà iin ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor nacua nì cachitnùhu Isaías sàna nà ní càhàn-nè cuenta xi Dios —ni cachi Juan.

²⁴Cunaha-nsiá, nècuàchì nì casaà nùù Juan mà, nècuàchì fariseu xínduu-ne. ²⁵Dandu nì xìcàn tnùhù gá-nè, cachí-nè:

—Vichi, ¿índù chuun quidá ñi-ní nèhivì nú có-nduú-ní mii-yá nani Cristu, te có-nduú stná-ní nsì-Elías, te ni có-nduú stná-ní mii-yá icúmí quixi càhàn cuenta xi Dios?

²⁶Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Yùhù, ndisa, quidá ñi' nèhivì xì tècuí. Doco mahì mii-nsiá íá iin ana có-nàcúni-nsiá. ²⁷Te mii-yá, nchìcùn gá vaxi-ya nùí, te chicá ndiaá stná-yà nùí. Ni mà nātúí (cundui iin mozo xi-ya) ñà-tavà xì ndisàn-yá —nì cachi Juan.

²⁸Cunaha-nsiá, ndé íá ñuu tii Betábara ladu duha yùte Jordán, yucán nì cuu nsidaa ñà-yòhó.

Nì quixi Jesús ñuhivì yohó ñà-cui-yà na ian xíhì iin lelù nduú promesa

²⁹Daaní, nì yàha inga quivì, dandu nì xini Juan vaxì Jesús, te nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn vaxi mii-yá ana nduú nahi Lelù Íi nì sàhatahvì Dios (ñà-cui-yà) dacúxíó-yá cuàchi nèhivì ñuhiví. ³⁰Sàhà mii-yá nì càhìn daa na ní cachì: nchícùn gà vaxi-ya nùí, vachi na táyôo yùhù ñuhiví, sà-íá-yà, vachi nicanicuahàn íá-yà. ³¹Te cónì nácùnì mii-yá antes, doco sàhà-ñá cundaà ini raza-ndà Israel ana divi nduú-yá, sàhájàn nì nihí chuun quida i' nèhivì xì tècuì —nì cachi Juan.

³²Daaní, nì cachi tu-ne inga palabra yohó:

—Yùhù, nì xinì nì nuu Espíritu ìì xí Dios; nahi loma náhà-yà mànuu-ya ansivi nì sàcòo-ya dìni Jesús, te nì ndòo-ya yucán. ³³Yùhù, cónì nácùnì mii-yá antes. Doco na ní sàha Yua-nda Dios yùhù chuun quida i' nèhivì, dandu nì cachi stná-yà xí: “Na cùnì-ní nuu Espíritu ìì màcòo-ya dìni iin (ana cuhí), dandu ñà-jaàn cundaà inì-ní divi nduú mii-yá cuàhàn nsida ìì xì anima nèhivì tìxi Espíritu ìì”. ³⁴Ñàyùcàndùá, yùhù, sàni xinì, te datúì nùù-nsiá ñà-divi Dèhemani Dios nduú Jesús —nì cachi Juan.

**Nècuàchì primeru nì
catenchicùn xì Jesús**

³⁵Daaní, nì yàha inga quivì, te yucán iín Juan, cutnáhà-né xì ùì tiàa dacuahá-né. ³⁶Te nì xini-nè yatni yáha Jesús, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn cuàhàn mii-yá ana nduú Lelù Íi vaxi nùù Dios.

³⁷Te ùì tiàa dacuaha-ma, nì tiacu-nè nì càhàn Juan ducán, te nì tenchicùn-nè Jesús cuàhàn-nè.

³⁸Dandu nì ndacoto-ya, te nì xini-yà xínchicùn nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né: —¿Ndà nduá nandúcú-nsiá?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù íá-ní?

³⁹—Nahà-nsia, cundehè-nsiá —nì cachi-yà xì-né.

Ñàyùcàndùá, cuàhàn-nè xì-yá, te nì xini-nè índù íá-yà. Te nì ndòo-ne xì-yà sàcuaà yucán, vachi nahi càcùmì nì cuaà nduá.

⁴⁰⁻⁴¹Iin tiàa nani Andrés nduú iin ana nì inini na ní càhàn Juan daa, te nì tenchicùn stná-nè Jesús. Dandu vichi duha nì sàhàn stná-nè nì nanducu-né ñani-nè nani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà: —Sàni ndacùhun stnahá-nsí xì mii-yá nduú Mesías.

Quivì Mesías nì cachi Andrés dàhàn mii-né, vachi cuní cachàmà Cristu (nì quixi dìquì-xí).

⁴²Dandu nì saca-ne ñani-nè nì casaà-nè ndé íá-yà. Te na ní xini-yà Simón mà, dandu nì cachi-yà xì-né: —Dèhe Jonás nduu-ní, te nani-ní Simón, doco yùhù cuàhàn cachi xì-ní Cefas —nì cachi-yà. Te quivì Cefas mà, Pedro cuní cachà.

**Nansa nì cana Jesús iin tiàa nani
Felipe xì inga-nè nani Natanael**

⁴³Daaní, nì yàha inga quivì, te cuní Jesús nùhù-yà ladu Galilea. Te nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa nani Felipe, te nì cachi-yà xì-né: —Cunchicùn-ní yùhù nùhù-ndà.

⁴⁴Cunaha-nsiá, ñuu Felipe mà nduú ñuu Betsaida, divi ñuu Andrés xì Pedro. ⁴⁵Ñàyùcàndùá nì nanducu Felipe iin tiàa nani Natanael, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cunaha-ní, sàni ndacùhun tnahá-nsí xì mii-yá nì tìaa Moisés sàhà-xí nùu ley ìi, te divi sàhà stná-yà nì tìaa stná cuàhà profeta nì càhàn cuenta xi Dios sàhana. Jesús de Nazaret nani-yá, te yua-yá nani José.

⁴⁶Dandu nì cachi Natanael:

—¿A ndísá? ¿A ía iin nèhivì vaha ñuu Nazaret?

Dandu nì cachi Felipe:

—Nahà-ní cundehè-ní.

(Dandu cuàhàn-nè xì nècuàchìmà.)

⁴⁷Te na ní xini Jesús vaxi Natanael, dandu nì cachi-yà sàhà-né:

—Yohó vaxi iin tiàa quidá ndisa nacua ndiá icà quida nècuàchì raza-ndà Israel, te ni-iyuhu mà túha-ne dandahví-nè.

⁴⁸Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—¿Nansa ináhá-ní yùhù?

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Na táñaha ga cana Felipe mii-ní, te ía-ní sàhà iin nù-higu, dandu nì xinitúí mii-ní.

⁴⁹Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—Dèhemani Dios nduu-ní, Maestro, divi rey icúmí cusáhnú nùu ñuu-ndà Israel nduu-ní.

⁵⁰Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Mà úhì guá nì xinindisa-ní na ní cachì nì xinitúí mii-ní sàhà yutnù yucán. Cunaha-ní, icúmí-ní cuni-ní milagru chicá ndiaha.

⁵¹Ñà-ndácuìsi nduá cachí` xì-ní, icúmí-ní cuni-ní nuna ansivi, dandu quecoyo ángel xi Dios mànana mànuu cucuu-ne dìquì-xí ndé íin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Nansa nì quida Jesús milagru iin vicò nandàhà nì ia ñuu Caná

2 Daaní, quivì ùnì nì la iin vicò nandàhà ñuu tii Caná ía ladu Galilea. Te yucán nì sàà stná dihi Jesús. ²Te nì cànà stná mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. ³Te nì cuu nì nsihi tècuíí vidi sì-uva coho-ne. Ñàyùcànduá, nì càhàn dihi-yá xì-yá, cachí-nè:

—Sàni nsihi tècuíí vidi sì-uva.

⁴Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Chicá vaha nacoo-ní ñà-jaàn nùu yùhù, vachi táñaha ga sàà meru hora xì.

⁵Dandu nì càhàn dihi-yá xì tiàa xinúcuáchí yucán, cachí-nè:

—Quida-nsia nacua cachí dèhi xì-nsiá.

⁶Cunaha-nsiá, yucán itá ìñù barril yùu, iin ian vátùnì cuñuhu cùmì ò úhùn yoo tècuíí. Tècuíí mà xichúún nècuàchì raza Judea ñà-nsidandoo-ne mii-né según estilu nduú ley xi-ne. ⁷Te nì cachi Jesús xì tiàa yucán:

—Dachitu-nsiá barril jaàn tècuíí.

Ñàyùcànduá, ducán nì caquida-tè, dècuèndè yuhá nì chitu. ⁸Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Vichi chitacùhá-nsiá chii-té cunihi-nsia cùhùn nùu nècuàchì íin sáhnú nùu vicò.

Ñàyùcànduá, ducán nì caquida-tè.

⁹Te nì xihì nècuàchìmà iyuhu tècuíí mà, doco sàni nanduu-tè tècuíí vidi sì-uva. Te cónì sáha-ne cuenta índù nì quixi ndutè mà, doco tè-xinúcuáchí nì catavà xì-té, ináhá-tè. Daaní, na ní cundaà ini-nè nansa xihí ndutè mà, dandu

nì cana-ne noviu nándahà, ¹⁰te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Nsidaa nèhivì, na sáha-ne tècuìfì vidì si-uva coho-nda, dihna sáha-ne ndutè chicá vaha, dandu nú sàni xihì cuahà-ndatè, dandu tavá-né ndutè chicá ndahví. Doco mii-ní, còó, làcà vichi nì tavà-ní ndutè chicá finu —nì cachi-nè.

¹¹Ñà-jaàn nduú milagru primeru nì quida Jesús. Te ñuu Caná iá ladu Galilea nduú lugar ndé nì quida-yañà. Ducán nduú nì dàcùnì-yà nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá, te nì xinindisá stná nècuàchì dacuahá-yá mii-yá.

¹²Daaní, nì sàhàn Jesús ñuu Capernaum, mii-yá xì dihi-yá xì ñani-yà, xì stná nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì cuee-yà iin ùi quivì.

Nansa nì tavà Jesús nèhivì dicó ini patiu veheñuhu cahnú

¹³Dandu nì quihin tu-ya ichì cuahàn-yà ñuu cahnú Jerusalén, vachi sà-ítúú vicò pascua, iin vicò nsidácáhnù nècuàchì raza Judea yucán. ¹⁴(Ñàyùcàndùá, nì sàà-yà ñuu mà), te nì xini-yà yucán yehè veheñuhu cahnú itá nèhivì dicó; dicó-né buey, dicó-né riì, dicó-né loma, te ndoó stná nèhivì nadámá tnahá xì dihùn (vaxì inga ñuu). ¹⁵Dandu nì cava-yà itnii yohò nì quidayucun-yà iin chirrión, te nì taxi nsihí-yànè yehè veheñuhuma, mii-né xì riì xí-né xì stná buey xi-ne. Te nì dàndiàchì-yá dihùn damá-né, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi-ne. ¹⁶Te nì cachi stná-yà xì nècuàchì dicó xi loma mà:

—iTavà-nsiá quisi yohó fuera! vachi màdì yàhvi nduú vehe ìi Yuamáni' —nì cachi-yà.

¹⁷Dandu nì nsinuu ini nècuàchì dacuahá-yá nansa cachí nùù tutu ìi ndé cachá': "Yáha ga cuahà nacání ìni sàhà veheñuhu ìi xí-ní ñà-màsà dándañuhú nèhivì ñà-ìi icúmíá".

¹⁸Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì cachi-nè xì-yá:

—Quida-ní iin milagru cunduu seña ñà-cundaà ini-nsì a icúmí-ní derechu quida-ní ñà-ndúá nì quida-ní, á coó.

¹⁹Dandu nì cachi-yà xì-né: —Vàtùni. Ducùn-nsiá veheñuhu yohó, te tìxi ùni quivì nsida saf-ñà.

²⁰Dandu nì cachi nècuàchì yucán: —Ùi dico ìñù cuìà nì quidachuún nèhivì nì dàxínu-ne veheñuhu yohó. Te mii-ní, ¿a ndísá daxínu-ñà tìxi ùni quivì? —nì cachi-nè.

²¹Doco màdì veheñuhu ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xì; còó, vachi ejemplu-ni nduámà; divi cuerpu mii-yá cáhàn-yà sàhà-xì.

²²Ñàyùcàndùá, después, na quívì sàni natiacu-yà, dandu nì nsinuu ini nècuàchì nchìcùn xì-yá ñà-dùcán nì cachi-yà xì-né daa, te nì sàà-nè nì xinindisá-né ñà-ndúá cachí nùù tutu ìi, te nì xinindisá stná-nè ñà-ndúá nì cachi mii-yá daa.

Ináhá Jesús nansa iá anima nsidanicuú nèhivì

²³Cuahà nèhivì nì xinindisa-xi-yá na ní xini-nè milagru nì quida-ya na iá-yà ñuu Jerusalén quivì vicò pascua ma. ²⁴Doco mii-yá, cóni ícúmí-yà nècuàchìmà seguru, vachi ináhá-yà ñà-ñuhú ini anima nsidanicuú-né. ²⁵Còò necesidad ícúmí-yà cachi iin nèhivì xì-yá nansa iá anima ñanìtnaha-ne, vachi ináhá-yà nsidaa ñà-ndúá ñuhú ini anima nèhivì.

Nansa nì càhàn iin tiàa
nani Nicodemo xì Jesús

3 Nìsa ia iin nècuàchì fariseu nani Nicodemo. Iin nècuàchì xídandacú nùù ladu Judea mà nduú stná-nè. ²Te divi-ne nì sàhàn ndé iá Jesús iin sàñaà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsì divi mandu xi Dios vaxi-ní, vachi nú màsà chíndéé Dios, dandu ni-iin nèhivì, mà níhì-né quida-ne milagru nacua quidá mii-ní.

³Dandu nì cachi Jesús xì-né: —Palabra ndácuisì nduá yohó cachí` xì-ní: nú màsà nácacú sáá nèhivì, dandu mà cúí sàà-nè cuni-nè ñuhivì ìì xí Dios.

⁴Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá: —¿Nansa cui nacacu-nda nú sàni sahnu-nda? ¿A cúí nàcùñuhu saa-nda ini dihimàni-ndà, te nacacu-nda?

⁵Dandu nì cachi Jesús xì-né: —Ñà-ndácuisì nduú palabra yohó cachí` xì-ní: nú màsà nácacú sáá iin nèhivì quida tècuìí xì stná Espíritu Ìì, dandu mà níhì-né yàha-ne ñuhivì ìì ndé cusáhnú Dios. ⁶Vàchi nú sàni cacu-nda nùù yuadíhì-ndá, dandu iquicúñú icúmí-ndá. Doco nú sàni cacu anima-nda quida Espíritu Ìì xí Dios, dandu espíritu (saa) cucumi stná-ndà. ⁷Màsà ndúlócô-nì ñà-nì cachì xì-ní icúmí-nì nacacu saa-ní. ⁸Vàchi ducán quidá stná tàchì, caná te caná yohó yucán, doco có-ináhá-nsià índù lugar vaxa, ni índù lugar cuàhàn. Ducán iá stná xì anima nsidaa nèhivì nì nacacu nì quida Espíritu Ìì.

⁹Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá: —Pues, ¿índù modo cunduu nsidaa ñà-càchì-nì jaàn?

¹⁰Dandu nì cachi Jesús xì-né: —Iin maestru ñuu-ndà Israel nduu-ní, te có-sànihì inì-ní sàhájàn nacua ndiá ìcà-ní. ¹¹Ñà-ndácuisì nduá yohó cachí` xì-ní: ñà-nduá ináhá-nsì, divi ñà-jaàn cachì-nsì xì-nsiá. Te datúí stná-nsì nùù-nsiá ñà-nduá sàni xini-nsì, doco có-xiníndísà-nsiá. ¹²Mate cuisì sàhà ñà-íá ñuhivì yohó-ní nduá càhìn xì-nsiá, doco có-xiníndísà-nsiá; ñàyùcànduá, ùhì cunindisá stná-nsiá nú ni càhìn xì-nsiá sàhà gloria (xi Dios).

¹³Ni-iin nèhivì tàñaáha ga nana-ne gloria. Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ansivi nduú vehi, te nì nui nì quesai (ñuhivì yohó). ¹⁴Te nacua nì quida Moisés (sànahà) na nìsa ìa-ne yucù, nì chituu ducún-nè iin còò (càa), pues ducán stná yùhù, icúmí nèhivì chituu ducún stná-nè yùhù. ¹⁵Dandu nsidaa nèhivì cunindisa-xí, mà nunca sàà-nè ndañuhu-né; còò, nicanicuahàn cutiacu-nè.

¹⁶Vàchi ñà-cuàhà guá cúú ini Yua-nda Dios sàhà nèhivì ñuhivì, nì sàhatahvì-yá mindaa Dèhemanì-yá (ñà-cui-yà), dandu nsidaa nèhivì xiníndísà-xí-yà, mà sàà-nè ndañuhu-né, còò, nicanicuahàn icúmí-nè cutiacu-nè. ¹⁷Vàchi màdi sàhà-ñá dandohó-yá nèhivì cuàchi nduá disàhà-xí nì ndacu nuù Dèhemanì-yá quixi-ya ñuhivì yohó, còò; divi sàhà-ñá càcu-ne nduá.

¹⁸Nú xiníndísà iin nèhivì Dèhemanì Dios, dandu ñà-sàni càcu-ne nùù castigu sàhà cuàchi-ne nduá; doco nèhivì có-xiníndísà, sà-íá vaxi castigu xi-ne nùù-yá, vachi có-xiníndísà-né ñà-nduá

cachí mindaa Dèhemanì-yá. ¹⁹Te ìndià nduú meru ñà-dìsàhà-xí vaxi castigu mà dìquì-né? Divi sàhà-ñá sàni quesaa palabra ndàcuisi ñuhiví yohó ñà-datnúà sàxìnìtnùnì nèhivì, doco chicá nì cudìì ini-nè caca-ne ichì ñáa, màdì ichì ndé datnúù Dios, vaxi quini iá ñà-ndùá quidá-né. ²⁰Te nsidaa nècuàchìmà, có-cùnì dahuun-ne cunini-ne palabra datnúù xì sàxìnìtnùnì-nè, nì có-tnàtuu stná-nè ndé càhàn xì palabra mà sàhà-ñá màsà túi ñà-quini guá quidá-né. ²¹Doco iin nèhivì quidá víi nacua cachí palabra ndàcuisi, cudìì ini-nè tnàtuu-ne ndé iá palabra datnúù xì sàxìnìtnùnì-nè, vaxi cunì-nè cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-quidá víi-né nchícùn-nè ichì Dios —nì cachi Jesús.

**Ñà-ndùá nì cachi gà Juan
Bautista sàhà Jesús**

²²Daaní, nì quihin tu Jesús ichì cuàhàn-yà ladu Judea, mii-yá xì nècuàchì xínchicùn xì-yá. Te yucán nì ndòo chii-yá xì-né, dandu nì cuhiì nèhivì cuàhà gà nì sàà yucán. ²³Stná Juan Bautista, yucán quidá ì stná-nè nùù iin xaan nani Enón yatni lugar nani Salim, vaxi ñuhú cuàhà tècuìì yucán. Ñàyùcàndùá, divi lugar mà sàhàn cuàhà nèhivì ñà-cuhiì-né, ²⁴vaxi tàñáha ga cundiadi Juan.

²⁵Tiempu mà nì cuu nì quesaha nì cuàà nèhivì nchícùn xì Juan xì itnii gà nècuàchì raza-nè Judea, vaxi tucu tucu cachí iin iin-ne sàhà modo nduhii-ndà. ²⁶Dandu nsidaa-né nì quixi-ne nùù Juan nì cacachi-nè xì nècuàchìmà:

—Maestro, ináhá-nì ana nìsa là xi-ní ladu duha yùte Jordán, te nì càhàn-nì sàhà-né, ndiaha gà-nè nì cachì-nì; pues vichi mii stná-nè quidá ì stná-nè nèhivì, te cuàhà gà nèhivì sàhàn nùù-né.

²⁷Dandu nì cachi Juan xì-né:
—Ni-iin nèhivì, mà cúí nìhì-né iin chuun ndiaha nú màsà cuàha Dios-nè. ²⁸Ináhá-nsià nansa nì cachì: “Yùhù, có-ndúì (rey ndiaha nani) Cristu, cuisì iin ana nì techuún Dios nduí, te dihna vaxi nùù mii-yá”. ²⁹Cunaha-nsiá, na iá vicò nandàhà, iá iin noviu, te iá stná novia cutnáhà xí-nè. Doco iá stná padrinu iladú, inínì-né, te cudìì ini-nè na càhàn noviu. Pues, ducán iá stná yùhù, nahi padrinu nduí, te yáha ga cudìì inì sàhà mii-yá. ³⁰Mii-yá, cueé-ni cueé-ni chicá icúmí-yà nìhì gà-yà tnùñuhu xí-yá, doco yùhù, cóò. Cueé-ni cueé-ni icúmí nèhivì nandòdó-né yùhù.

Jesús nduú ana nì nuu ansivi

³¹Mii-yá, dècuèndè dìquì-xí nì quee-ya, ñàyùcàndùá chicá ndiaá-yà nùù nsidaa-nda. Iin nèhivì ñuhiví yohó, nèhivì ùún nduú-né, te cuisì sàhà ñuhiví yohó càhàn-nè. Doco mii-yá, ansivi nì quixi-ya, te chicá ndiaá-yà. ³²Te ñà-ndùá sàni xini-yà, xì ñà-ndùá nì inini-ya, ñà-jaàn nduá cachí-yà xì nèhivì, doco có-xiníndísà-né ñà-ndùá cachí-yà. ³³Doco nú xiníndísà iin nèhivì-yá, dandu náhà claru sàni cundaà ini nècuàchìmà ñà-mii palabra ndàcuisi nduá cachí Dios. ³⁴Vaxi Jesús, mandu xi (Yua-nda) Dios vaxi-ya, te divi palabra ndiaha

xí Yuamáni-yá cáhàn-yà, vàchi màdì iyuhu-ní Espíritu ìi sàni níhítàhvì-yá, còò. Sàni nihì nsihí-yá Espíritu ìi. ³⁵Te cuú ini Yuamáni-yá sàhà-yá. Ndahà-yá sàni dàyàha Yuamáni-yá nsidanicuú ìnàha.

³⁶Cunaha-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí Dèhemanì Dios, nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. Doco nèhivì có-xiníndísà, mà-níhì-né vida ndiaha ma. Còò, iin castigu cahnú icúmí-nê nihì-né nùu-yá, te sà-ìtúá vàxan.

Nansa nì yàha iin nècuàchì ñahà ñuu Samaria ladu xi Jesús

4 ¹⁻²Quìvì yucán nì nducuahà gá nèhivì nchícùn xì Jesús. Te nì cuhìi stná-nè. Doco màdì mii Jesús nì quidá fì xì-né, cuisì nècuàchì dacuahá-yá nì quida ìi xì-né. Dècuèndè más gá nèhivì xí-yá nì cuhìi nùu nèhivì nì quida ìi Juan Bautista. Dandu nì xinitnùhu stná nècuàchì fariseu ñà-cuahà guá nèhivì nchícùn xì-yá. Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini-yà ñà-sà-ináhà nècuàchìmà ñà-jaàn, ³dandu nì quee-ya ladu Judea mànuhù-yá ladu Galilea, (mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá).

⁴Te ichì mà icúmí-yà yàha-ya ladu Samaria. ⁵Te xicá-yá nì nasaa-yà yatni iin ñuu tii nani Sicar. Te divi yucán nduú stná ñuhù ndé nìsa itnii José sàhana, vàchi ñuhù nì ndutahvì-né nùu yua-né Jacob nduá. ⁶Te yucán iá stná pozo nìsa xichuún Jacob mà sàhana. Pues divi yuhù pozo mà nì sàcòò chii-yá, vàchi canì ichì nì xica-ya, te xávi-yà. Nahi càxíhùì nduá, ⁷⁻⁸te sàcuàhàn nsidaa nècuàchì dacuahá-yá ñuu

mà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè. Dandu (nùu pozo mà) nì tnàtuu stná iin nècuàchì ñahà ladu Samaria mà ñà-tavà-né tècuíi. Te nì cachi-yà xì-né:

—Taxi tahvì-ní iyuhu tècuíi cohi.

⁹Te nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Doco mii-ní, iin nècuàchì raza Judea nduu-ní. ¿Índù chuun xicàn-ní tècuíi coho-ní nùu yùhù? vàchi nsidaa nècuàchì ñuu-ní, indéhe úhì-nè nsiùhù tè-ndúu nècuàchì Samaria yohó.

¹⁰Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-ní, vàchi có-cúndáà inì-ní nansa quidá Dios, dacútàhvì-yá tnùmanì xí-yá nùu nèhivì; ni có-ináhà stná-ní ana divi nduú yùhù ana xicàn xì tècuíi nùu-ní. Vàchi nú ni cúndáà inì-ní, dandu càcàn tàhvì-ní nùí, te dacútàhvì' mii-ní tècuíi cutiacu ndiaha-ní.

¹¹Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò ni-ìnàha nihi-ní tavà-ní tècuíi yohó, vàchi cunú ñuhù-te. ¿Nansa cui tavà-ní tècuíi cutiacu ndiahi? ¹²Cunaha-ní, pozo yohó nduú ndé nìsa xihì xì-ndà Jacob, mii-né xì nsidaa dèhe-ne xì quisi xí-né, dandu nì nacoò-neà nùu nsiùhù. ¿Te mii-ní, a chicá ndiaá-ní nùu xì-ndà mà cahan-ní?

¹³Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ni cohó nèhivì tècuíi pozo yohó, dandu tucutu icúmí-né cui-nè tècuíi después. ¹⁴Doco nú ni cohó-né tècuíi dacútàhvì yùhù-nè, dandu mà nunca cui gá-nète nicanicuahàn. Vàchi ducán quea na ian ñuhù tècuíi ini-nè, te ndéà ndiaha-té dècuèndè nihítàhvì-né vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁵Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Señor, taxi-ní tècuíí mà cohi ñà-màsà cúí guè tècuíí, te màsà quíxí guè yohó tavi-te.

¹⁶Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-nî cana-ní ì-ní quixi-nsia.

¹⁷Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còò ìì yùhù.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndáà nduá cachí-nî còò ì-ní, ¹⁸vàchi ùhùn xichi sàni nandàhà-ní, te nì sate tnahá-nsiá. Te tiàa íá xì-ní vichi, màdì ì-ní nduú-né. Ñà-jaàn ndisa nì cachi ndàà-ní.

¹⁹Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Vichi sàni cundaà inì, na iin nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nduú-ní, señor. ²⁰Doco estilu xi xìì-nsí nduá cahvi-nsí Dios dìni yucù jaàn; doco mii-nsiá, còò. Ñuu-nsiá Jerusalén nduú lugar ndé ndiá ìcà-ndà cahvi-nda Dios, cachí mii-nsiá.

²¹Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Señora, cunindisa-ní yùhù: vaxi iin quivì, dandu màdì cuisì dìni yucù jaàn, ni màdì cuisì ñuu Jerusalén cùhùn-nsiá cahvi-nsiá Yua-nda Dios. ²²Mii-nsiá, có-ínahá ndisá-nsiá ana divi cahvi-nsiá.

Doco nsiùhù, ináhá vâha-nsi ana cahvi-nsí, vâchi cuisì nsiùhù tè-nduú nècuàchì raza Judea icúmí xí palabra nansa càcu anima nèhivì. ²³Cunaha-ní, vaxi iin quivì, dandu nèhivì cuní cahvi ndisa xi Dios, inì-ni anima-nè icúmí-nè cahvi-néyà, te cahvi stná-nèyà nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá, vâchi ducán cuní-yà quida-ne na cahvi-néyà. Te vichi

sàni sàà stná quivì quida-ne ducán.

²⁴Vâchi mii espíritu ndiaha nduú Dios. Ñâyùcànduá, nú cuàhàn-ndà cahvi-ndayá, dandu inì-ni anima-ndà icúmí-ndá cahvi-ndayá; te icúmí-ndá cahvi stná-ndâyá cuisì nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá —nì cachi Jesús.

²⁵Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Yùhù ináhí quixi mii-yá ana nduú Mesías, divi mii-yá nani Cristu. Te nú sàni quesaa-yà, dandu cachitnùhu-ya xì nèhivì nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa.

²⁶Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù ana cáhàn xì-ní vichi, divi nduú mii-yá.

²⁷Daaní, cáhàn va-ya xì nècuàchì yucán, te nì cansiaa tu nècuàchì dacuahá-yá. Te nì ndulocó-nè, cóni cúndáa ini-nè índù chuun ndatnúhú-yâ xì nècuàchì ñahà mà. Doco cóni xicàn tnùhù-né nùù-yá índù chuun cáhàn-yà xì-né, ni cóni ndácàtnùhù-né nùù-yá índù palabra cachí-yà xì-né. ²⁸Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nacoo-ne yoo xi-ne mànuhù-né ini ñuu mà, te nì cáhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

²⁹—Naha-nsiá cùhùn-ndà cundehè-nsiá iin tiàa íá yucán, vâchi nì nacani-ne xí' nsidaa ñà-nduá nì quide vida xi. ¿Amádi mii-yá nduú Cristu (ndiatu-nda)?

³⁰Ñâyùcànduá, nì ndecoyo cuàhà nèhivì ñuu yucán vaxi-ne ndé íá Jesús, ³¹vâchi íá ì-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì sacundahví nècuàchì dàcuahá-yá mà nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, cuxi-ní iyuhu.

³²Doco nì cachi-yà xì-né:

—Sà-icúmí ñà-cutiacuì mate có-cùndàà ini-nsia índù ñàha nduá.

³³Dandu nì ndatnuhu nècuàchì dacuahá-yá iin-ne xì inga-nè, cachí-nè:

—¿A vihi-nì nì quixi iin nèhivì nihí xì ñà-nduá cuxi-ya cahan-nsiá?

³⁴Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Ñà-ìtiácú yùhù nduú ñà-quide cumplir nacua nì cachi mii-yá nì techuun-xí vàxi. Cuní dansihí chuun ndiaha nì sàha-ya yùhù. Te ñà-jaàn nduá itiacú.

³⁵⁻³⁶(Ináhí) cachí-nsià cumánì gá cùmì yòó, dandu ndanchito cosecha. Doco yùhù cachí xì-nsiá, cundehè-nsiá (nadaa nèhivì ndoó ñuhiví), vàchi nahi cosecha xínduu stná-nè, te sà-ia ndanchitoa. Te na quidá nèhivì chuun ndiaha xí cosecha mà, pues ñà-nìhì ñanìtnaha-ne vida ndiaha nicanicuahàn nduá. Dandu después, icúmí-nè nìhì-né ñà-vàha xi-ne, te cudìì gá ini-nè, mii-né xì stná nèhivì nì chihi stná xì (palabra primeru). ³⁷Te ñà-jaàn nduú nahi dichu cachí: “Díin nèhivì chihí, te díin nèhivì ndaníhí xí cosecha”.

³⁸Yùhù nì techuín mii-nsiá ñà-quida-nsia iin chuun (ndiaha ñà-chindee-nsiá nèhivì nìhì-né vida ndiaha, na ian) ndanihi-nsia cosecha. Doco màdì mii-nsiá nduú ana nì dàquésáhá xí chuun ma; còó, díin nèhivì nduú ana nì caquidachuún primeru, dandu después nì quìhvi stná mii-nsiá —nì cachi Jesús.

³⁹Cunaha-nsiá, cuàhà nèhivì ñuu tii ladu Samaria mà nì xinindisa-xi-yá, vàchi nì xinindisá-né palabra nì cachi

nècuàchì ñahà mà ñà-nì nacani-ya xì-né nsidaa ñà-nduá nì quida-ne vida xi-ne. ⁴⁰Ñàyùcàndùá na ní quesaa nsidaa-né ndé iá-yá, dandu nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-nì còó chii gá-yá ñuu-nè; te sàhájàn nì ìa ga-yá ùì gá quivì. ⁴¹Dandu cuàhà gá stná nèhivì nì xinindisa-xi-yá, vàchi nì inini-ne nì càhàn mii-yá. ⁴²Ñàyùcàndùá, nì cacachi-nè xì nècuàchì ñahà mà:

—Vichi màdì cuisì sàhà ñà-nduá nì cachi-nì nì xiníndisâ-nsí; còó, vàchi vichi sàni inini stná-nsi mii-yá na càhàn-yà palabra xi-ya, ñàyùcàndùá sàni cundaà ini-nsi ñà-divi mii-yá nduú ana dacácu xi nèhivì ñuhiví; meru Cristu nduú-yá —nì cachi-nè.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe iin nècuàchì dandacú

⁴³Daaní, nì nsihì nì ìa Jesús ñuu yucán ùì quivì, dandu nì naquihin-ya ichì mànuhù-yá ladu Galilea. ⁴⁴Te mii-yá nduú ana nì cachi ñà-cò-quidáñuhú nèhivì iin tiàa càhàn cuenta xì Dios nú nduú-né iin nècuàchì ñuu-nè. ⁴⁵Daaní, na ní nasaa-yà ladu Galilea mà, nì cudìì ini nècuàchì ladu yucán sàhà-yá, vàchi nì sàhàn stná-nè ñuu Jerusalén quivì nì ìa vicò, te nì xini stná-nè nsidaa milagru nì quida-ya yucán.

⁴⁶Daaní, nì nasaa stná-yà ñuu tii Caná iá ladu mà, divi ñuu ndé nì quida-ya milagru xì tècuìì uun nì nanduu-tè ndutè vídì sì-uva. Te yucán nì quesaa stná iin nèhivì xí gobiernu nì quixi ñuu Capernaum, vàchi iá iin dèhe-ne cuhí. ⁴⁷Te nì xinitnùhu-ne sàni nsiaa tu Jesús nì sàhàn-yà

ladu Judea. Ñàyùcàndùá vaxi-ne nchícùn-nèyà, te nì sacundahví-nè nùu-yá áma cúhùn-yà xì-né ñuu-nè, te dandúvaha-ya dèhe-ne, vàchi sàcùcáhví-te. ⁴⁸Doco nì cachi Jesús xì-né:

—Mii-nsiá, nú màsà quidé iin milagru fuerte cundehè-nsiá, mà sáà-nsià cunindisá-nsiá.

⁴⁹Doco nì cachi nècuàchìmà xì-yá:
—Señor, cúhùn-ndà vehi por favor, còtó cui dèhi.

⁵⁰Dandu nì cachi Jesús xì-né:
—Vàtùni nùhù-ní, vàchi cuàhàn nduvàha dèhe-ní.

Dandu nì xinindisá nècuàchìmà palabra nì cachi-yà xì-né, ñàyùcàndùá mànuhù-né vehe-ne.

⁵¹Te na sá-itúú-né nasaa-nè, nì ndacùhun tnahá-né xì itniñ peón xi-ne nihi-xi razón vaxi, te nì cachi-te:

—Sàcuàhàn nduvàha dèhe-ní.

⁵²Dandu nì xicàn tnùhù-né índù hora nì quesaha nì nchìco cuèhè. Te nì cachi-te:

—Icu, nahi càhiin nì nchìco ini-vè.

⁵³Ñàyùcàndùá, nì cundaà ini-nè, divi hora nì càhàn-nè xì Jesús nì sanduamà, divi hora nì cachi-yà xì-né ñà-cuàhàn nduvàha dèhe-ne. Ñàyùcàndùá, nì xinindisá-néyà, mii-né xì nsidaa stná nèhivì vehe-ne.

⁵⁴Cunaha-nsiá, milagru yohó nduú milagru ùi nì quida-ya na ní nasaa-yà ladu Galilea nì sàhàn-yà ñuu Judea.

Nansa nì dandúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà tnahá ñi iquicúñ-xi

5 Daaní, quivì yucán nacávà iin vicò xí nècuàchì raza Judea,

ñàyùcàndùá, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén. ²Te ini ñuu mà iá iin pila cahnú tècuíí. Te yucán itánduhù stná ùhùn vehe nahi corredor. Te lugar mà, Betesda naniá, te yatni iá mà ndé iá iin yehè ñuu mà nani Yehè Riì. ³Pues divi vehe ma itánduhù cuàhà nècuàchì cuhí, nècuàchì cuaá, nècuàchì xicá cuéhè, nècuàchì yáha ga nì ichì, xíndiatu nsidaa-né ndacùchí tècuíí mà. ⁴Vàchi (cachí-nè) cada yáha iin tiempu, dandu nuú iin ángel xi Dios dandácùchí xì-té. Dandu nèhivì primeru quihvi mahì-té, icúmí-nè nduvàha-ne nùu cuèhè quida xi-né, ndéni cuèhè nì cui nì cundúá, icúmíá cuxioa. ⁵Te yucán iá stná iin tiàa indúhu yuhù tècuíí mà, 38 cuià icúmí-nè cuèhè quida xi-né. ⁶Dandu, nì xini Jesús jaàn indúhu-né, te ináhá stná-yà ñà-cànì cuià iá-nè xì cuèhè mà, ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-ní, ¿a cuní-ní nduvàha-ní?

⁷Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò iin chindee xí na hora ndacùchí tècuíí, te quihvi stnáì mahì-té. Vàchi na meru sài, dihna inga-nè nì sàà-nè núi, te nuú-né ndé ñuhù tècuíí.

⁸Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndacuiìn-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní.

⁹Dandu vichi vichi nì nduvàha nècuàchìmà nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì nacaca-ne cuàhàn-nè. Te quivì yucán, quivì descansu nduá.

¹⁰Ñàyùcàndùá, nì cachi dava nècuàchì ñuu mà xì nècuàchì nì nduvàha ma:

—Quivì descansu nduá vichi. Còò ley xi-nda cunsida-ní camilla xi-ní.

¹¹Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:
—Nècuàchì nì dándúvaha xí, nì
cachi-nè xí: “Ndanihi-ní camilla
xi-ní, te caca-ní”.

¹²Dandu nì ndàcàtnùhù nèhivì mà
nùù tiàa ma, cachì-nè:

—¿Ana divi nì cachi xi-ní ducán?

¹³Doco nècuàchì mà, có-ìnáhá-nè
nansa nani ana nì dándúvaha xi-né,
vàchi sàcuàhàn Jesús, te cuàhà gá
nèhivì ndoo lugar yucán.

¹⁴Daaní, después nì ndacùhun
tnahá-yá xi-né na xicánúú-né patiu
veheñùhu, te nì cachi-yà xi-né:

—Vichi sàni nduvàha-ní. Màsà
nàxicócuñ-ní quida-ní cuàchi, còtó
quixi iin tnùndoho chicá fuerte
dìquì-ní.

¹⁵Dandu tiàa ma, nì sàhàn-nè
nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì
raza-nèmà ñà-divi Jesús nduú ana
nì dándúvaha xi-né. ¹⁶Ñàyùcàndüá
nì caxini ùhì nècuàchì yucán mii-yá,
te nì quesaha-né ndatnúhú-nè nansa
cahni-néyà ñà-nì quida-ya milagru
mà iin quivì descansu. ¹⁷Dandu nì
cachi-yà xì nsidaa nècuàchì yucán:

—Yuamáni', iin-ni quidáchúün-yá
nsiquivì, ñàyùcàndüá ducán quidá
stná yùhù.

¹⁸Ñàyùcàndüá chicá más nì cuni
nècuàchì ladu Judea mà cahni-néyà,
vàchi màdì cuisì-ní có-chívaha
vii-yá quivì descansu (cahan-né),
sino que nì cachi stná-yà Dios nduú
Yua-yá, te ducán ndudává stnahá-yá
xì mii Dios.

**Nansa icúmí Jesús
derechu dandacú-yá**

¹⁹Dandu nì naxiconihí-yá nùù
nècuàchì mà, cachì-yà:

—Cunini-nsia palabra yohó
cachí'. Míí mà cúí quide ni-ñàha,
cuisì ñà-ndüá sàni xini quidá stná
Yuamáni' Dios, vàchi nacua quidá
mii-yá, divi ducán icúmí quida
stná. ²⁰Cunaha-nsiá, cuú ini-yà
sàhí, te nsidaa obra ndiaha quidá
mii-yá, ñà-jaàn dacuní stná-yà
yùhù quide. Te vichi sàni xini-nsiá
iin ùù milagru, doco cuàhà obra
chicá ndiaha icúmí-yà dacuní-yà
yùhù, dandu más gá icúmí-nsiá
ndulocó-nsiá. ²¹Vàchi nacua
danátiácú-yà nècuàchì nsii, te
nacuàha-yanè vida, divi ducán
quidá stná yùhù. Ñàyùcàndüá,
vàtùni danátiácú stná ndéni
nèhivì ní cui cudíi inì. ²²Te
có-nsidándàa-yà sàhà cuàchi nèhivì,
vàchi ndahà yùhù sàni dàyáha-ya
chuun jaàn. ²³Ducán, dandu
quidañuhu stná nèhivì yùhù nacua
quidáñúhú-nè mii-yá. Vàchi nú
màsà quidáñúhú-nè yùhù ana nduú
Dèhemanì-yá, dandu queámà na ian
có-quidáñúhú stná-nè mii-yá ana nì
techuun-xí vàxi.

²⁴Ñà-ndácuisì nduá cachí'
xi-nsiá: nú iníni iin nèhivì ñà-ndüá
cachí', te xiníndísà-né mii-yá nì
techuun-xí vàxi, dandu cutiacu-nè
nicanicuahàn. Mà sàa-nè cuni-nè
juiciu, vàchi sàni yàha-ne ndahà
mii-yá ana sàha xi vida ndiaha. Mà
cóó gá-nè ladu ndé xíhì anima-nè.
²⁵Ñà-ndàa nduá yohó cachí' xi-nsiá:
vàxi iin tiempu, dandu icúmí yùhù
ana nduú Dèhemanì Dios ndàhì
fuertí', te cani nsidaa nècuàchì sàni
xìhì, dandu nsidaa ana cunini xí,
nìhì-né vida ndiaha. Te cunaha-nsiá,
vichi nduú stná tiempu mà.

²⁶'Yuamáni', nicanicuahàn ñuhú vida saín ini-yà. Te sàni chitnùni stná ini-yà ñà-nicanicuahàn cucumi stná yùhù vida saín mà, vèchi Dèhemani-yá nduí. ²⁷Te sàni sàha stná-yà yùhù chuun nsidandai sàhà cuàchi nèhivì, vèchi tnaha nèhivì ñuhivì nduú stnái. ²⁸Te có-nduá ñà-ndulocó-nsià sàhà palabra jaàn, vèchi vèxi iin quivì, dandu nsidaa ana ñuhú tixi ñuhù, icúmí-nè tiacu-nè na cani mii-né. ²⁹Dandu quecoyo nsihi-ne. Nècuàchì nisa quida viì, nìhì-né natiacu-nè sàhà ñà-cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn. Doco nècuàchì cóni quidá víi, cuisì natiacu-nè sàhà ñà-nìhì-né castigu sàhà cuàchi-ne.

**Nansa nì cachi Jesús
ñà-mandu xi Yuamáni-yá nì
quesaa-yà ñuhivì yohó**

³⁰'Cuenta xi mií, mà cúf quide ni-iñàha. Cuisì nacua nì sàcùnahí, divi ducán nsidándái sàhà cuàchi nèhivì. Te nú nsidándái sàhà-né ducán, dandu meru nacua ndiá icà cundua, vèchi divi Yuamáni' nduú ana nì techuun-xí nì quesai ñuhivì, te ñà-nduá cuní mii-yá coo, divi nduá quidé, màdiá nandúquí ñà-quide ñà-cùní mií.

³¹'Nú cuisì yùhù nì cùndúú ana cachítñuhu xi-nsiá sàhà ana nduí, dandu mà có-ndiáá mà. ³²Doco iá inga nèhivì cachítñuhu sàhí, te ináhí cachí ndàà-nè. ³³Pues divi nduú Juan (Bautista). Te nì techuún-nsiá compañeru-nsiá ndàcàtnùhù-né nùu nècuàchì mà, te ñà-ndàà nduu palabra ni naxiconihí-né. ³⁴Doco yùhù, còo necesidad icúmí càhàn iin nèhivì

ùún sàhí. Te ñà-nduá cachí` xi-nsiá, ñà-jaàn cachí` sàhà-ñá nìhì-nsiá càcu anima-nsià. ³⁵Iin ratu tii nì cudìi inì-nsià sàhà ñà-nduá quidá Juan (Bautista), vèchi iin ana datnúù xi sàxìnítnùni-nsià (sàhà ichì Dios) nì sanduu ndisa-ne.

³⁶Doco iá inga iñàha chicá fuerte nùu palabra nì cachi Juan sàhí. Vèchi cuàhà chuun ndiaha nì sàhatahvì Yuamáni' yùhù ñà-quide, te divi sàhà chuun ndiaha ma vètùni cundaà inì-nsià ñà-divi mandu xi mii-yá vèxi. ³⁷Daaní, stná mii-yá sàni dàtúu-ya ana divi nduú yùhù. Doco mii-nsiá, tàcùnì-nsià nansa càhàn-yà; te tàcùnì stná-nsià nansa indéhe-yá. ³⁸Ni có-nìhnú stná inì-nsià ñà-nduá cachí-yà, vèchi có-xìníndísà-nsiá yùhù ana vèxi cuenta xi-ya.

³⁹'Cuàhà gá dacuahá stná-nsià tutu ì, vèchi ducán nìhì-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn, cachí-nsià. Doco cunaha-nsiá, divi sàhà yùhù càhàn stná tutu ì mà. ⁴⁰Doco có-cùnì-nsià cunindisá-nsiá yùhù, te nìhì-nsiá vida ndiaha.

⁴¹'Yùhù, có-xìcánúí nandúquí nansa quidañuhu nèhivì yùhù.

⁴²Doco ináhí nansa nìhnú ini mii-nsiá; ináhí có-cùu ini-nsià sàhà Dios.

⁴³'Mate cuenta xi Yuamáni' vèxi, có-xìníndísà-nsiá yùhù. Doco nú ni quixí inga ana càhàn cuisì sàhà mii-xí, dandu divi cuàhàn-nsià cunindisá-nsiá.

⁴⁴'Tùha-nsià nanducu-nsiá quidañuhu nèhivì mii-nsiá, doco ñà-ndee vaha-nsià nùu ana nduú mindaa Dios, còo, có-nàndúcu-nsiá ñà-jaàn. Ñàyùcànduá, sadiàmà

nùù-nsiá ñà-mà cùì cunindisá-nsiá yùhù.

⁴⁵Màsà túxí ini-nsiá yùhù cuàhìn daquéé cuàchi dìquì-nsiá nùù Yua-nda Dios. Còó, díin nduú ana icúmí canicuàchi sàhà-nsiá, divi nduú Moisés, mate tuxí ini-nsiá ley xi nècuàchimà nduá cuàhàn dacácu xi-nsiá. ⁴⁶Vàchi nú nì xinindisá-nsiá ñà-ndúá nì tiaa Moisés nì cùí, dandu cunindisá stná-nsiá yùhù, vèchi divi sàhà yùhù nì tiaa nècuàchimà. ⁴⁷Doco nú có-xiníndísá-nsiá palabra nì tiaa-nemà, dandu mà sàà stná-nsiá cunindisá-nsiá ñà-ndúá cachí yùhù —nì cachi Jesús.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil tiàa

6 Daaní, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu tècuì cuàhà nani mar de Galilea. Te mar de Tiberio nani stná mà. ²Te cutnáhà stná-yà xì cuàhà gá nèhivì, vèchi sàni xini-nè nansa nì quida-ya milagru nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. ³Dandu nì nana-ya iin yucù yucán, te nì sàcòo-ya, mii-yá xì stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴Te quivì yucán nduú quivì sà-ítúú nacava vicò pascua, iin vicò cahnú xí nècuàchì raza Judea. ⁵Te nì indehè-yá, nì xini-yà ñà-cuàhà guá nèhivì vaxi nùù-yá, ñàyùcàndúá, nì cachi-yà xì Felipe:

—¿Índù cui cùhùn-ndà cuiin-nda ñà-cutiacu nsidaa nèhivì yohó cahan-ní?

⁶Ducán nì cachi-yà xì nècuàchimà, doco sà-ínáhá-yà nansa cuàhàn-yà quida-ya; nì cachi uun-ya xì-né a ver nansa cachi-nè. ⁷Ñàyùcàndúá, nì cachi-nè xì-yá:

—Còó, ni mà sàà ùì cientu dìhùn plata ñà-cuiin-nda pan cuxi-ne, vèchi ni ñà-jaàn mà sàà ñhì iin iin-ne iyuhu iyuhá —nì cachi-nè.

⁸Dandu nì càhàn iin nècuàchì dacuahá-yá nani Andrés, divi ñani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

⁹—Yohó iá iin tèchii nihi-xi ùhùn pan tnuu xì ùì siaca cuati. Doco iyuhu nduájàn; mà sàà cuxi nsidaa nèhivì ñà-cuàhà guá-nè.

¹⁰Dandu nì cachi Jesús: —Càhàn-nsiá xì nèhivì ni macùndoo-ne ñuhù.

Ñàyùcàndúá nì sàcùndoo nsidaa nèhivì nùù yùcù cuí, vèchi iá cuàhà yùcù yucán. Te cunaha-nsiá, cuisì nècuàchì xínduu tiàa, ùhùn mil nì sanduu-ne. ¹¹Dandu nì tnii-ya nsi-ùhùn pan mà, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì dasàn-yáñà nùù nècuàchì dacuahá-yá. Dandu mii-né, nì dàcuàchí-nèá nì sàha-ne nèhivì ndoó yucán. Te divi ducán nì quida stná-nè xì siaca. Te nsidaa nèhivì, nì ñhì-né nacua cudí ini-nè cuxi-ne. ¹²Daaní, na sàni chitu tìxi nsidaa-né, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Datacá-nsiá ñà-nì cusobrà sàhá màsà ndáñúhú ni-iyuhá.

¹³Ñàyùcàndúá, nì dàtácá-nè ñà-nì ndòo ma na ní nsihi nì xixi nsidaa-né. Te nùù ùhùn pan mà nì cuyodò gá ùxin ùì icà sicaté chitu pedazu-ñà.

¹⁴Dandu nì cundaà ini nèhivì yucán iin milagru nduá nì quida-ya, ñàyùcàndúá nì cachi-nè:

—Ñà-ndàà nduá, Jesús yohó nduú ana xíndiatu-nda quesaa ñuhivì, divi nècuàchì icúmí càhàn cuenta xi Dios.

¹⁵Doco Jesús, ináhá-yá nansa xínihnu ini-nè quida-ne, divi ñà-cùnì-nè tnii-neyà fuerza, te cunduu-ya rey dandacú nùù-né. Ñàyùcàndùá, nì quecuaán-yá inga xichi, cuàhàn mindaa-yá ndé nduú yucù.

**Nansa nì xicandodò Jesús
nùù tècuíí mar**

¹⁶Daaní, nì cuaà quivì yucán, te nì nuu nècuàchì dacuahá-yá dècuèndè yuhù tècuíí cuáhà mà.
¹⁷Nì sàcùñuhu-ne ini lancha, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè inga ladu mar tii ma, cunì-nè cùhùn-nè ñuu Capernaum. Te nì cuñaà, te tàñáha ga quesaa Jesús. ¹⁸Dandu nì quesaha caná fuerte tàchì, ñàyùcàndùá, ducún nì nacuahnu todò tècuíí. ¹⁹Te na sàcuàhàn-nè ini lancha mà nahi ùhùn ò ìñù kilómetro, dandu nì xini-nè jaàn vaxi-ya, xicándódo-yá nùù tècuíí, te sà-ítúú-yá quesaa-yá ndé cuàhàn lancha. Doco mii-né, nì yùhí-nè.
²⁰Dandu nì cachi-yá xì-né:
—Yùhù nduú; màsà yùhí-nsià.
²¹Ñàyùcàndùá, nì dàyáha-neyà ini lancha, cudíí ini-nè. Te vichi vichi na iin cachí sàni sàà lancha mà dècuèndè ñuu ndé nchícùn-nè cuàhàn-nè.

**Nansa nì yàha stná nèhivì mar
nandúcu-né Jesús, te nì cachi-yá
xì-né nansa sáhatahvì-yá vida ndiaha**

²²Daaní, inga quivì, te nì nataca cuáhà tú nèhivì yuhù mar (ndé nì quee lancha), te ináhá-nè imíndaa-nú nisa à yucán, te vichi cuàhàn nsihi nècuàchì dacuahá-yá ini-nu. Doco ináhá stná-nè

ñà-có-cùtnáhâ-yá xì nècuàchì mà cuàhàn, vàchi micuúsi-né cuàhàn-nè.
²³Doco después nì caquesaa tu itnii gá lancha nì quixi dècuèndè ñuu Tiberias nì quesaa-nu ndé ndoó nèhivì cuáhà mà, divi lugar ndé nì caxixi-ne pan na ní naquimanì-yá sàhà-ñá. ²⁴⁻²⁵Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini nèhivì yucán, ni còd-yá, te ni còd stná nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì quècoyo stná-nè ini lancha, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè mahì mar, te nì casaà stná-nè ñuu Capernaum, nandúcu-nèyà inga ladu mar mà. Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:
—Maestro, ¿índù hora nì quesaa-ní yohó?

²⁶Te nì cachi-yá xì-né:
—Cunini-nsia palabra yohó: yùhù ináhí índù chuun nandúcu-nsià yùhù. Màdì sàhà ñà-nì xini-nsià milagru nduá; còo. Sàhà ñà-nì xixi vaha-nsia, te nì chitu tìxi-nsia nduá. ²⁷Doco màsà nácánì inì-nsia sàhà nansa nihì-nsià ñà-cutiacu-nsià ñuhivì yohó, vàchi sacù-ni tiempu cundiaà mà. Chicá nsiha nanducu-nsià ñà-ndiaha ì cutiacù-nsia nicanicuàhàn. Te divi ñà-jaàn nduá sáhatahvì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, vàchi nùù Yua-nda Dios sàni nihitáhvì ñà-quide chuun ì xì-yá.

²⁸Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:
—Cachì-ní xì-nsí nansa quida-nsi sàhà-ñá cundua obra vaha nacua cuní Dios quida-nda.

²⁹Dandu cachí-yá xì-né:
—Ñà-cunindisá-nsià yùhù ana nì techuún-yá nì quesaa, divi ñà-jaàn nduú chuun vaha cuní Dios quida-nsia.

³⁰Dandu cachí-nè xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu índù seña quida-ní cundehè-nsí, te cunindisá-nsí? Índù milagru quida-ní? ³¹Vàchi xì-ndà, na ní saxíca-ne yucù dāná, nisa còyo ñà-ndiaha nani maná nisa xixi-ne, vāchi ducán cachí nùu tutu ì: “Nùu ansivi nì dācòyo Yua-nda Dios pan nisa xixi-ne”.

³²Dandu nì cachí Jesús xì-né:

—Ñà-ndācuisì nduá cachí xì-nsiá: pan nì nìhì xì-nsiá nùu Moisés sàhaha ma, cóni sándúú ndisa pan ndiaha vāxi ansivi. Còó. Yuamánì nduú ana sáhatahvì xì pan ndisa ndiaha ma. ³³Vàchi pan sáhatahvì mii-yá nduú yùhù ana nì techuún-yá nì quixi ndè gloria sàhà ñà-cutiacu nēhivì ñuhivì.

³⁴Ñàyùcāndùá, nì cachí nēhivì yucán:

—Señor, nicanicuahàn taxi tahvì-ní nsiùhù pan mà cuxi-nsi.

³⁵Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Yùhù nduú nahi pan xi-nsia cuxi-nsia nsìquívì, te cutiacu-nsià. Vāchi nsidaa ana sàà cunindisa-xí, (ndiaha gá cundiatú anima-nè), na ian mà nunca cui-nè doco, te ni mà nunca cui stnà-nè tècuií.

³⁶Doco nacua nì cachì xì-nsiá, sàni xini-nsià nansa quidé, te có-xiníndisá-nsiá. ³⁷Doco sàni chitnùnì ini Yuamánì ñà-cundoo ana nduú nēhivì xí, te nsidanicú nēcuàchì mà, icúmì-nē (sàà-nē cunchicùn-nē yùhù). Te mà nunca taxì ni-iin ana cuní tnàtuu nùí. ³⁸Vàchi divi sàhà-ñá quide ñà-nduá cuní mii-yá nì techuun-xí, ñàyùcāndùá nì quei gloria nì quesà. Mà vāxi quide ñà-nduá

cuní míí. ³⁹Te índià nduá cuní mii-yá nì techuun-xí? Pues, cuní-yà (ñà-iin-ni cundoo vii) nsidaa nēhivì nì sàhatahvì-yá yùhù; có-cuní-yà ndañuhu ni-iin-ne. Dandu na sàà xìnu tiempu, icúmì-nē natiacu nsihi-ne quide. ⁴⁰Ñàyùcāndùá, ndéni nēhivì ni cunítnùhu sàhà yùhù ana nduú Dēhemanì-yá, te cunindisá-né yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn cucumi-né, vāchi ducán nì chitnùnì ini Yuamánì. Dandu quívì xìnu tiempu, icúmì-nē natiacu-nē quide —nì cachí Jesús.

⁴¹Ñàyùcāndùá, nì cuàà nēcuàchì raza-yà Judea sàhà-yá ñà-nì cachí-yà nduú-yá pan ndiaha nì quixi gloria. ⁴²Te dohó nì cachí-nè, iin-ne xì inga-nè:

—Amádi dēhe José nduú Jesús yohó. Ináhá-ndá ana nduú yuadíhì-nē. Índù chuun cachí-nè ndè gloria nì quixi-ne?

⁴³Ñàyùcāndùá, nì cachí Jesús xì nēcuàchì yucán:

—Índù chuun cuàà-nsià ducán?

⁴⁴Mà níhì ni-iin nēhivì nàcùnihnu ini-nè yùhù nú cóni níhitàhvì-né ducán nùu Yuamánì nì techuun-xí; doco nú ni níhitàhvì-né ducán, dandu na quívì xìnu tiempu, icúmì danátíacui-nè. ⁴⁵Sàhaha nì tiaa nēcuàchì profeta nùu tutu ì, te dohó nì cachí-nè: “Cunaha-nsiá, icúmì Dios chinaha-yà nsidaa-né”, nì cachí-nè. Ñàyùcāndùá, nsidaa nēhivì inínì xí Yua-nda Dios, te cundaà vāha ini-nè, divi nduú nēcuàchì icúmì cunchicùn xì yùhù.

⁴⁶Còò ni-iin ni xini xì Yua-nda Dios. Cuisì mindaa ana nì quixi nùu-yá nì xinìnùu xì-yá, (divi yùhù). ⁴⁷Ñà-ndàà nduá cachí

xì-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn sàni ñihitáhvi-né. ⁴⁸Yùhù nduí nahi pan (cuxi nèhivì), te cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁴⁹Xì-nsiá ñsa xica yucù dāná, ñsa xixi-ne nùnì ansivi nani maná, doco nì xihì nsihi-ne. ⁵⁰Doco pan cāhàn yùhù sàhà-xí, còó. Nùu gloria nì quea vāxan, te nú sàni xixi iin nèhivì-ñá, dandu mà cúí gā-nè. ⁵¹Pues cunaha-nsiá, yùhù nduí pan mà. Nùu gloria nì nui vāxi, te nú ni cúnchícùn iin nèhivì yùhù, dandu nicanicuahàn cutiacu-nè, (na ian) sàni xixi-ne yùhù, te ducán cutiacu-nè. Te índù ñàha cundua cuàhi ñà-cunduu nahi pan mà? Pues divi cuerpu xi cunduu pan mà, vāchi icúmí cuàhi vida xi cuenta xi nèhivì ñuhiví sàhà-ñá ñihì-né cutiacu-nè —nì cachi Jesús.

⁵²Ñàyùcāndùá, nì quesaha nècuàchì raza-yà Judea mà cuàà-nè entre mii-né, cachì-nè:

—Índù modo cuàha nècuàchì yohó iquicúñú-nè ñà-caxì-ndāñá?

⁵³Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá cachì xì-nsiá yohó: nú màsà cāxi-nsiá cuñu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, te nú màsà còhó-nsiá nì, dandu còó vida ndiaha nùu-nsiá. ⁵⁴Nsidaa ana saxí xi cuñuì, te xihí-né nì, vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nè, te icúmí-nè natiacu-nè na xinu tiempu.

⁵⁵Vāchi cuñuì, ñà-cutiacu-ndà nduá, te nì, ñà-coho-nda nduú stná.

⁵⁶Nsidaa ana saxí xi cuñuì, te xihí-né nì, sàni ndèe anima-nè ini anima yùhù, te iá stnái ini anima mii-né.

⁵⁷Yùhù itiácúì sàhà mii-yá ana nì techuun-xí vāxi, divi sàhà Yua-nda

Dios iá nicanicuahàn. Te divi ducání stná xì nsidaa ana saxí xi yùhù, sàhà yùhù cutiacu-nè. ⁵⁸Pues, ducán nduú pan nì quixi gloria. Doco tucu iá pan ñsa xixi xì-nsiá sàna, vāchi siempre nì xihì-nè. Cunaha-nsiá, nsidaa ana xixì-xì pan cachì xì-nsiá vichi, nicanicuahàn cutiacu-nè.

⁵⁹Ñà-jaèn nduá nì cachi Jesús na iá-yà veheñuhu ñuu Capernaum dacuahá-yá nèhivì.

Sàhà palabra xi Jesús ñihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn

⁶⁰Na sàni inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-nduá nì cachi-yà, dandu nì cachi dava-ne:

—Ùhì cunindisa-nda ñà-jaèn. Mà cándísà nèhivì palabra jaèn.

⁶¹Doco Jesús, ducání ináhá-yá nansa xícachi-nè cāhàn ndiaa-nèyà ducán. Ñàyùcāndùá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-ndòo ini-nsià sàhà ñà-nduá nì cachi? ⁶²Pues nú coó, (dandu ñnansa cachi gā-nsià sàhà) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví na cuni-nsià yùhù mànaní ansivi nùhì? ⁶³Cunaha-nsiá, cuisì sàhà anima-ndà ñihì-ndà cutiacu ndiaha-nda, màdi sàhà iquicúñú-ndà, vāchi còó ni-ñàha ñihì-ndà nùájàn. Cuisì palabra sàni cachì xì-nsiá nduá dacútiácú xì anima-nsià. ⁶⁴Doco ináhí mii-nsià ñà-dava-nsia có-xiníndísà ndisa-nsia —nì cachi-yà.

Vāchi dècuèndè antes sà-ináhá-yà ana xínduu nèhivì có-xiníndísà, te ináhá stná-yà índù tiàa cuàhàn cahin xì-yá. ⁶⁵Ñàyùcāndùá, nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Nacua nì cachì xì-nsiá daa, ducán nduá: mà cúí cunchicùn iin nēhivì yùhù nú màsà níhítáhvi-né ducán nùù Yuamánì´.

⁶⁶Daaní, divi quivì yucán nì quecuaán cuàhà nècuàchì dacuahá-yá, nì naxicocufìn ini-nè, cónì cútnáhâ gá-nè xì-yá cacanu-u-ne. ⁶⁷Ñàyùcàndùá nì càhàn-yà xì ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá (cónì quecuaán):

—Mii-nsiá, ¿a nacoo stná-nsiá yùhù?

⁶⁸Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, còd inga gà ana cùhùn-nsì nùù-xí, vèchi cuisì sàhà palabra xi mii-ní nihítáhvi-nsí vida ndiaha nicanicuahàn. ⁶⁹Te xiníndísâ-nsí mii-ní ñà-ndùù-ní Cristu, divi Dēhemanì mii-yá iá nicanicuahàn. Ináhâ vâha-nsi ñà-jaàn.

⁷⁰Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ùxìn ùì mii-nsiá sàni nacàxin, doco iin-nsia nduú nahi ñà-malu.

⁷¹Pues divi palabra mà nì cachi-yà sàhà dēhe Simón, nècuàchì nani Judas Iscariote, vèchi divi-ne nduú tiàa cuàhàn cahin xì-yá, te nduú stná-nè iin nècuàchì dacuahá.

Ñà-ndùá nì cachi ñani Jesús xì-yá ñà-có-xiníndísâ-né mii-yá

7 Daaní, después, cuisì ladu Galilea nì quesaha xicánúú Jesús. Có-cuní gà-yà cacanu-u ya ladu Judea, vèchi nècuàchì raza-yà ndoó ladu mà, cuní-nè cahni-néyà. ²Doco vichi sà-itúú iin vicò nsidácáhnù-né ladu Judea, divi vicò ndoó-né siahva. ³Ñàyùcàndùá, nì càhàn ñani Jesús xì-yá, cachí-nè:

—Vichi chicá vâha quee-ní ladu yohó cuahán-ní ladu Judea, dandu cuni nsidaa nècuàchì dacuahá-ní mii-ní, te cundehè stná-nè milagru quida-ní. ⁴Vèchi nú cuní-ndà cuitià fama xi-nda nùù nēhivì, dandu mà quídá dēhé-ndà ñà-ndùá quida-nda. Ñàyùcàndùá, nú cuàhà guá ñà-ndùá quida-ní, dandu quida vate-níá cundehè nsidaa nēhivì —nì cachi-nè xì-yá, ⁵vèchi cunaha-nsiá, nì ñani-yà có-xiníndísâ-xí-yâ.

⁶Ñàyùcàndùá, nì cachi Jesús xì-né: —Tàñáha ga sàà quivì xí. Doco mii-nsiá, ndéni tiempu nì cui, vètùnì quida-nsia ñà-ndùá cudfì inì-nsia. ⁷Te mà cuní ùhì nēhivì ñuhivì mii-nsiá. Doco yùhù, xiní ùhì-nè yùhù, vèchi cachí xì-né chuun quini nduá quídá-né. ⁸Cuahán-nsià vicò mà; vèchi yùhù, tàñáha ga cùhìn, vèchi tàsàà quivì xí.

⁹Ñà-jaàn nduá nì cachi-yà xì-né, te nì ndòo iì-yá ladu Galilea yucán.

Nansa nì quida Jesús na ní sàhàn-yà vicò ndoó-né siahva

¹⁰Daaní, nì nsihì nì caquihin ñani-yà ichì, dandu nì quihin stná-yà ichì cuàhàn-yà vicò mà. Doco cuàhàn dēhé-yà, mà cuàhàn vate-yá. ¹¹Te yucán ndé iá vicò mà nì nanducu nècuàchì ladu Judea mii-yá, cachí-nè:

—¿Índù iá Jesús?

¹²Te cuàhà gà nì ndatnuhu stná-nè sàhà-yá. Vâha ga-yà, cachí dava-ne, doco dava ga-nè, còó, mà vâha-yà, vèchi dandahví uun-ya nēhivì, cachí-nè.

¹³Doco ni-iin nēhivì, cónì càhàn vate-né sàhà-yá, vèchi yúhî-nè nècuàchì ladu Judea mà.

¹⁴Daaní, sàni cudava vicò, dandu ni sàà-yà yehè veheñùhu cahnú, te ni quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán. ¹⁵Ñàyùcàndüá, ni ndulocó nècuàchì ñuu mà, cachí-nè: —iNa nchichí guá cáhàn nècuàchì yohó, te cóni xicá-né escuela (xi-nda)!

¹⁶Dandu ni cachi Jesús xì-né: —Cunaha-nsiá, màdi dìni yùhù taví ñà-ndüá dacuahí nèhivì. Vàchi divi mii-yá ni techuun-xí vaxi nduú ana ni chitnùnì inì-xi nansa coo ñà-ndüá chináhì. ¹⁷Te ndéni nèhivì ni cui, nú iá voluntad xi-ne quida ndisa-ne ñà-ndüá cuní Dios, vátùni sàà-nè cundaà inì-nè sàhà palabra chináhì, a divi dìni míf queá, te ò Dios chindéé xí.

¹⁸Vàchi nú inì-ni mii-nda chítñùnì inì-ndà índù palabra chinaha-ndà, dandu nàhà claru cuisì cuní-ndà tavà-ndà tñùñuhu xí mii-nda. Doco nú nandúcú-ndá nansa quee tñùñuhu xí ana ni techuun-xi-nda vaxi, dandu vátùni cundaà inì-xi, ñà-ndáà nduá cachí-ndà, màdiá dandahví-ndà nèhivì nduá.

¹⁹Moisés ni sàha xi-nsiá ley sàhana. Doco ni-iin-nsia có-quidá ndisa-nsia ñà-ndüá cachí ley mà. ¿Índù chuun cuní-nsià cahni-nsiá yùhù?

²⁰Dandu ni cachi nèhivì cuáhà yucán: —Ndisa sàni culocó-ní ni quida ñà-malu. ¿Ana cuní cahni xì-ní cahan-ní?

²¹Dandu ni cachi Jesús xì-né: —Sànì ndulocó nsidaa-nsiá sàhà imindaa milagru ni quide. ²²(Ináhá-ndá), sàhana ni saquin Moisés iin ley ñà-màcò seña xi

Dios icà-ndà. Doco màdi mii Moisés nduú ana ni chitnùnì inì-xi ñà-coo estilu mà, vachi xì-ndà chicá antes nduú ana ni dàquésáhá xân. Ñàyùcàndüá, ducan quida-nda vichi, mate iin quivì descansu nduá, doco fuerza màcò seña mà icà iin meé. ²³Cundehè-nsiá, dècuèndè stná iin quivì descansu saquín stná-nsiá seña mà icà-vé, (danácuèhè-nsiàvè) sàhà ñà-cùnì-nsiá chivàha vii-nsiá ley mà. Te yùhù, divi stná quivì descansu mà ni sandua na ní dándúvahi iin tiàa, te ni ndòo vaha-ne; doco sàhájàn xidà inì-nsia. ¿Nansa ndujàn? ²⁴(Yùhù cachí` xì-nsiá), màsà cuítnùhu ndevàha-nsia nacua tuxí uun inì-nsià. Nú cuàhàn-nsià càhàn tñùhù-nsiá sàhà iin nèhivì, dandu ñà-ndácuisì xiñuhu cundua cachi-nsià —ni cachi-yà.

Nansa ni cachi Jesús xì nèhivì tuxí inì-xi nduú-yá iin nèhivì ñuhiví yohó

²⁵Ñàyùcàndüá, dava nècuàchì ñuu Jerusalén yucán, ni cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi nècuàchì jaàn nduú tiàa cuní-nè cahni-né? ²⁶Doco cundehè-nsiá, jaàn iín-né mahì nèhivì, chináhá-nè, te còá cachí nècuàchì cuní dandáñúhú xì-nè. ¿A vihi-ni sàni nacuni tè-xidandacú nù-ndà ñà-divi Cristu (ni quixi nù Dios) nduú-né? ²⁷Doco nsiùhù, còó, vachi sà-ináhá-nsí índù ni quixi nècuàchì jaàn. Vachi na quívì quixi mii-yá ana nduú ndisa Cristu, mà cúndáà inì-xi índù ni quixi-ya —ni cachi-nè.

²⁸Ñàyùcàndüá, ndee ní càhàn Jesús xì nèhivì dacuahá-yá yehè veheñùhu, cachí-yà:

—¿A ináhá-nsiá yùhù (tuxí inì-nsia)? ¿A ndisa ináhá-nsiá ndévi nì quixi? Pues yùhù, màdìá inì-ni mií nì ndàcù inì quixi; còó. Íá ana nì techuun-xí vaxi, te vátùni cahvi-nda xi-yá. Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiâyà. ²⁹Yùhù, ndisa, ináhî mii-yá, vâchi divi-ya nduú ana nì techuun-xí, te ñâyùcàndüá nùù mii-yá nì quixi —nì cachi Jesús.

³⁰Ñâyùcàndüá, nì nanducu nècuàchìmà nansa tñii-neyà, doco cóni níhì-né quida-neà, vâchi tàñáha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán. ³¹Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá nèhivì itá yucán nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì cachi-nè:

—Cuàhà gá milagru quidá Jesús yohó. Ádi có-xiñhù gá cundehè gá-ndà milagru sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi rey ndiaha nì quixi nùù Dios nduú-yá.

Nansa nì quixi policia cuenta xi nècuàchì fariseu ñà-catnii-tè Jesús

³²Dandu nì caxinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-ndüá cachí nèhivì sàhà-yá. Ñâyùcàndüá, mii-né xì dùtù xicusahnú, nì càhàn-nè xì policia ñà-cùhùn-te catnii-tèyá.

³³Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì inga xichi, cachí-yá:

—Sacù-ni tiempu coo guè xì-nsiá yohó, dandu icúmí nùhì nùù ana nì techuun-xí vaxi. ³⁴Te mate ni nándúcú-nsiá yùhù, doco mà ndácùhun-nsia yùhù, vâchi ndé cùhìn, mà cúí sàà-nsiá.

³⁵Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì ndatnuhu-né entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù cùhùn nècuàchì yohó, te (cachí-nè) mà cúí ndacùhun-ndané?

¿A cùhùn xicà-né ñuu griegu ndé ndoó stná nècuàchì raza-ndà, te dacuahá-né nècuàchì griegu mà? ³⁶Có-sânihì ini-ndà ñà-càchí-nè ñà-mà cúí ndacùhun-ndané, mate ni nándúcú-ndané, te mà cúí sàà stná-ndà lugar ndé cùhùn-nè —nì cachi nèhivì mà.

Na ian queé fuerte tènuhu iin yùte limpiu, ducán fuerte icúmí Dios cuàhatahvi-yá vida ndiaha xí-yá ini anima-ndà

³⁷Daaní, nì sàà quivì nì xìnu vicò mà, divi quivì chicá nducáhnù. Dandu nì ndacuiin Jesús mahì nèhivì, te nì càhàn ndee-yá, cachí-yà xì-né:

—Nú íá ana xíhì tècuíí, dandu ni quixí-né núí, te coho vâha-ne. ³⁸Vâchi nú xiníndisâ iin nèhivì xì, ducán queá nùù-né na ian caná fuerte tècuíí ini anima-nè, te xítia-te, nduú-te nahi tècuíí coho-nda cutiacu-ndà nicanicuahàn, divi nacia cachítnùhu nùù tutu ìì —nì cachi-yà.

³⁹Doco tècuíí nì cachi-yà mà nduú (ejemplu, vâchi cunaha-nsiá), Espíritu ìì nduú tècuíí mà, te nsidaa ana xiníndisá-xí-yá, icúmí-nè nihítahvi-né Espíritu ìì mà. Doco tàñáha ga cuàhatahvi Dios Yà-ìì mà, vâchi tàñáha ga nanihì Jesús tnñuhu ndiaha xí-yá.

Nansa nì ndatnuhu nèhivì cuàhà sàhà Jesús

⁴⁰Daaní, na ní inini dava nècuàchì itá yucán ñà-ndüá nì cachi-yà, dandu nì cachi-nè:

—Ndisa, nècuàchì ndiatu-nda quesaa càhàn cuenta xi Dios nduú ana yohó.

⁴¹ Te dava ga-nè, cachí-nè:
—Divi rey ndiaha Cristu nduú
nècuàchì yohó.

Doco dava ga-nè, nì cachi-nè:
—¿A tuxí inì-nsia rey ndiaha
Cristu cunduu iin nècuàchì nì quixi
ladu Galilea (nahi Jesús)? ⁴² Amádi
cachítnùhu tutu ìì sàhà rey mà
ñà-divi yohòtéhè-yá nduú David, te
ñuu nècuàchì mà nani Belén cunduu
ñuu-yà, cachá`.

⁴³ Ñàyùcàndùá, nì tàhndè dava
nèhivì sàhà-yá. ⁴⁴ Te mate cuní
dava-ne tnii-neyà, doco ni-iin-ne
cò-sàhandee ini-nè quida-neà.

**Nansa nì cachi nècuàchì xídandacú
ñà-có-càndísà-né Jesús**

⁴⁵ Daaní, na sámànùhù tè-xínduu
policía ndé ndoó dùtù xícusahnú
xì nècuàchì fariseu, te nì cachi
nècuàchì mà xì-té:

—¿Índù chuun cónì sándácá-nsiá
Jesús quixi?

⁴⁶ Te nì naxiconihí policía,
cachí-te:

—Còò inga ana cáhàn ndiaha guá
na cáhàn nècuàchì yucán.

⁴⁷ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu
mà:

—¿A ndé` stná mii-nsiá sàni
dàndàhví Jesús? ⁴⁸ Cundehè-nsiá
nsiùhù tè-xídandacú, ¿a sàni
xinindisá-nsí? Còò, ni-iin-nsi. Te
¿ò dává gá nècuàchì fariseu?
Còò. Ni-iin-ne, có-xiníndísà-né.

⁴⁹ Doco dava ga nèhivì ndahví
yucán, nì có-ináhá-nê nansa cachí
ley ìì, sàháyùcàndùá icúmí-né
nìhì-né castigu xi-ne —nì cachi
nècuàchì mà.

⁵⁰ Cunaha-nsiá, yucán íá stná
Nicodemo, divi nècuàchì nì sàhàn

nùù Jesús daa, vàchi iin nècuàchì
xídandacú nduú stná-nè. Te
vichi nì cáhàn stná-nè xì nsidaa
compañeru-nemà, cachí-nè:

⁵¹ —(Ñáni), ndéni nèhivì ní cui,
nú cuní-ndà nsidandaà-ndà sàhà-né,
dihna icúmí-ndá cunini-nda nansa
cachí mii-né, dandísá, vètùni
cundaà ini-ndà sàhà chuun xi-ne.
Amádi ñà-jaèn nduú stná ley xi-nda.

⁵² Doco nì naxiconihí
compañeru-nemà cachí-nè:
—¿A ndé` stná mii-ní nduú stná-ní
iin nècuàchì ladu Galilea? Nanducu
váha-ní (nùù tutu ìì), dandu cundaà
inì-ní, còò ni-iin nècuàchì cáhàn
cuenta xi Dios quixi ladu Galilea —
nì cachi-nè.

⁵³ Dandu nsidaa-né nì nacuitià-nè
mànùhù-né vehe-ne.

**Ñà-ndùá nì cachi Jesús xì iin
nècuàchì ñahà cónì quidá víi**

8 Daaní, nì quee Jesús
cuàhàn-yà yucù Olivo.

² Dandu inga quìvì na ní tùinuù,
vàxi tu-ya veheñùhu cahnú. Te nì
nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá;
te nì sàcòo-ya nì chinaha-yànè.

³ Dandu yucán nì sàà stná itnii
maestru ináhá ley sànahà, xì stná
dava nècuàchì fariseu, xíndaca-ne
iin nècuàchì ñahà nì sàà, te nì
chicani-ne nècuàchì mà nùù-yá,
vàchi ñahà mà, nì cáhàn-nè xì iin
nècuàchì có-ndúú nècuàchì vehe-ne.

⁴ Ñàyùcàndùá nì cacachi nècuàchì
tiàa ma xi-yá:

—Maestro, nì tnii-nsi ñahà yohó
na quidá-né iin cuàchi. ⁵ Te cachí
ley xi Moisés ñà-icúmí-né cui-nè xì
yùù nú quidá-né ducán. Doco mii-ní,
¿nansa cachí-ní quida-nda?

⁶Ducán nì cachi nècuàchìmà, áma cáchí-yà iin ñà-có-ndiá ìcà-yá cahan-né, te ducán nìhìndèè-né daquéé cuàchi-ne òiqui-yá. Doco mii-yá, nì nàcòo ndee ni-ya, tiaá-yá nùù ñuhù xì òinìndàhá-yà. ⁷Dandu chicá cuàhà nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, ñàyùcàndüá, nì nàcòo ndaà-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Nú iá ndisa iin-nsia còò ni-iin falta-xi, dandu divi ni cúnúú primeru caniyuu-xi nècuàchì yohó.

⁸Dandu ingà tu nì nàcòo ndee-ya, tiaá tú-yá nùù ñuhù. ⁹⁻¹⁰Doco nsidaa nècuàchì itá yucán, ináhá-né iá stná cuàchi-ne. Ñàyùcàndüá, dihma nècuàchì chicá sahnú nì caquee cuàhàn, dandu después nì caquee stná iin iin nècuàchì dava ga mà cuàhàn-nè, ndé mii Jesús nì ndòo, xì stná nècuàchì ñahà mà. Dandu nì nàcòo ndaà-yà, te nì xini-yà ndélà mindaa nècuàchìmà iín. Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né:

—Señora, ¿a sàcuàhàn nsidaa nèhivì daquéé cuàchi òiqui-ní? ¿Á coo cá ana cuní cahnì xì-ní?

¹¹Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Còò, Señor; còò cá iin.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues ni yùhù, có-cùnì stnáì cuì-ní. Cuahán-ní, te màsà nàxícócuìn-ní quida gà-ní cuàchi ma —nì cachi-yà.

Jesús nduú ana datnúù xì sàxínítùnì nèhivì ñuhívì

¹²Daaní, nì càhàn gà Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Yùhù nduí ana datnúù xì sàxínítùnì nèhivì ñuhívì. Ñàyùcàndüá, nsidaa ana nchícùn xì', icúmí cutnuè ndiaha nùù ichì

nchícùn-nè, te ducán nìhítáhvì stná-nè vida ndiaha, vàchi mà nunca cunduamà ichì ñáa.

¹³Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Còò, mà ndisá, vàchi cuisì mii-ní ndeníhí vàha-ní mii-ní.

¹⁴Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mate mií cáhìn sàhà-xí, doco vátùnì cundiaa mà, vàchi ináhì índù nì quei vàxi, te ináhì índù icúmì nùhì. Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiá índù nì quei vàxi, nì có-ináhá stná-nsiá índù icúmì nùhì. ¹⁵Indéhe uun-nsia nansa quidá nèhivì, te ñà-jaàn cachí-nsiá sàhà-né, a quidá víi-né, ò á coó.

Doco yùhù, có-càchí' nú quidá víi-né, ò á coó. ¹⁶Doco nú ndisa indéhí sàhà-né, dandu ñà-ndácuìsì nduámà, vàchi màdì cuisì yùhù nduú ana cachí ducán, vàchi cutnáhà stná Yuamání' xì', divi mii-yá ana nì techuun-xí vàxi.

¹⁷Cachí ley xi-nsia: xì ùì testigu vátùnì cunindisa-nda ñà-ndáa nduá cachí-nè. ¹⁸Pues, cunaha-nsiá, yùhù nduú iin ana cáhàn favor xi. Daaní, iá stná mii-yá nì techuun-xí, divi Yuamání', te cáhàn stná-yà favor xi.

¹⁹Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—¿Índù iá yua-ní?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, nì có-ináhá-nsiá yùhù, nì có-ináhá stná-nsiá Yuamání'. Vàchi nú nì cúnáhá ndisa-nsia yùhù nì cùí, dandu ñà-jaàn nìhì stná-nsiá cunaha stná-nsiá mii-yá.

²⁰Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na ní dàcuàhá-yá nèhivì ndoó yehè veheñuhu cahnú yatni ndé itá alcancia xi Dios. Doco còò iin ni

tnii-xi-yá, vächì tàñáha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán.

**Nansa nì cachi Jesús icúmí-yá
cùhùn xicà-yá, te mà cúí cunchìcùn
stná nèhivì có-xiníndísá**

²¹Daaní, nì cachi tu Jesús xì nècuàchì yucán:

—Yùhù icúmí cùhùn xìqué, te mii-nsiá, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco na quivì cui-nsiá, icúmí-nsiá cui-nsiá xì cuàchi-nsia. Te lugar ndé cùhìn, mà cúí cùhùn stná-nsiá.

²²Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchì raza-yà Judea mà entre mii-né:

—¿A vihini cahni nècuàchì jaàn mii-né, ñàyùcàndùá nì cachi-nè lugar ndé cùhùn-nè mà cúí sàà stná-ndà?

²³Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nèhivì ñuhivì yohó xínduu-nsia, doco yùhù, dìquì-xì ansivì nì quixi, có-ndúí nèhivì ñuhivì yohó. ²⁴Ñàyùcàndùá nì cachi xì-nsiá daa ñà-icúmí-nsiá cui-nsiá xì cuàchi-nsia. Vächì nú có-xiníndísá-nsiá yùhù ñà-ndúí ana nì cachi xì-nsiá, dandu quivì cui-nsiá cunsida ì-nsiá cuàchi-nsia.

²⁵Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì-yá:

—Pues, mii-ní ¿ana divi nduu-ní? Te nì cachi-yà xì-né:

—Ndé primeru sàni cachi xì-nsiá ana nduí. ²⁶Te cuàhà gá icúmí guè cundehí, te cachi sàhà-nsiá. Cunaha-nsiá, palabra ndàcuisi nduá cachí mii-yá ana díchúún-xì vaxi. Nùu mii-yá nì sàcùnahí cachi nsidaa ñà-ndùá cachí` xì mii-nsiá nèhivì ñuhivì yohó —nì cachi Jesús.

²⁷Doco nèhivì yucán, cóni sànhì ini-nè ñà-divi Yua-nda Dios

cáhàn-yà sàhà-xí. ²⁸Ñàyùcàndùá nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú sàni sàà-nsiá nì chituu ducún-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandu cundaà ini-nsiá ñà-divi yùhù nduí ana cachí` xì-nsiá, te màdì dìni míí chítùnì inì quide ñà-ndùá quidé. Cuisì quidé ñà-ndùá nì dàndàcú Yuamánì` nùí, te divi ñà-jaàn nduá cachí` xì-nsiá. ²⁹Cunaha-nsiá, divi Yuamánì` nì techuun-xì vaxi, te nicanicuahàn iá-yà cutnâhâ stná-yà xì; mà nunca nacóó-yá yùhù, vächì nicanicuahàn quidé ñà-ndùá cudí ini-yà.

³⁰Ducán nì cachi Jesús, te sàhà palabra jaàn nì sàà nì xinindísá cuàhà gá nèhivì-yá.

**Ndoó nèhivì iníní xí Dios, te
ndoó nèhivì iníní xí cuàchi**

³¹Daaní, nì cáhàn Jesús xì nèhivì xiníndísá-xí-yá, cachí-yá:

—Nú iin-ni cunindísá vâha-nsia, dandu cunduu ndisa-nsia nèhivì xí, ³²te sàà stná-nsiá mànhì ini-nsiá ñà-ndúú palabra ndàcuisi. Te divi sàhà palabra mà icúmí-nsiá caquee-nsia libre.

³³Dandu nì cachi nèhivì xì-yá:

—Nsidaa-nsí, yohótèhè-nsí nduú Abraham, te ni-iin xichi cóni ía ni-iin lamú dandacu-xì nùu-nsí. Ñàyùcàndùá, ¿índù chuun cachí-ní ñà-icúmí-nsí quee-nsi libre?

³⁴Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisi nduá yòhò cachí` xì-nsiá: nsidaa ana tùha quida xì cuàchi, divi cuàchi ma nduá dàndàcù-xì nùu-né vida xi-ne, na ian peón xì cuàchi ma nduú-né. ³⁵Te iin peón, màdì nicanicuahàn

coo-tè vehe lamú xi-tè. Tucu iá xì dèhe iin lamú, nicanicuahàn icúmí-nê coo-ne nùù nècuàchìmà.

³⁶ Ñàyùcàndùá, nú sàni dàcácu Dèhemanì (Dios) mii-nsiá, te sàni quee-nsia libre, dandísá, libre dahuun icúmí-nsiâ cundoo-nsia.

³⁷ Yùhù ináhî Abraham nduú yohòtèhè-nsiá. Doco vichi cuní-nsiâ cahni-nsiá yùhù, vàchi có-ndòo inì-nsia xì ñà-ndùá cachí` xì-nsiá.

³⁸ Cuisì ñà-ndùá sàni xinì nùù Yuamánì` nduá cachí` xì-nsiá, te ducán stná mii-nsiá, ñà-ndùá nì inini-nsia nùù yua-nsiá, divi nduá quidá stná-nsiâ.

³⁹⁻⁴⁰ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Nsiùhù, Abraham nì sanduu primeru yua-nsí.

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ndisa Abraham ni cundúu yohòtèhè-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiâ quida vîl-nsiá nacua nîsa quida nècuàchìmà sàhana. Doco vichi cuní-nsiâ cahni-nsiá yùhù, mate palabra ndàcuisì nduá cachí` xì-nsiá, te nduú stná mà palabra nì inini nùù Dios. Cunaha-nsiá ni-iin xichi cóni cùnî Abraham quida-ne nacua cuní mii-nsiá quida-nsia xì. ⁴¹ Doco mii-nsiá, nacua quidá yua-nsiá, divi ducán quidá stná-nsiâ.

Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Nsiùhù, có-ndùú-nsí dèhe ndahví. Míndaa Yua-nsí iá, te divi nduú Dios.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú Dios ni cundúu yua-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiâ cuu ini-nsiâ sàhí, vàchi nùù mii-yá nì quei vàxi. Màdì yùhù nì nácání míí inì quixi, cóò. Divi mii-yá nì techuun-xí vàxi.

⁴³ Te ùndù chuun mà cùì mànihì inì-nsia ñà-ndùá cachí` xì-nsiá?

Pues divi sàhà-ñá mà cundéé inì-nsia cunindisá-nsiá palabra xi.

⁴⁴ Vàchi divi ñà-malu nduú yua-nsiá, te nacua cudî ini quisi mà quida quini-sì, divi ducán stná mii-nsiá, cudî stná inì-nsia quida-nsia ducán.

Dècuèndè tiempu chicá antes cudî inì-si dacahnì stnahá-si nèhivì. Mà nunca tùha-sì quida-sì ni-iñàha nduú ñà-ndáà, vàchi cóò ni-iin palabra vaha nihnú inì-si. Te na cáhàn tnùhù-sí, (màsà ndúlócò-ndà), vàchi ducánì tnuhu ini anima-si.

Tnuhu-sí, te yua ñà-tnùhù nduú-si.

⁴⁵ Te yùhù, sàhà-ñá cachí` xì-nsiá ñà-ndùú ñà-ndácuìsì, ñàyùcàndùá có-xiníndísâ-nsiá yùhù.

⁴⁶ Te nú iá cuàchi nì quide cahan-nsiá, dandu ùndù chuun có-càchí claru-nsiàñà? Doco te nú ñà-ndáà nduá cachí` xì-nsiá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá yùhù. ⁴⁷ Nsidaa ana nduú nèhivì xí Dios, cudî ini-nè cunini-ne palabra vàxi nùù-yá. Doco sàhà-ñá có-ndùú-nsiá nèhivì xí-yá, ñàyùcàndùá có-iníní-nsiá palabra xi-yá —nì cachi Jesús.

Sà-íá Jesús na táyôo nèhivì sàhana

⁴⁸ Dandu nì càhàn tu nèhivì raza-yà Judea xì-yá, cachí-nè:

—Ádi ñà-ndáà nduá cachí-nsì, iin nècuàchì samaritanu (sìquini) nduu-ní, te iá stná iin ñà-malu anima-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còò ñà-malu anímè. (Na cáhàn xì-nsiá), cuisì cuní` quee tnùñuhu xí Yuamánì`. Doco mii-nsiá, cahíchi inì-nsia yùhù. ⁵⁰ Có-nàndúquí nansa tavà nèhivì tnùñuhu xí míí, vàchi iá

iin ana quida-xi ñà-jaàn, te mii-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà viì sàhà nsidaa chuun. ⁵¹Palabra ndàcuisi nduá cachí` xì-nsiá yohó: nú ni chívàha iin nèhivì ñà-ndüá chinàhì, dandu mà nunca sàà-nè cui-nè nicanicuahàn.

⁵²Dandu ni cachi nècuàchì raza-yà Judea yucán:

—Vichi sàni cundaà ndisa ini-nsi íá ñà-malu anima-ní, vèchi sàhana ni xihì Abraham yucán, te ni xihì stná nsidaa profeta nisa cahàn cuenta xi Dios. Doco mii-ní cachí-ní mà nunca sàà cui nèhivì chívàha xi ñà-ndüá cachí-ní. ⁵³¿A tuxí inì-ní chicá ndiaá-ní nùù xì-ndà Abraham? Vèchi còò gá ndómà, xì stná profeta nisa cahàn cuenta xi Dios, sàni caxihì nsihi-ne. ¿Ana divi nduu-ní cahan-ní?

⁵⁴Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Nú mií ni cachí` ñà-chicá ndiaí`, dandu, mà cúndiáá` mà. Vèchi divi Yuamáni` nduú ana icúmí tavà xì tnùñuhu xí yùhù, mate mii-yá nduú ana càhvì stná-nsià, cachí-nsià.

⁵⁵Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiâyà; cuisì yùhù, ndisa, ináhí-yà. Te nú ni cachí` có-ináhí-yà, dandu cunduu stnáì tè-tnùhù nahi mii-nsiá. Doco yùhù, ináhí mii-yá, te chívàhi ñà-ndüá cachí-yà. ⁵⁶Xì-ndà Abraham mà, ni cudii ini-nè ñà-nìhitàhvì-né cuni-nè tiempu (quesà ñuhiví yohó). Ñàyùcàndüá, contentu ni ndòo-ne na ní cuu ndisa ñà-jaàn.

⁵⁷Dandu ni cachi nèhivì mà xì-yá: —iMii-ní, ni có-xicà-ní ùù dico ùxin cuià, te ináhá-ní Abraham cahan-ní!

⁵⁸Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, tàyoó Abraham, doco yùhù sà-íé`.

⁵⁹Ñàyùcàndüá ni dàtàcá nècuàchì mà yùù cuàhàn-nè cahni-néyà ni cùí, doco ni quee dèhé-yà veheñuhu ma ni chindaà-yà mahì-né cuàhàn-yà.

**Nansa ni dàndúvaha Jesús
iin nècuàchì cuaá dècuèndè
quivì ni cacu-ne**

9 Dandu ni yàha Jesús chicá nùù-xí, te ni xini-yà yucán íá iin nècuàchì cuaá, dècuèndè ni cacu-ne cuaá-nè. ²Te ni xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yà nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿ana cuàchi-xi nduá, te cuaá nècuàchì yohó ni cacu-ne? ¿A yuadíhí-nè íá cuàchi-xi, ò mii-né?

³Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Ni còò cuàchi ni quidá nècuàchì yohó, ni stná yuadíhí-nè. Cunaha-nsiá, sàhà-ñá ni sàà nèhivì cundaà ini-nè ñà-ndiaha guá quidá Dios, ñàyùcàndüá ni cuu xi nècuàchì yohó ducán. ⁴Yùhù, na íá va quivì, icúmí quide obra ndiaha ni sàcùnahi nùù mii-yá ana ni techuun-xí vaxì; vèchi (vaxì iin tiempu ùhì) nàcuìin tnùù, dandu mà cúí gá quida ni-iin nèhivì chuun xi mii-yá. ⁵Yùhù, na íá ve ñuhiví yohó, chuun xi nduá datnúì sàxinítnùni nèhivì.

⁶Dandu ni nsihi ni cachi-yà ducán, ni dàcòyo-ya tèdìf-yà ñuhù, te ni quidavàha-ya iyuhu ndèhì ni dàcánúú-yà nùù nècuàchì cuaá mà. ⁷Te ni cachi-yà xì-né:

—Vichi cuahán-ní quisi-ní ndé ñuhú tècuíi pila nani Siloé.

Pues cunaha-nsiá, quivì Siloé mà cuní cachá` dàhàn ñuu yucán

ñà-sàni techuún nèhivi-ndó.
 Ñàyùcàndüá, ni sàhàn tiàa ma
 ni quisi-ne, te na mándixi-ne
 sàtùínüù-né. ⁸Dandu nsidaa
 nècuàchì ndoó yatni ndé iá-nè, xì
 stná dava ga nècuàchì ináhá xí-nè
 antes cuaá-nè, ni cachi-nè:
 —¿Amádi nècuàchì tiàa jaàn nduú
 ana nisa ia xicàn xì caridad?

⁹Te dava-ne, cachí-nè:

—Divi nduú-né.

Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Còó, cuisì na indéhe nècuàchì
 cuaá mà, ducán indéhe stná
 nècuàchì yohó.

Doco nècuàchì ni sanduu
 nècuàchì cuaá mà, ni cachi-nè:

—Divi nduí.

¹⁰Dandu ni cacachi nècuàchì
 yucán xì nècuàchìmà:

—¿Nansa ni cuu ni natùinuù-ní?

¹¹Te ni cachi nècuàchìmà:

—Iin tiàa nani Jesús, ni
 quidavàha-ne iyuhu ndèhì ni
 dàcánüù-né nùí, te ni cachi-nè
 xì: “Cuaán-ní ndè pila Siloé, te
 quisi-ní”. Ñàyùcàndüá, ducán ni
 quide, te ni natùinuí’.

¹²Dandu ni cachi nèhivi mà xì-né:

—Pues vichi, ¿índü iá tiàa ma?

Te ni cachi nècuàchìmà:

—Có-cùndáa inì.

¹³Dandu nèhivi yucán, ndacá-né
 nècuàchìmà cuàhàn nùù nècuàchì
 fariseu. ¹⁴Vàchi cunaha-nsiá, quivì
 descansu nduá na ní quidavàha
 Jesús ndèhì ni dànatùì-ya nùù
 nècuàchìmà. ¹⁵Ñàyùcàndüá, ni
 xicàn tnùhù stná nècuàchì fariseu
 nùù nècuàchìmà nansa ni cuu ni
 natùinuù-né. Dandu ni cachi-nè:

—Nì quidavàha nècuàchìmà
 ndèhì, te ni dàcánüù-né nùí; dandu

ni sàhìn ni quisi, te vichi duha ni
 natùinuí’.

¹⁶Dandu dava nècuàchì fariseu
 mà, ni cacachi-nè:

—Tiàa ni quida ducan xi nècuàchì
 yohó, có-íá-nè ladu xi Dios, vachi
 có-chívàha-ne quivì descansu.

Doco dava ga nècuàchìmà, ni
 cacachi-nè:

—Còó, vachi nú nècuàchì cuàchì
 ni cùndüù nècuàchìmà, dandu
 mà cúí quida-ne iin milagru nahi
 ñà-yòhó.

Ñàyùcàndüá, ni tàhndè dava
 nècuàchì fariseu mà. ¹⁷Dandu
 ni cachi tu-ne xì tiàa ni sanduu
 nècuàchì cuaá mà:

—Te mii-ní tu, ¿nansa cachí-ní
 sàhà nècuàchìmà ñà-sàni
 dànatùì-ne nùù-ní?

Dandu ni cachi nècuàchìmà:

—Iin profeta cáhàn cuenta xi Dios
 nduú-né.

¹⁸Doco nècuàchì xídandacú nùù
 tè-raza Judea, cóni xíníndisâ-né
 ñà-cuaá ndisa nècuàchìmà na ní
 cacu-ne. Ñàyùcàndüá, ni cana-ne
 yuadíhì nècuàchìmà, ¹⁹te ni xicàn
 tnùhù-né nùù nècuàchì sahnuma,
 cachí-nè:

—¿A dèhe-nsia nduú nècuàchì
 yohó, te a ndísá cuaá-nè na ní
 cacu-ne, cachí-nsiá? Te nú ducán,
 ¿nansa ni cuu ni natùinuù-né vichi?

²⁰Dandu ni cachi yuadíhì
 nècuàchìmà:

—Ináhá-nsí dèhe-nsi nduú
 tè-yòhó, te ñà-ndáa nduá cuaá-te
 na ní cacu-tè. ²¹Doco có-cùndáa
 ini-nsí nansa ni cuu ni natùinuù-té,
 ni có-ináhá stná-nsí ana nduú
 nècuàchì ni dàndúvàha xi-té.
 Cunaha-nsiá, tè-sàhnú sàndùú-te;

nùu mii-té ndacàtnùhù-nsiá. Vátùnì nacani-tè nansa nì cuu xi-té.

²²Ñà-jaàn nduá nì cachi yuadíhí nècuàchìmà, vàchi yúhî-nè nècuàchì dava ga raza-nè Judea, vàchi sàni ndatnuhu váha nècuàchì (dandacú) sàhà nsidaa ana cachi vate sàhà Jesús ñà-ndùú-yá Cristu (nì quixi nùu Dios); te vichi sàni tavà-né orden ñà-mà cóo gá permisú cùhùn nècuàchìmà veheñuhu. ²³Ñàyùcàndùá, nì cachi yuadíhí tiàa ma ñà-sàsàhnú dèhe-nemà, chicá vaha ndacàtnùhù xì nùu mii-né.

²⁴Daaní, nì cana tu nècuàchì dandacu-ma tiàa nì nduvàha ma ñà-tnàtuu-ne, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Tavà-ní tnùñuhu xí Dios; vàchi nsiùhù, ináhá-nsí nècuàchì cuàchi nduú nècuàchì nì càhàn xì-ní.

²⁵Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Yùhù, có-cùndàà inì, a nècuàchì cuàchi nduú-né, á cóo. Cuisì imindaa iñàha ináhî: divi ñà-antes nìsa ìa cuaá dahuin, doco vichi sàni natùinuí.

²⁶Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—¿Nansa nì quida-ne xì-ní? ¿Ndíá nduá nì quida-ne, te nì nanihì-ní vista xì-ní?

²⁷Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Pues sàni cachì xì-nsiá nsidaámà, te có-xiníndísâ-nsiá. ¿Índù chuun cuní-nsià nacani guè xì-nsiá ingà tu? ¿A cuní stná-nsià yàha-nsia ladu xi Jesús?

²⁸Dandu nì quesaha nècuàchìmà cànàhá-nè, cachí-nè:

—Mii-ní, ladu xi nècuàchìmà iá-ní, doco nsiùhù, ladu xi (xìi-ndà)

Moisés iá-nsí. ²⁹Ináhá-nsí nì càhàn Dios xì Moisés, doco nècuàchì jaàn, nì có-ináhá-nsí índù ladu nì quixi-ne.

³⁰Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Pues ndiaha mánì nduájàn. Nì có-ináhá-ndá índù nì quixi-ne, doco sàni dándúvaha-ne nduchìnúí.

³¹Pues ináhá-ndá ñà-có-iníni Dios na xícàn tàhvì iin nèhivì có-quidá víi. Doco nú nihnú vaha ini-ndáyá, te quida-nda ñà-ndúá cachí-yá, dandu quihín casu-yà na xícàn tàhvì-ndà nùu-yá. ³²Te nì dècuèndè sànaha có-xinítnùhu-nda coo ana danátùì xì nùu iin nèhivì cuaá dècuèndè quivì nì cacu-ne.

³³Ñàyùcàndùá, sàni cundaà inì, ladu xi Dios iá Jesús, vàchi nú cóo, mà cúí quida-ya ni-iin milagru.

³⁴Dandu nì cachi nsidaa nècuàchìmà xì tiàa ma:

—Mii-ní, dècuèndè nì quesaa-ní ñuhivì sà-íá cuàhà cuàchi-ní, te ìa tuxí inì-ní cuàhàn-ní chinahà-ní nsiùhù?

Ducán nì cachi-nè, te nì taxi-né nècuàchìmà tùvèhé.

³⁵Dandu nì xinitnùhu Jesús nansa nì cuu xi nècuàchìmà ñà-nì taxi-ñánê. Ñàyùcàndùá, na ní ndacùhun stnahá-yá xì-né, nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísá-ní mii-yá ana nduú Dèhemanì Dios?

³⁶Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Señor, cachì-ní xì' ana divi nduú-yá, dandu cunindisé.

³⁷Te nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni xiní-ní mii-yá, vàchi divi nduú yùhù ana càhàn xì-ní vichi.

³⁸Dandu nì cachi tiàa ma:
—Yùhù xiníndísê, Señor mío.
Te nì cahvi-néyà.

³⁹Dandu nì cachi-yà:
—¿Índù chuun nì quesà ñuhiví yohó? Divi sàhà-ñá cunahá claru ana quidá víi ndisa; dandu nêhiví cuaá ini anima-xi, vátùni nihì-né (cundaà ini-nè, na ian nì) natùinuù-né. Doco nêhiví tuxí inì-xi sàcùndáà vâha inì-xi, mii-né nduú ana icúmí cuaá anima-xi, (mà cùndáà gà ini-nè) —nì cachi-yà.

⁴⁰Doco dava nècuàchì fariseu cutnâhâ xí-yâ yucán, nì inini-ne ñà-ndúá nì cachi-yà, te nì cacachi-nè xì-yá:

—Te nsiùhù tu, ¿a cuaá stná ini anima-nsì cahan-ní?

⁴¹Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú sàni nacuni-nsià cuaá ini anima-nsià nì cuií, dandu mà cóo gá cuàchi-nsià; doco vichi cachí-nsià (ñà-cùndáà vâha ini-nsià), te claru ináhá-nsià nsidaa inâha. Ñâyùcàndúá, iá ìì cuàchi-nsià.

Nansa nì nacani Jesús iin ejemplu sàhà riì

10 Palabra ndàcuisì nduá yohó: nú quíhvi dèhè nêhiví icà corra ndé có-ndúú yehè, dandu ináhá-ndá nècuàchì vâxi quidacuihna xi riì xì-ndà nduú-né. ²Doco nècuàchì quíhvi yehè corra, cóo, nècuàchì diríi-xí nduú-né. ³Te iá stná peón xi-ne ndiaá xì yehè mà. Te cuisì nùù nècuàchì diríi-xí nacúná-te. Te na câhàn nècuàchimà xì riì xí-né, nacúni-siné. Te caná-nèsi quiví iin iin-sì, dandu queé-si xì-né. ⁴⁻⁵Te na tavá-nèsi ducán, dandu sácòdònuù-né

nùù-sí cuàhàn-nè; te vivíi-ni xínchicùn-siné, vâchi ináhá-sí tàchì stohò-si. Doco inga nêhiví tùcù, cóo, mà cúnchicùn-siné. Xinúdhé-si nùù-né, vâchi có-nàcúni-si tàchì nêhiví tùcù.

⁶Ñà-jaàn nduú iin ejemplu nì nacani Jesús xì nêhiví yucán, doco cóni cùndáà ini-nè ndià nduá cuní cachàmà.

Pastor ndiaha nduú Jesús

⁷Dandu nì câhàn tu Jesús xì nêhiví yucán, cachí-yà:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó: na iin yehè ndé quíhvi riì, ducán nduú yùhù. ⁸Nsidaa ana nì quixi antes, tècuìhnà xínduu-tè, te cutu cuní-te quidacuihna-té riì xí. Doco nêhiví nduú nahi riì xí, cóni ndúlócò-nè. ⁹Te (nacua nì cachi) ñà-nahi yehè nduí, ñâyùcàndúá, sàhà yùhù vátùni quíhvi nêhiví, te nihì-né salvación xi-ne, dandu después cucumi-né vida ndiaha xí-né, na iin riì sâhàn ndé iá cuàhà pastu, dandu màndixi tu-sì corra-si.

¹⁰Iin tècuìhnà, cutu quixí-te ñà-quidacuihna-té ñà-ndúá icúmí-ndá, te ò cahni-téndò, te ò quida quini-tè xì-ndà. Doco yùhù, cóo, sàhà ñà-cui nihitâhvi nêhiví cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn, ñâyùcàndúá nì quesà (ñuhiví yohó). ¹¹Yùhù nduú ndise pastor vâha. Te sâhi vida xi sàhà-ñá nihì nêhiví nduú nahi riì xí cutiacu-nè. ¹²Doco dava tè-ndiàà xì riì, peón-ni nduú-te, te mà úhì nacoò-tèsi, vâchi có-ndúú ndisa-tè pastor xi-sì; có-ndúú-te meru stohò-si. Ñâyùcàndúá nú nì xinì-te vâxi nsivòhú, dandu nacóo nihni-tèsi, te xinúdhé-te; dandu

tníi quisì mà-sí, te xítia nihni nsihì-sì. ¹³Te ìndù chuun xinùdèhé tèmà? Pues divi sàhà-ñá nduú-te peón-ni, te có-ndùlócò-te sàhà-sí.

¹⁴Doco yùhù, pastor vaha ndisa nduí, te ináhá vahi nèhivì xí. Te mii-né, ináhá stná-nè yùhù. ¹⁵Na ináhá Yuamánì' yùhù, ducán ináhá stnáì mii-yá. Te yùhù, vida xi sáhi sàhà-ñá càcu nèhivì xí, vachi nahi riì xí xínduu-ne. ¹⁶Te ndoó gá más nèhivì nduú nahi riì xí. Te mate diín xaan ndoó-né vichi, doco icúmì cùhìn cundaqui-nè ndixì; dandu cunchicùn-nè yùhù, te iin-ni nacuatnahá-né xì nsidaa gá ana nduú riì xí; te mindaa yùhù cundiaì-nè.

¹⁷Yùhù icúmì cuàhi vida xi, te nú sàni nsihì nì cuu ducán, dandu icúmì naquihin tuià. Sahàjàn cuú ini Yuamánì' sàhí. ¹⁸Cunaha-nsiá, còò ni-iin cui quindiaa xì vida xi. Voluntad xi mií cuàhià. Vàtùni cuàhià, te vātùni danátiaçùì mií, vachi ducán nì nihitáhvi' nùu Yuamánì'; divi ducán nì cachi-yà xí' —nì cachi Jesús.

¹⁹Daaní, nècuàchì ladu Judea mà, nì tàhndè dava-ne sàhà ñà-nduà nì cachi-yà. ²⁰Cuàhà-né nì (cahìchì ini-nèyà), cachì-nè:

—Iin ñà-malu ináçáá ini tè-jaàn. Tè-loco nduú-te. Ìndù chuun ndulócò-nsià sàhà-té?

²¹Doco dava ga-nè nì cachi-nè:

—Còò, màdì iin nècuàchì ináçáá ñà-malu nduú nècuàchì càhàn ducán. ¿A tuxí ini-nsià cui dandúvaha ñà-malu iin nècuàchì cuáá?

**Nansa nì cuni tu nècuàchì
raza Judea cahni-né Jesús**

²²⁻²³Daaní, nì sàà quivì nducahnú ñà-nì xinu veheñuhu cahnú.

Tiempu vixin nì sandua, te iá tu Jesús ñuu Jerusalén, xicánúu-yá patiu veheñuhu ma ndé nani Portal de Salomón. ²⁴Te yucán nì sàà stná itnii nècuàchì raza-yà Judea, cachì-nè xì-yá:

—¿Nadaa ga tiempu cuàhàn-ní chidèhé gà-ní ana nduu-ní? Nú ndisa mii-yá nani Cristu nduu-ní, cachi ndàà-ní xì-nsí.

²⁵Dandu nì cachi Jesús:

—Sàni cachì xì-nsiá, doco có-xiníndísâ-nsiá. Nì ndacùcahín quivì Yuamánì', te nì quide cuàhà milagru. Xì ñà-jaàn vātùni cundaà ini-nsià ana divi nduí. ²⁶Doco mii-nsiá, có-xiníndísâ-nsiá, vachi có-nduú-nsiá ana nduú riì xí, nacua nì cachì xì-nsiá. ²⁷Vachi nèhivì nduú nahi riì xí, iníni-né na càhìn xì-né. Te ináhì-nè, te nchicùn-nè yùhù. ²⁸Te sáhi-nè vida ndiaha nicanicuaàn, te mà nunca sàà ndañuhu anima-nè, ni còò iin tavà xì-né nùu ndahí'.

²⁹Vachi nùu Yuamánì' nì nihí nèhivì nduú nahi riì xí, te còò cá ana chicá fuerte nùu mii-yá; còò iin cui dandáñuhú-xì-nè nùu ndahà-yá. ³⁰Te yùhù xì Yuamánì', iin-ni xínduu-nsi —nì cachi Jesús.

³¹Ñàyùcandúá, nècuàchì raza-yà yucán, nì dàtácá tu-ne yùu ñà-caniyuu-nèyà, te cahni-nèyà.

³²Dandu nì cachi-yà xì-nè:

—Cuàhà gá obra vaha sàni quide nì xini-nsià. Te nsidaa obra mà nduá nì nihitáhvi' nùu Yuamánì'. Pues ìndù obra xi (có-ndiàá), te sàhàmà cuní-nsià cahni-nsiá yùhù?

³³Dandu nì cachi nècuàchì mà xì-yá:

—Còò, màdì sàhà ñà-nì quidà-ní obra cuní-nsi cahni-nsí mii-ní;

còó. Sàhà ñà-nì cachì-ní iin cuàchi, ñàyùcàndùá ndiá ìcà-nsí caniyuu-nsí mii-ní, vàchi cuní-ní ndudava-ní xì Dios, te nèhivì ùún nduu-ní.

³⁴Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues, ¿nansa divi cachí nùù tutu nduú ley xi-nsia? Dohó cachá: “Nahi dios xínduu-nsia, cachí”.

³⁵Pues, ducán cachá` sàhà nèhivì sàhana ma, mate cuisì nèhivì ùún nì inini razón xi Dios nduú-né, doco nahi dios nduú-né, cachá, te ináhá-ndá, siempre ñà-ndácuìsì nduá cachí tutu ìì. ³⁶Doco yùhù, mate ní ñìhí iin chuun ìì nùù Yuamáni', te nì techuún-yá yùhù nì quesai ñuhiví yohó, doco cachí-nsiá iin cuàchi nduá ñà-càchí` nduí Dèhemanì-yá. ³⁷Cuisì cundehè-nsiá obra quidé, te nú có-ndúá nahi obra quidá stná Yuamáni', dandu màsà cúníndísâ-nsiá yùhù. ³⁸Doco nú dava-ni iá obra quidé xì obra quidá stná mii-yá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá. Te mate có-xíníndísâ-nsiá yùhù, doco siquiera cunindisá-nsiá milagru quidé, dandu vátùnì sàà-nsiá cundaà ini-nsiá, te cunindisá stná-nsiá ñuhú saín vida xi Yuamáni' anímè, te ñuhú saín stná vida xi yùhù ini mii-yá —nì cachi Jesús.

³⁹Dandu nsidaa nècuàchì yucán, tucutu nì cuni-nè tñii-neyà, doco nì càcu-ya nùù-né.

⁴⁰Daaní, inga xichi cuàhàn-yà inga ladu yùte Jordán ndè lugar ndé nì saquida ìì Juan (Bautista) nèhivì. Te nì cuee chii-yá yucán.

⁴¹Ñàyùcàndùá, cuàhà nèhivì nì

casaà stná nùù-yá yucán, vàchi dohó cachí-nè:

—Còò milagru nisá quidá Juan (Bautista), doco nsidaa ñà-ndúá nì cachitnùhu-ne sàhà Jesús, divi ñà-ndáà nduá, (sàni xini-nsi) —nì cachi nècuàchì mà.

⁴²Te tiempu iá-yà lugar yucán nì xinindisá cuàhà nèhivì mii-yá.

Nansa nì xihì Lázaro, te nì natiacu-nè

11 ¹⁻²Daaní, después nì quicuehè iin nècuàchì ñuu tii Betania nani Lázaro. Te divi ñuu yucán ndoó stná ùì cùha-ne, iin-ne nani María, te inga-nè nani Marta. Te María mà nduú nècuàchì (nì sàà nùù Jesús después), te nì dàcùchí-né tàtnà tñàmì sàhà-yá, dandu nì nsida ìchí-nèà xì idídini-né. ³Pues divi cùha Lázaro mà nduú ana nì catechuún iin razón nùù Jesús, cachí-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuhí vaha nècuàchì màni guá nùù-ní.

⁴Ñàyùcàndùá, (nì sàà razón mà ndé iá-yà); doco na ní tiacu-yà palabra mà, dandu nì cachi-yà:

—Cuèhè jaàn, có-ndúá cuèhè ñà-cui-ndà, cuisì iin cuèhè ñà-naquimanì cuàhà-ndà Dios nduá, te quee cuàhà stná tñùñuhu xì Dèhemanì-yá —nì cachi-yà.

⁵Cunaha-nsiá, màni cuàhà Marta xì cùhì-nè xì cùha-ne nùù-yá.

⁶Doco na ní xinitnùhu-ya cuhí nècuàchì mà, nì cuee chii gá-yà ùì quivì lugar yucán. ⁷Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vichi cùhùn tu-nda ladu Judea.

⁸Te nì cacachi nècuàchì mà xì-yá:

—Maestro, ¿a cuní tu-ní cùhùn-ní yucán? vèchi nècuàchè ladu mà, cuàhàn-nè cahni-né mii-ní xì yùù nì cùí, te tàyáha cuàhà quìvì.

⁹Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ùxin ùi hora nchíí orá nùù-ndà, ñàyùcàndùá mà úhì cacanu-nda ndui, te mà cáquìhi sàhà-ndà, vèchi tnùù nùù-ndà ñuhivì yohó. Te ducán iá stná xì nsidaa ana datnúù ndiaha (Dios) anima-xi, (mà yúhî-nè).

¹⁰Doco tucu iá nú xica-nda ñuú, mà úhì nàcasàn-ndà. Te divi ducán iá stná xì nèhivì có-dàtnúù Dios ini anima-xi.

¹¹Na ní nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì cachi gà-yà xì-né:

—Quídì amigo xi-nda Lázaro. Ñàyùcàndùá, cùhìn dansícuìhnu inì-nè.

¹²Dandu nì cachi nècuàchè dacuahá-yá:

—Vàtùni Stoho-ndà Señor, vèchi nú quídì uun-ne vichi, ádi vátùni nduvàha-ne.

¹³Ducán nì cachi-nè, vèchi tuxí ini-nè cáhàn-yà sàhà ñà-quídì-ndà na quetátú-ndà; doco còó, sàhà ñà-xíhì-ndà cáhàn-yà.

¹⁴Ñàyùcàndùá, chicá claru nì cáhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Cunaha-nsiá, sàni xìhì Lázaro.

¹⁵Te mate có-ìé` xì-né (na ní xìhì-nè), doco vátùni, vèchi chindeámà ñà-sàà-nsiá cunindisá ndisa-nsia. Pues vichi cùhùn-ndà ndé iá nsii ma —nì cachi-yà.

¹⁶Te yucán iá stná iin nècuàchè dacuahá-yá nani Tomás. Cuatí cachí nèhivì xì-né. Te vichi nì cachi-nè xì nsidaa gá compañeru-nè:

—Cùhùn stná-ndà xì-yá, te cui-ndà.

¹⁷Daaní, (nì quihin nsidaa-né ichì cuàhàn-nè xì-yá), te nì sàà-nè ñuu tii Betania ndé iá nsii ma, te nì xinitnùhu-ne sàcuàhàn-ndà cùmì quìvì inácaá-ndà cueva ndé índùxin-nda. ¹⁸Cunaha-nsiá, yatni iá stná ñuu cahnú Jerusalén ndé nduú ñuu tii ma, nahi dava hora caca-nda, ¹⁹(te yucán ndoó cuàhà) nècuàchè raza Judea. Ñàyùcàndùá, nì casaà stná cuàhà nècuàchèmà ndé iá Marta xì María, cuní-nè nacuahandee ini-nè nècuàchèmà sàhà nsi-cùha-ne.

²⁰Daaní, na ní xinitnùhu Marta sàni quesaa Jesús, dandu cuàhàn-nè nànchicùn-nèyà. Doco María, nì ndòo-ne vehe. ²¹Te na ní sàà Marta ndé iín-yá, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cùí cùhe. ²²Doco yùhù ináhî, nsidaa ñà-ndùá ni cácàn tàhvì-ní nùù Dios vichi, segururu cuàhatahvì-yá mii-ní.

²³Dandu nì cachi Jesús xì-né: —Icúmí cùha-ní natiacu-nè.

²⁴Dandu nì cachi Marta xì-yá: —Yùhù ináhî, icúmí-nè natiacu-nè na sàà xìnu tiempu, te natiacu nsidaa nèhivì.

²⁵Dandu nì cachi Jesús xì-né: —Yùhù nduú ana danatíacú xì nèhivì, te sáhatahvì stnài vida ndiaha. Ana càhvì xì', mate sàni xìhì-nè, doco icúmí-nè natiacu-nè. ²⁶Te nsidaa ana itiacú, te xiníndísâ-né yùhù, mà nunca sàà-nè cui ndisa-ne. ¿A xiníndísâ-ní ñà-jaàn?

²⁷Dandu nì cachi-nè xì-yá: —Jaan, Señor mío; yùhù xiníndísê ñà-mii-ní nduu-ní Cristu Dèhemanì

Dios, te ndè inga ñuhiví nì quee-ní nì quesaa-ní.

²⁸Ducán nì cachi-nè, dandu mànuhù-né vehe-ne, te nì cana dehè-nè cùhì-nè, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Sànì quesaa maestru Jesús, te caná-yá mii-ní.

²⁹Ñàyùcàndúá, na ní tiacu María ñà-jaàn, dandu luegu nì ndacuiin-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà, ³⁰vàchi tàñáha ga sàà-yà meru ini ñuu mà, iá va-ya ndé nì ndacùhun tnahá-yá xì Marta.

³¹Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó nàcuàhandee xi ini María vehe-ne, nì xini-nè na ní ndacuiin yàchì nècuàchìmà cuàhàn-nè, ñàyùcàndúá, nì tenchicùn stná-nè cuàhàn-nè, cachí-nè:

—Ádi cuàhàn nècuàchì jaàn ndé índùxin nsii ñà-coo-ne cuacu-ne.

³²Dandu nì sàà María ndé iá Jesús. Te nì sàcuìlìn sìsì-né nùu-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cúí, dandu mà cúí cùhe.

³³Daaní, na ní xini Jesús sacú María, te sacú stná nèhivì cutnáhá xí-nè, dandu nì sàcàn fuerte ini-yà, te nì cutàsi ini-yà. ³⁴Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—¿Índù índùxin nsii?

Te nì cachi-nè xì-yà:

—Cùhùn-ndà cundehè-ní, Stoho-nsì Señor.

³⁵Dandu nì sacú stná-yà. ³⁶Te sàháyùcàndúá nì cacachi nècuàchì raza-yà (nì quixi Jerusalén):

—Cundehè-nsiá na cuahà guá cuú ini-yà sàhà nsii ma.

³⁷Doco dava nèhivì yucán, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Dècuèndè iin nècuàchì cuaá nì dānátui Jesús yohó nùu-xí. ¿Índù chuun mànicuí dandúvaha-ne nècuàchì nsii yohó sàhà ñà-màsà cúí-nè nì cúí? —nì cachi-nè.

³⁸Daaní, cuàhàn-yà xì-né te nì sàà nsidaa-né dècuèndè ndé índùxin nsii ma. Cueva nduá, te ndiadí iin cavà cahnú yehá. Te mii-yá, sàcàn ndee ini-yà nì sàà-yà. ³⁹Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—Dità-nsià cavà jaàn.

Doco nì càhàn Marta, cùha nsii-Lázaro, cachí-nè:

—Señor mío, sàcuàhàn-ndà cùmì quivì vichi; ádi sàsàhàn quini nsii jaàn.

⁴⁰Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sànì cachì xì-ní cuisì xiñuhu cunindisá vaha-ní, dandu cunì-ní ñà-ndiaha guá quidá Dios.

⁴¹Ñàyùcàndúá, nì ditá nèhivì mà cavà ndiadí yehè cueva mà. Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì cachi-yà:

—Ansvéhé-ní, Yuamání, vàchi nì inini-ní ñà-nduá nì xicàn tàhví nùu-ní. ⁴²Te ináhí, ducani iníní-ní yùhù na xicàn tàhví nùu-ní, doco ducán cachí xì-ní vichi sàhà-ñá

ni cúníní nèhivì itá yohó, te cunindisá-né mii-ní ñà-nduù-ní ana nì techuun-xí vaxi ⁴³—nì cachi-yà.

Dandu nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà: —iLázaro! ¡Quee-ní, nahà-ní!

⁴⁴Dandu nì natiacu nècuàchì nsii ma nì quee-ne cueva, idáducún ñi-né sícoto. Te nuhní stná ndahásàhà-né, te nùu-né, ídàhvi stná iin sícoto. Dandu nì dāndàcú-yá nùu nèhivì itá yucán, cachí-yà:

—Nacani-nsiànè, te ni cacá-né — nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-tnii-ne Jesús, te cahni-néyà

⁴⁵Ñàyùcàndùá, cuàhà nècuàchì raza Judea yucán, nì xinindisá stná-nèyà na ní xini-nè nansa nì quida-ya. Divi nèhivì nì sàhàn vehe María nàcòtò xì nècuàchìmà xínduu-ne. ⁴⁶Doco dava ga nèhivì yucán, mànuhù-né, te nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì fariseu nansa nì quida-ya. ⁴⁷Ñàyùcàndùá, nì nataca nècuàchìmà xì dùtù xícusahnú, te nì ndatnuhu tnahá-né, cachí-nè:

—¿Ndíà quida-nda? vèchi cuàhà gá milagru quidá Jesús. ⁴⁸Te nú ni nácóó uun-ndané, dandu icúmí nsidaa nèhivì cunindisá-né nècuàchìmà. Te nú ducán, dandu caquixi tè-romanu, dacaá-te veheñùhu xi-nda, te dandutu stná-te nsidaa-nda ñuu-ndà yohó —nì cachi-nè.

⁴⁹Dandu nì càhàn iin tiàa nani Caifás, divi nècuàchì nduú dùtù cusáhnù cuìà yucán. Te dohó nì cachi-nè:

—Mii-nsiá, có-cùndàà ini-nsià.

⁵⁰Có-sànìhì inì-nsià ñà-nùù ndohó chicá vaha quea nú ni cuí imindaa nèhivì sàhà ñuu-ndà yohó, te màdìà ndañùhu nsidaa-nda —nì cachi-nè.

⁵¹Doco Caifás mà, màdì inì-ni mii-né nì chitnùnì ini-nè cachi-nè ducán; còó, vèchi sàhà-ñá nduú-né dùtù cusáhnù cuìà yucán, ñàyùcàndùá Dios nì dàchítnùnì ini-yànè cachi-nè ducán sàhà Jesús ñà-icúmí-yà cui-yà sàhà nèhivì ñuu-yà. ⁵²Te màdì cuisì sàhà nèhivì ñuu-yà. Còó, vèchi icúmí stná-yà cundaca-ya nsidaa nèhivì nduú

dèhe ndisa Dios, te danátacá-yànè ñà-cundoo-ne iin-ni cahnú-ní, mate vichi xíndoo-ne inicutu ñuhivì.

⁵³Cunaha-nsiá, ndè quivì yucán nì quesaha tè-xíandacú ñuu mà ndatnuhu stnahá-te nansa quida-tè ñà-cahni-téyá.

⁵⁴Ñàyùcàndùá, cóni xícanuu vate gá-yà mahì nèhivì raza-yà yucán, còó. Nì quee-ya cuàhàn-yà inga ñuu nani Efraín, iin ñuu indúhu yatni ndé nduú puru yucù. Te yucán nì ìa chii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá.

⁵⁵Daaní, quivì yucán sà-ítúú nacava iin vicò nani vicò pascua, nduámà iin vicò siempre nsidacáhnù nècuàchì raza Judea yucán. Ñàyùcàndùá, cuàhà nèhivì nì quee ñuu cuati vèxi ñuu Jerusalén sàhà ñà-nduhì-né antes sàà vicò mà. ⁵⁶Te itá nècuàchìmà veheñùhu cahnú ndatnúhú-né, ndacàtnùhù stnahá-né nùù-né a quixi stná Jesús vicò mà, á coó, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Nansa tuxí inì-nsià? ¿A quixi-ne, á coó? Ádi mà quíxí-né cahan-nsí.

⁵⁷Cunaha-nsiá, sàni quee iin orden nùù dùtù xícusahnú, xì nùù nècuàchì fariseu, cachí-nè xì nsidaa nèhivì ñà-icúmí-né cachitnùhu-ne índù iá-yà, nú ináhá-né, sàhà-ñá cùhùn nècuàchìmà tnii-neyá.

Nansa nì quida iin nècuàchì ñahà, nì dàcùchí-né sàhà Jesús xì tàtnà tnàmì

12 Daaní, cumáni gá ìñù quivì cunduu vicò pascua, dandu nì sàà Jesús ñuu tii Betania, divi ñuu ndé iá nècuàchì nì danátíacú-yà nani Lázaro. ²Te ñuu mà nì quida stná nèhivì iin vicò tìi sàhà-ñá

cundoo-ne cuxi-ne xì-yá. Te vicò mà nì chindee stná Marta, nì quida-ne chuun yuhùnùhú. Te iá stná Lázaro yucán mahì nèhivì cutnáhâ xí-yâ xixí-yá. ³Daaní, nì sàà stná María yucán, nihí-né dava litro ñà-tnami nani nardo, finu cuàhà-té, te yàhvi gà-te. Te nì dàcùchí-nète sàhà-yá, dandu ni nacuahà-nète xi ididíni-né. Te inicutu vehe nì nacutu dico tnami-té. ⁴Doco yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, te nduú stná-nè tiàa icúmí dicò xì-yá después. Te dohó nì cachi-nè:

⁵—Índù chuun cóni cúyàhvi ñà-tnami jaàn chicá vaha ni cuí? Vàchi vātùnì tùi ùni cientu dihùn plata sàhà ñà-jaàn, te dasàn-ndañá nùù nècuàchì ndahví.

⁶Ducán nì cachi nècuàchì mà, doco màdì ndisa nècuàchì ndahví cuhí ini-nè; (mii-né cuhí ini-nè), vachi iin nècuàchì cuìhnà nduú-né. Te ndahà-né iá itni dihùn xí nsidaa nècuàchì mà, te tùha stná-nè cuida cuìhna-né dihùn ñuhuma.

⁷Ñàyùcàndüá, nì cachi Jesús xì-né:

—Nacoo-ní nècuàchì ñahà yohó, vachi sàhà-ñá sà-itúù quìvì cundùxin, ñàyùcàndüá nì chivàha-ne ñà-tnami yohó, te vichi nì xichuún-nèà. ⁸Nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né yohó, doco yùhù, còó, sacù-ni quìvì ié' xì-nsiá —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-cahni stná-nè Lázaro

⁹Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì raza Judea, nì sàà stná-nè ñuu tii Betania mà na ní xinitnùhu-ne yucán iá-yà. Doco màdì cuisì

mii-yá cuní-nè cundehè-né, còó. Stná Lázaro cuní-nè cundehè-né, vachi sàni natiacu nècuàchì mà. ¹⁰Ñàyùcàndüá, dècuèndè stná nècuàchì mà cuní stná dùtù xícusahnú cahni-né, te sàhámà nì quesaha-né ndatnùhú tnahá-né (nansa quida-ne). ¹¹Vàchi sàhà Lázaro cuàhà nèhivì ladu Judea mà cuní-nè yàha-ne ladu xi Jesús ñà-cunindisá stná-nèyà.

Nansa nì sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹²Daaní, nì yàha inga quìvì. Te nèhivì cuàhà sàni quesaa ñuu Jerusalén chivàha xi vicò mà, nì xinitnùhu-ne ñà-icúmí Jesús quesaa stná-yà. ¹³Ñàyùcàndüá, nì sahnde-nè ndahà nù-ñùù, te nihí-nènu nì quee-ne cuàhàn-nè dècuèndè ndé vaxi-ya, cána ndee nsidaa-né, cachi-nè:
—iViva! iNdiaha gá nècuàchì yohó, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! iNdiaha gá-nè, vachi cuàhàn-nè cusahnú-né nùù ñuu-ndà Israel!

¹⁴Dandu nì tùi iin burru chii, te nì sàcùnùú-yá yàtà-sí. Ducán nì quida-ya, vachi dohó cachi nùù tutu ì:

¹⁵Mii-nsiá nèhivì ñuu Siòn yohó, màsà yúhí-nsiá, vachi icúmí quesaa mii-yá ana cusahnú nùù-nsiá, cuindànùú-yá iin burru chii —cachi tutu mà.

¹⁶Doco nècuàchì dacuahá-yá, có-ináhà-nè ñà-sàhà mii-yá cachi tutu ì ducán. Cuisì dècuèndè después na sàni nanihì-yá tñùñuhu ndiaha xí-yá, dandu nì nsinuu ini-nè, ndisa, ducán cachi tutu mà, te divi ducán nì chindee stná-nèyà, (te nì quida ndisa-ya) nsidaámà.

17-18 Pues vichi sàni ndecoyo cuàhà nèhivì (ñuu mà) nánchicùn xì-yá, vàchi sàni xinitnùhu-ne sàhà milagru cahnú nì quida-ya na ní cana-ya Lázaro nì quee-ne sepultura nì natiacu-nè. Vàchi nèhivì nì xini xì milagru mà, sàni dàcuítia-nè cuentu inicutu.

19 Daaní nì xini nècuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nèhivì nì ndecoyo, te nì ndatnuhu tnahá-né entre mii-né, cachí-nè:

— ¡Jaàn xiní-nsià ni-iyuhu có-quidà-ndà ganar! Cundehè-nsiá, nsidanicuú nèhivì nchícùn xì Jesús vichi.

**Nansa nì quixi nècuàchì raza
Grecia nandúcu-nè Jesús**

20 Daaní, vicò mà nì sàà stná itnii nècuàchì ñuu Grecia ñà-cahvi-né Dios vicò mà. 21 Te nì tnàtuu-ne nùù Felipe, iin nècuàchì ñuu Betsaida iá ladu Galilea, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

— Señor, cuní-nsì càhàn-nsì xì Jesús.

22 Dandu nì sàhàn Felipe nì cachtitnùhu-ne xì Andrés, dandu ndúu-nè cuàhàn-nè nùù mii-yá, te nì cachi-nè xì-yá sàhà nècuàchì ñuu Grecia mà. 23 Dandu nì naxiconihí-yá nùù-né, cachí-yà:

— Vichi sàni sàà quivì nanihí' tnùñuhu ndiaha xí, divi yùhù ana nduú Tnahà Nèhivì Ñuhiví.

24 Cunini-nsia palabra ndàcuìsì yohó: nú (cuhi ini-ndà) iin nùnì, te sàhàmà có-chìhì-ndàñá, dandu imindaa nùnì cundua nicanicuahàn. Doco nú sàni chihi-ndañá, dandísá icúmíá nducuahà. 25 Pues ducán iá stná xì vida xì nèhivì. Nú cuhí

gà ini-nè vida xi-ne ñuhiví yohó, dandu icúmíá ndañuhu dahuan. Doco nú có-cùhí ini-nèà, dandu nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. 26 Te nú nduú ndisa-ne iin ana xinúcuáchí nùí, dandu nì cúnchícùn-nè yùhù, te ndéni nì cui nì sái, yucán icúmí sàà stná nècuàchìmà cutnahá-né xí. Te nsidaa ana xinúcuáchí nùí, icúmí Yuamánì quidañuhu-yánè.

27 Vichi yáha ga nacání cuàhà inì. Doco ¿a cuàhìn càquin nùù Yuamánì ñà-nì dácacu-ya yùhù nùù ñà-ndúá icúmí cuu xí vichi? Còò, vàchi divi sàhà ñà-nì cùù-xí ducán nduá nì quesà ñuhiví. 28 Te vichi dohó cachí' xì Yuamánì: “Tavà-ní tnùñuhu xí-ní cundehè nèhivì”.

Dandu nì tiacu tàchì ana càhàn ansivi, cachí-yà:

— Sàni taví tnùñuhu xí, doco más gà-ñà icúmí quee nùù nèhivì quivì nùù-xí.

29 Ñàyùcàndúá, nèhivì itá yucán, na ní tiacu-nè tàchì-yá, nì cachi-nè: — Dàvì ní càhàn.

Te dava ga-nè nì cachi-nè:

— Ádi ángel nì càhàn xì Jesús.

30 Dandu nì cachi-yà xì-né:

— Màdi sàhà yùhù nì càhàn Dios ndè ansivi nì tiacu-nsiá; sàhà mii-nsiá nduá nì càhàn-yà.

31 Cunaha-nsiá, sà-itúú ndundaà sàhà nsidaa ñà-có-ndiàá ñuhiví yohó. Te vichi icúmí Dios tavà-yá quisì dandacú nùù ñuhiví yohó.

32 Daaní, nú sàni chituu ducún nèhivì yùhù, dandu icúmí danátàquì cuàhà nèhivì nùí.

33 Palabra mà nì cachi-yà nahi ejemplu sàhà-ñà cundaà ini-ndà índù modo icúmí nèhivì cahni-néyà

(nchìca cruz). ³⁴Dandu nì cachi nèhivì cuáhà mà xì-yá:

—Nsiùhù, sàni inini-nsi nì cahvi-ne nùù ley ì ndé cachá: “Nicanicuahàn icúmí coo mii-yá nani Cristu”. Doco mii-ní, cachí-ní ñà-ìcúmí nèhivì dananá ducún-nè mii-ní, (te cuì-ní). Te cachí stná-ní ñà-ndùù-ní Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Pues ñnansa íá (chuun quidá) iin ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví?

³⁵Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iyuhu nduú tiempu cuàhàn cutnuù ndiaha luz (xi Dios) mahì-nsiá. Ñàyùcàndùá, nacua datnúù ndiaha-yá nùù-nsiá, ducán quida ndisa-nsia cumplir vichi, vàchi (vàxi iin quivì) vihini cuxio nsidaámà, te ndé cuisì ichì ñáa ndòò nùù-nsiá. Cunaha-nsiá, nú ni cacá iin nèhivì ichì ñáa, mà có-cùndáá tnùnì ini-nè índù nùù-xí sàà-nè. ³⁶Doco vichi nduú meru hora datnúù ndiaha-yá luz (xi-ya) nùù-nsiá, ñàyùcàndùá cunindisá-nsiá sàhà-ñá sàà-nsiá cunduu-nsia dèhe mii-yá ana datnúù ndiaha xi-nsiá —nì cachi-yà.

Dandu nì quecuaán-yá iin xaan ndé mà ndácùhun nècuàchìmà-yá.

Nansa nì cahíchi ini nècuàchi ñuu Jesús mii-yá

³⁷Mate cuàhà milagru nahnú nì quida-ya nì xini nèhivì, doco cóni sàà-nè cunindisá-néya. ³⁸⁻³⁹Te ducán nì cuu ndisa ñà-ndùá nì tiaa profeta sàhana nani Isaías, vàchi dohó nì cachitnùhu ndómà:

Stoho-nsi Señor, sacu nèhivì nì xinindisá ñà-ndùá nì cachi-nsi xì-né, mate cuáhà gá sàni quida-ní milagru fuerte, nì cachi ndómà.

Ñàyùcàndùá, mànicùì gá cunindisá nèhivì (raza-yà), vàchi dohó nì tiaa

stná Isaías mà (ñà-ndùá nì cachi Dios) sàhà-né:

⁴⁰Sàni dàcuàì anima-nè, te quidámáxini-nè quidé. Ñàyùcàndùá, có-cùnì-nè cundehè-né ichì yùhù, nì có-cùnì stná-nè mànihì ini-nè, nì có-cùnì stná-nè natnahnù-nè (ichì váha), te ducán nsida vii' anima-nè, nì cachi-yà.

⁴¹Ñà-jaàn nduá nì tiaa Isaías sàhana na ní xini ndómà seña xi Dios ñà-ndiaha guá cuàhàn quida Jesús, te nì cachitnùhu-nda sàhámà.

⁴²Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá stná nèhivì raza-yà nì xinindisá stná-nèya, dècuèndè stná cuàhà nècuàchì dandacú. Doco cóni càchì vate-né ñà-jaàn, vàchi nì yùhì-nè (cuìdà ini) nècuàchì fariseu-nè, te mà cóo gá permisù cùhùn-nè veheñuhu. ⁴³Vàchi chicá nì cudìi ini-nè ndee vaha-ne nùù nèhivì ñuhivì, te màdì nùù Dios.

Nansa icúmí palabra nì cachi Jesús nsidandaà sàhà cuàchi nèhivì ñuhivì

⁴⁴Daaní, nì ndàhì ndee Jesús, cachi-yà:

—Nú xiníndisà nèhivì yùhù, màdì cuisì yùhù xiníndisà-né; cóo. Stná mii-yá ana nì techuun-xí vàxi xiníndisà stná-nè. ⁴⁵Te nú indéhe-né yùhù, dandu indéhe stná-nè ana nì techuun-xí vàxi. ⁴⁶Cunaha-nsiá, sàhà-ñá datnúù nùù nèhivì ichì cùhùn-nè, ñàyùcàndùá nì quesai ñuhivì yohó, dandu nsidaa ana xiníndisà xí, mà cacá gá-nè ichì ñáa. ⁴⁷⁻⁴⁸Te nú cundáá ini iin nèhivì ñà-ndùá cachí, te có-chívàha-neà, dandu icúmí

ndundaà sàhà cuàchi-ne, te nìhì-né castigu. Doco màdì yùhù icúmí nsidandaà xì sàhà-né. Còò, vàchi màdì sàhà-ñá dandohí nèhivì nì quesàì ñuhiví yohó. Còò; sàhà-ñá càcu-ne nì quesàì. Divi palabra sàni cachì icúmí nsidandaà sàhà cuàchi nèhivì cahìchì inì-xì, te có-càndísâ-né ñà-ndúá cachí. Icúmí palabra mà cachà nansa nìhì-né castigu na sàà xìnu tiempu.

⁴⁹Nsidaa ñà-ndúá sàni cachì xì-nsiá, màdì dìni míi nì quèá; còò, divi Yuamáni' nduú ana nì sàcùnahí nùh-xì; divi mii-yá nì cachi-yà xì' ñà-ndúá cuní-yà cachì xì-nsiá. ⁵⁰Te ináhì, nú nì cúníndísâ-nsiá ñà-ndúá dandacú-yá, dandu vida ndiaha cucumi-nsiá nicanicuahàn. Ñàyùcàndúá, nacua sàni cachi-yà xì', divi ñà-jaàn nduá cachí' xì-nsiá —nì cachi Jesús.

**Nansa nì nacate Jesús sàhà
nècuàchì dacuahá-yá**

13 Daaní, nì sàà vigilia vicò pascua, te ináhá Jesús sà-ítúú stná quivì icúmí-yâ quee-ya ñuhiví yohó nùhù-yà ndé iá Yuamáni-yá. Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yà sàhà nèhivì xì-yá ndoó ñuhiví yohó, ñàyùcàndúá nì (quida-ya inàha ñà-cundaà ini-ndà) yáha ga cuú cuáhà ini-yà sàhà-ndà. ²(Vàchi divi ñuú vigilia mà) iá-yà cudínî-yà xì (nèhivì xì-yá). Doco iin nècuàchìmà nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, sànihnú ini-nè cahin-nèyà (nùhù tè-xídandacú), vàchi ducán nì dànacánì ini ñà-malu-nè quida-ne. ³Te mii-yá, ináhá stná-yà sàni chitnùnì ini Yuamáni-yá

ñà-dandacú-yá nùhù nsidanicuú inàha, te ináhá stná-yà ñà-nùhù Yuamáni-yá nì quixi-ya, te después nùhù-yà. ⁴Ñàyùcàndúá, nì nacoò-ya ñà-xìxì-yá, te nì ndacuuii-yà, nì tavà-yá dùhnù quihín-yà, te nì chicuhni nihni-ya iin sìcoto caní tìxi-ya. ⁵Daaní, nì tniì-ya iin tina, te nì dàchitù-yáñà tècuíí, dandu nì quesaha-yá nacaté-yá sàhà nècuàchì dacuahá-yá, te después nì nsida ichí-yáñà xì sìcoto cani-ma.

⁶Te na ní sàà-yà ndé iá Simón Pedro, dandu nì cachi-nè xì-yá: —¿A ndisa cuní-nì nacate-ní sàhì, Señor mío?

⁷Te nì cachi-yà xì-né: —Vichi có-sànihi inì-ní índù inàha nduá cuàhìn quide xì-ní, doco vaxì iin quivì, dandu sàà-ní cundaà vaha inì-ní.

⁸Dandu nì cachi-nè xì-yá: —¡Còò! ¡Mà nunca cuàhi nacate-ní sàhì!

Te nì cachi tu-ya xì-né: —Nú màsà nácátí sàhà-ní, mà cúí conduu-ní nèhivì xì.

⁹Te nì cachi tu-ne xì-yá: —Señor mío, nú ducán nduá, dandu nacate stná-ní ndahí xì dìni, te màdiá cuisì sàhì.

¹⁰Dandu nì cachi-yà xì-né: —Cunaha-ní, nú làcà nì xichi iin nèhivì, còò necesidad cuchi tu-ne, vàchi sà-íá ndoo inicutu ìcà-né, cuisì sàhà-né (cúdi), te ñà-jaàn xiñuhu ndoo. Te ducán iá stná xì mii-nsiá vichi, sàni ndoo vaha dahuun anima-nsiá. Doco màdì nsidaa-nsiá iá ndoo-nsiá.

¹¹Ducán nì cachi-yà, vàchi ináhá-yâ ana cuàhàn dicò xì-yá, ñàyùcàndúá nì cachi-yà: “Màdì nsidaa-nsiá iá ndoo-nsiá”.

¹²Daaní, nì nsihi nì nacate-ya sàhà-né, dandu nì nàcùndixi-ya dùhnù quihín-yà, te nì sàcòo-ya. Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A cundáa inì-nsia índù chuun nì quide xì-nsiá ducán? ¹³Pues Maestro cachí-nsiá xí, te Stoho-nsì Señor cachí stná-nsiá xí. Te vátùni iámà, vàchi divi nduí. ¹⁴Doco cunaha-nsiá, mate maestru xi-nsia nduí, te stoho-nsiá nduí, doco nì nacati sàhà-nsiá. Ñàyùcàndüá, stná mii-nsiá ndiá ìcà-nsiá nacate stnahá stná-nsiá sàhà-nsiá. ¹⁵Vàchi nacua nì quide xì mii-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá. ¹⁶Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá yohó: màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nù lamú xi-tè. Stná iin tè-nìhì-xì iin razón, màsà cútúxí inì-te ñà-chicá ndiaá-te nù ana nì techuun-xi-té xì razón mà. ¹⁷Ñàyùcàndüá, nú sàni cundaà vaha inì-nsia ñà-ndáa nduá sàni cachi xì-nsiá, te quidá ndisa-nsia cumplir, dandu ndiaha gá cundoo-nsia.

¹⁸Doco có-càhìn sàhà nsidaa-nsiá. Yùhù ináhí índù nèhivì sàni nacàxin. Te nacua nì cachitnùhu nù tutu ì, ducán ndisa sàni cuu xí, vàchi dohó cachá: “Iin tiàa cutnàhà xí na xixí, divi nduú ana sàni nanduu ana xinì ùhì xì”.

¹⁹Yùhù, tàñáha ga yàhi tnùndoho icúmí cuu xí, doco sàni cachitnùhì xì-nsiá sàhà-ñà, dandu na sàa cuu ducán, icúmí-nsiá cunindisá-nsiá ñà-divi yùhù nduú mii-yá.

²⁰Ñà-ndácuìsì nduá yohó cachí xì-nsiá: nú xiníndísà nèhivì iin ana nì techuín, dandu queámà na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú ducán xiníndísà-né yùhù, dandu

cuní cachàmà xiníndísà stná-nè mii-yá nì techuun-xí vaxí ²¹—nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-divi Judas icúmí quida xi-yá entregar

Dandu nì quesaha-yá cuhúún cuáhà ini-yà, te nì cachitnùhu-ya xì nèhivì xì-yá yucán:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xí.

²²Ñàyùcàndüá nì quesaha nsidaa nècuàchìmà indèhe stnahá-né nù-né, nacání ini-nè ana divi cáhàn-yà sàhà-xí cahan-né. ²³Te yatni uun diin-yá iá iin nècuàchì màni guá nù-yá. ²⁴Ñàyùcàndüá, nì quida Pedro iin seña nù nècuàchìmà ñà-nì ndàcàtnùhù-né nù-yá ana divi cáhàn-yà sàhà-xí. ²⁵Dandu nècuàchìmà, chicá nì cuyatni-ne nù-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa cachí-ní?

²⁶Dandu nì cachi-yà xì-né: —Cuàhìn dandaxín iyuhu pan, te ana cuàhi, divi nècuàchì jaàn nduú-né.

Dandu nì dàndàxín-yá pan mà, te nì sàha-ya Judas Iscariote, divi dèhe Simón. ²⁷Te na ní tniì nècuàchìmà pan mà, dandu nì quihvi ñà-malu Satanás ini anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né: —Ñà-ndüá cuàhàn-ní quida-ní, yàchì quida-nià.

²⁸Doco nèhivì dava ga cutnàhà xì-yá yucán, cóni cundáa ini-nè índù chuun nì cachi-yà palabra mà xì nècuàchìmà. ²⁹Dava-ne, nì tuxi ini-nè nì cachi-yà ducán sàhà ñà-ndüú nècuàchìmà ana ndiaá xì

dihùn xí nsidaa-né, te ádi iá iñàha cùhùn-nè cuiin-ne ñà-nducahnú vicò, te ò cùhùn-nè dasàn-né dihùn nùù nècuàchì ndahví cahan-né, (doco còó). ³⁰Daaní, na ní nsihi nì tnií Judas mà pan mà, dandu vichi vichi nì quee-ne cuàhàn-nè; te ñuú nduá.

Ñà-nduú palabra saa nì dandacú Jesús nùù-ndà

³¹Na sàcuàhàn Judas, dandu nì cachi Jesús:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, vichi sàni nìhì ndise tnùñuhu xí, te sàhà stná yùhù icúmí quee ga stná tnùñuhu xí (Yuamánì´) Dios. ³²Ñàyucànduá, nú sàhà yùhù chicá coo tnùñuhu xí-yá, dandu stná yùhù nìhì gá stnàì más tnùñuhu quida-ya; te yàchì icúmí-yà quida-ya ducán.

³³Hijos, làcà iyuhu-ní coo guè xì-nsiá yohó. Vàchi nacua nì cachi xì nècuàchì raza-ndà Judea daa, ñà-jaàn nduá cachí stnàì xì mii-nsiá vichi, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco lugar ndé cùhìn mà-cúí sàà-nsiá. ³⁴Te vichi dandacuí iin ley saa chivàha-nsia, divi ñà-cuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, ñà-jaàn nduá dandacuí; nacua cuú cuáhà inì sàhà mii-nsiá, divi ducán xiñuhu cuu stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá. ³⁵Vàchi nú ni cuú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu sàhájàn vátuni cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-divi nèhivì xí yùhù nduú-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁶Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, índùvì cùhùn-ní?

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vichi mà cúí cutnaha-ní xì´ cùhùn índù icúmí cùhìn. Doco después, dandu icúmí stná-ní sàà-ní yucán.

³⁷Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, índù chuun mà cúí cutnahá stnàì xì-ní cùhùn vichi? Vàchi cunaha-ní, dispuestu ié´ cui sàhà-ní.

³⁸Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A ndisa dispuestu iá-ní cui-ní sàhí cahan-ní? Yùhù cachí´ xì-ní, te ñà-ndàà nduá, tàñàha ga coto lehe, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì nèhivì xì-yá ñà-mii-yá nduú-yá ichì sàà-ndà nùù Yua-nda Dios

14 ¹Màsà nácání gá ini-nsiá; cuiñì cunihnu ini-nsiá Dios, te cunihnu stná ini-nsiá yùhù. ²Ini vehe cahnú Yuamánì´ iá cuàhà gá lugar ndé cundoo-nda. Te nú màdì ñà-ndàà nduájàn, dandu sàni cachì xì-nsiá nì cúí. Doco icúmí codònúí nùù-nsiá cùhìn sàhà ñà-quida vií´ ndé cundoo stná-nsiá xì´. ³Daaní, na nsihi quideàmà, dandu icúmí naxicocufìn nàcuàqui mii-nsiá nùhù-ndà sàhà-ñá cutnaha-nda cundoo-nda yucán. ⁴Te lugar yucán, sàcùndàà inì-nsia índù iá´, te sàcùndàà stná inì-nsia índù ichì sàà yucán.

⁵Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Señor mío, có-ínahá-nsí ichì mà, vachi có-cùndàà ini-nsí índù cùhùn-ní.

⁶Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduí ichì mà, te nduú stnàì ñà-ndacuisì, te nduú stnàì ana

(sáha xi) vida ndiaha. Nú màdì sàhà yùhù, còd ìn sàà nù Yuamáni'.

⁷Doco nú ináhá-nsiá yùhù, dandu ináhá stná-nsiá mii-yá. Nàyúcàndùá, vichi sàni xini-nsiàyà, te sà-ináhá stná-nsiàyà.

⁸Dandu nì cachi Felipe xì-yá:

—Señor mío, cuní-nsì cundehè-nsí Yua-nda Dios, dandu ndòo vaha ini-nsì.

⁹Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàcuàhà gá tiempu iè' cutnáhi xì-nsiá, te ¿a táñaha ga nacuni-ní yùhù, Felipe? Cunaha-ní, nú sàni xini-nsiá yùhù, dandu ñà-sàni xini stná-nsiá Yuamáni' nduá, te còd cá necesidad cachì-ní ñà-cuní-nsiá cundehè-nsiàyà. ¹⁰Ádi sá-xiníndísá-ní ñà-ñuhú saín vida xi ini Yuamáni', te ñuhú stná vida xi-ya ini yùhù. (Pues divi ducán nduá, te sàhámà) nsidaa ñà-nduá cachì' xì-nsiá, màdiá inì-ni mii ndacu ínià, vachi ini animè iá Yuamáni', te divi-ya nduú ana quidà-xì obra ndiaha xì-yá (xiní-nsiá). ¹¹Cunindísá-nsiá ñà-ñuhú vida xi ini mii-yá, te iá stna vida xi-ya ini yùhù. Te nú có-xiníndísá-nsiá mate sàni cachì xì-nsiá ducán, doco siquiera cunindísá-nsiá ñà-sàni xini-nsiá milagru ndiaha nì quide. ¹²Ñà-ndàa nduá cachì' xì-nsiá yohó: nú xiníndísá ndisa iin nèhivì yùhù, dandu vètuni quida stná-nè milagru nahi ñà-nduá quidé. Dècuèndè milagru chicá fuerte vètuni quida stná-nè, vachi icúmí nùhì ndé iá Yuamáni'. ¹³Te nsidaa ñà-nduá nì càcàn tàhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, icúmí quideà, dandu chicá más nìhì

Yuamáni' tñùñuhu xì-yá sàhà yùhù ana nduú Dèhemanì-yá. ¹⁴Ndèni iñaha nì cui nì càcàn tàhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, quideà.

Nansa nì quida Jesús comprometer techuún-yá Espíritu ìi xì-yá quixi

¹⁵Nú cuú ndisa ini-nsiá sàhì, dandu icúmí-nsiá chivàha-nsia ñà-nduá dandacuí nù-nsiá. ¹⁶Icúmí càcàn tàhvi stnái nù Yuamáni', dandu techuún-yá inga ana quixi chindee xi-nsiá, te Yà-ìcúmí quixi ma, nicanicuahàn icúmí-yá coo-ya cutnahá-yá xì-nsiá. ¹⁷Divi Espíritu ìi xì Dios nduú-yá, te cuisì ñà-ndacuisì cachì-yà. Nèhivì dava ga ñuhivì yohó, mà cúí nìhì-né Yà-ìi mà, vachi có-tùí-yá nù-ndé, te nì có-ináhá stná-nèyà. Doco mii-nsiá, sà-ináhá-nsiàyà, vachi sà-ìá-yà cutnáhà-yá xì-nsiá, te después, icúmí-yá yàha-ya ini anima-nsiá coo-ya nicanicuahàn. ¹⁸Yùhù, mà cuáhi ndòo penchì-nsiá, vachi icúmí naxicocuìin ñà-coi xì-nsiá.

¹⁹Làcà sacu tiempu, dandu mà cuní gà nèhivì ñuhivì yùhù. Doco mii-nsiá, jaan. Vètuni cuni-nsiá yùhù. Iin-ni itiácuì, te sàhà ñà-itiácuì, nàyúcàndùá iin-ni cutiacu stná mii-nsiá. ²⁰Na sàà quivì yucán, dandu cundaà vaha inì-nsia ñà-iin-ni nduú xì Yuamáni', te cundaà stná inì-nsia ñà-sà-ìá stná mii-nsiá ini animè, te yùhù, ini anima mii-nsiá iá stnái.

²¹'Ana ináhá xì ñà-nduá dandacuí, te quidá-nèà cumplir, divi nècuàchimà nduú ana cuú ndisa inì-xi sàhì. Daaní, nú cuú ini-nè sàhì, icúmí Yuamáni' cuu stná ini-yà sàhà-né, te stná yùhù, cuu

stná inì sàhà mii-né, te datúí nansa nduú modo xi nùù-né.

²²Daaní, nì càhàn Judas xì-yá, (doco inga Judas), màdì Judas Iscariote, te dohó nì cachi-nè xì-yá: —Señor mío, ¿índù chuun cuiisì nùù nsiùhù icúmí-nî datúí-ní nansa nduú modo xi-ní? ¿Índù chuun mà quídá-nî ducán xì dava ga nèhivì ñuhiví?

²³Dandu nì cachi Jesús xì-né: —Nèhivì cuú inì-xi sàhí, tùha-ne chivàha-ne ñà-nduá cachí` xì-né. Dandu Yuamáni`, icúmí stná-yà cuu ini-yà sàhà-né, te sàà-nsì nùù-né ñà-cundoo-nsi ini anima iin iin-ne. ²⁴Doco nècuàchì có-cùù inì-xi sàhí, có-chívàha-ne ñà-nduá cachí`. Te ñà-nduá cachí` xì-nsiá, màdì inì-ni míí ndacú inì cachi` ñà-jaàn. Còò, Yuamáni` nduú ana chítnùni inì-xi ñà-nduá cachí` xì-nsiá.

²⁵Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn sàni cachi` xì-nsiá mientras iá ve xì-nsiá yohó. ²⁶Doco iá inga ana cuàhàn chindee xì-nsiá, divi nduú Espíritu Ìì icúmí Yuamáni` techuún quixi cuenta xi. Te Yà-ìì mà, icúmí-yà chinaha-yà mii-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni cachi` xì-nsiá.

²⁷Mate cúhìn, doco sàhà yùhù vátùni cundoo-nsia contentu, divi nacua ié` contentu, ducán sáhatahvì stnáì mii-nsiá ñà-cundoo stná-nsiá contentu. Mà quidé na quídá nèhivì ñuhiví yohó, díin modo ndoo díi-né. Còò, màsà nácánì ini-nsiá sàhà ni-ñàhà, ni màsà yúhí-nsiá. ²⁸Vichi sàni inini-nsia nì cachi` ñà-icúmí nùhù xìqué, dandu naxicocúfin. Te nú nì cuú vaha ini-nsiá sàhí nì cúí, dandísá cudíi gá inì-nsia ñà-nì

cachì icúmí nùhì ndé iá Yuamáni`, vachi chicá dandacú mii-yá.

²⁹Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhi xì-nsiá palabra yohó sàhà ñà-nduá cuàhàn cuu después, dandu quìvì cuu ndisa nacua sàni cachi` xì-nsiá, vátùni cunindisá víi-gá-nsiá.

³⁰Pues vichi, mà càhàn cuàhà gué` xì-nsiá, vachi sà-vàxi mii-sí dandacu-xi nùù nèhivì ñuhiví yohó, te còò ni-ñàhà nduú-si xi yùhù. ³¹Doco ñà-nduá cuàhìn quide, cuàhìn quideà sàhà ñà-cundaà ini nèhivì ñuhiví ñà-cùù ndisa inì sàhà Yuamáni`, te cuní` quidandise ñà-nduá nì dandàcú-yá nùí. Ñàyùcànduá, ndacuìta-nsia cúhùn-ndà.

Ejemplu sàhà nducuyòhò sì-uva

15 Ñà-ndáà nduá, ducán ié` xì nèhivì-xí na ian nducuyòhò ndèè nduí. (Te mii-né, nahi rama-nu nduú-né.) Te Yuamáni`, nahi nècuàchì ndiaá xì-nú nduú-yá. ²Vachi nsidaa ndahà nducuyòhò, nu có-càná quisi vídìà, tàhndèà. Te nú cuàha-sì nùù ndahà-nú, dandu táhndè ndodò iin ian ndundoo sàhà-ñà chicá más quisi vídì cana. Ducán nduú modo quídá stná Yuamáni` xì nsidaa nèhivì nihnú vaha ini xì. ³Ñàyùcànduá, stná mii-nsiá, sàni ndundoo stná anima-nsiá ñà-sàni càhìn xì-nsiá palabra ndiaha. ⁴Te vichi, iin-ni ni cúnhnú vaha ini-nsiá yùhù, dandu icúmí coo stná vida-xi ini anima-nsiá, vachi ducán iá` na iin ndahà nducuyòhò, nú có-ítúú gá` icà nducuyòhò ndèè mà, dandu mà cuáha ga quisi vídì. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú có-nìhnú vaha

ga inì-nsia yùhù, dandu mà cúf quida ga-nsià ni-iin ñà-vàha.

⁵Ñàyùcàndüá, yùhù nduí nahi nducuyòhò ndèè mà, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi rama-nu. Nú iin-ni nihnú vaha ini-nsià yùhù, te iá stná vida xi ini anima-nsià, dandu vátùni quida stná-nsià cuàhà gá ñà-vàha. Doco nú màsà chíndéi mii-nsiá, mà cúf quida-nsia ni-iñàha. ⁶Doco iin nèhivì, nú có-cùnì-nè cunihnu ini-nè yùhù, dandu ducán cuu xi-né na iin ndahà yutnú sàni tàhndè, vachì dítà-nèè iladu ñà-ìchà, te nú sàni ìchà, dandu danátácá-nèè queá ñuhu coca.

⁷Doco nú ndisa, nihnú vaha ini-nsià yùhù, te iin-ni nsinúú ini-nsià ñà-ndüá cachí' xì-nsiá, dandísá, vátùni càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios ndéni iñàha nì cui, te nihì-nsiáñà. ⁸Te nú cuàhà gá ñà-vàha nihì-nsiá quida-nsia, dandu chicá más tnùñuhu xí Yuamání' quee, te sàà stná-nsià cunduu ndisa-nsia nèhivì nchícùn viì xí'.

⁹Cunaha-nsiá, divi nacua cuú ini Yuamání' sàhí, divi ducán cuú stná ini sàhà mii-nsiá. Ñàyùcàndüá, iin-ni ni cúndóó mánì-nsiá nùú. ¹⁰Cunaha-nsiá, nú ni chívàha-nsia ñà-ndüá dandacuí, dandísá, iin-ni cundoo manì-nsiá nùú. Vachì yùhù, chívàha stnáì ñà-ndüá cachí Yuamání', ñàyùcàndüá màni gué` nùù-yá.

¹¹Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñà ni cúdíf stná ini-nsià nacua cudíi ini yùhù, vachì cuní' cundoo-nsia contentu nicanicuahàn. ¹²Ñà-yòhó nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-nì cùú stnahá ini-nsià sàhà-nsiá, nacua quidá yùhù xì mii-nsiá, ducán cuní' quida stná-nsiá.

¹³Nú ni cui iin nèhivì sàhà iin ana iá vaha xi-né, dandu cundaà ini-ndà, yáha ga cuú ndisa ini-nè sàhà nècuàchìmà. ¹⁴Pues cunaha-nsiá, nècuàchì xíndoo vaha-xí nduú stná-nsià nú ni quidá ndisa-nsia ñà-ndüá dandacuí.

¹⁵Vichì mà cáhí guè xì-nsiá ñà-ndüú-nsiá ana xinúcuáchí uun nùú; còò, amigo-xi cachí' xì-nsiá, vachì iin ana xinúcuáchí uun nùù lamú-xi, có-cùndáà ini-nè nansa nacánì ini lamú mà quida-ne. Doco yùhù, claru sàni cachì xì-nsiá nsidaa ñà-ndüá nì cachì Yuamání' xí', ñàyùcàndüá, nàhà xicà, amigo-xi sàndüú-nsiá.

¹⁶Cunaha-nsiá, màdì mii-nsiá nì nacàxin-nsia yùhù. Còò, yùhù nì nacàxin mii-nsiá, te nì chitnùnì ini ñà-cùhùn-nsiá, quida-nsia cuàhà ñà-vàha. Te obra quida-nsiamà, mà ndútâ. Dandu nsidaa ñà-ndüá ni càcàn tàhvì-nsiá nùù Yuamání', te ndácùcahan-nsiá quiví, seguru nihì-nsiáñà.

¹⁷Ñà-yòhó nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-nì cùú stnahá ini-nsià sàhà-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-mà cuiñúhú dava nèhivì ñuhivì ndohó tè-ndüú nèhivì xí-yá, vachì ni cónì xiñùhù stná-nè mii-yá

¹⁸Na xiní-nsià xiní ùhì nèhivì ñuhivì mii-nsiá, dandu xiñuhu nsinuu ini-nsià ñà-dihna yùhù nì xini ùhì stná-nè. ¹⁹Doco nú iin-ni ni cúníhnú stná ini-nsià na nihnú ini mii-né, dandísá cuu ini-nè sàhà-nsiá nì cúf. Doco yùhù, sàni nacàxin mii-nsiá nùù nsidaa-né, te ñàyùcàndüá xiní ùhì-nènsiá, vachì

có-nìhnú gá ini-nsià nahi mii-né.
²⁰Doco xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cachì xì-nsiá daa, ñà-màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùù lamú xi-tè. Vàchi nú sàni quida quini nèhivì xì yùhù, dandu stná mii-nsiá icúmí-nè quida quini xi-né. Te nú ni chívàha-ne ñà-ndùá nì cachi yùhù nì cùí, dandísá chivàha stná-nè ñà-ndùá cachi mii-nsiá. ²¹Cunaha-nsiá, ducán icúmí nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá sàhà-ñá nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhà stná ñà-có-ínáhá-nè mii-yá ana nì techuun-xí vaxì.

²²Nú màsà quésái ñuhiví yohó càhìn xì-né, dandu mà cún sídá cuàchi-ne nì cùí. Doco vichi có-nànìhì gá ini-nè nansa cachi-nè sàhà cuàchi nì quida-ne. ²³Nú có-xiñùhù nèhivì yùhù, dandu nàhà claru ñà-có-xiñùhù stná-nè Yuamáni' nduú stná. ²⁴Cuàhà milagru sàni quide nì xini-nè. Mate ndoó gá nèhivì nì quida ga stná milagru, doco có-ndúdávàmà xì ñà-ndùá sàni quida yùhù. Te nú màsà quidé milagru mà, dandu mà cún sídá cuàchi stná-nè nì cùí. Doco vichi sàni xini-nè yùhù xì stná Yuamáni', te ñàyùcàndùá xini ùhì-nè yùhù xì stná mii-yá. ²⁵Doco ducán nì quida-ne sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndùá cachí nùù tutu ìì xí-né ndé cachá': "Nì xini ùhì-nè yùhù, mate còò ni-ìñàha òsàhà-xí nduá".

²⁶Cunaha-nsiá, nú sàni nasai nùù Yuamáni', dandu icúmí techuín mii-yá ana nduú Espíritu ìì ñà-quixi-ya chindee-yá mii-nsiá. Te mii-yá, puru ñà-ndàcuisi nihnú ini-yà. Nùù Yuamáni' icúmí-yà

quee-ya quixi-ya ñà-datnúù ini-yà mii-nsiá sàhí. ²⁷Dandu icúmí stná-nsiá càhàn-nsiá xì nèhivì sàhí, vachi ndè quivì primeru xicánúù-nsiá xí'.

16 ¹Cuàhà gá sàni càhìn xì-nsiá sàhà-ñá màsà nàxícócuñ inì-nsiá. ²Vàchi nèhivì dava ga, icúmí-nè taxi-né mii-nsiá nùù veheñùhu xi-ne. Te vaxì stná iin tiempu na cutuxi ini-nè ñà-cùdñì gá ini Dios nú ni cahní-né mii-nsiá. ³Doco sàhà-ñá có-ínáhá-nè Yuamáni', te ni có-ínáhá stná-nè yùhù, ñàyùcàndùá icúmí-nè quida-ne ducán. ⁴Doco vichi sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà nsidajàn, te sàhàmà quivì cuu xi-nsiá ducán, vátùni nsinuu ini-nsiá ñà-divi ducán nì cachì xì-nsiá.

Chuun ndiaha icúmí Espíritu ìì xí Dios quida-ya

¹Cóni càchitnùhi xì-nsiá palabra yohó antes, vachi yohó ié' cutnáhì xì-nsiá. ⁵Doco vichi icúmí nùhì nùù mii-yá ana nì techuun-xí vaxì. Te ni-iin-nsia có-ndàcàtnùhù-nsiá nùù índù cùhìn. ⁶Doco ñà-nì cachì xì-nsiá ñà-ndùá nì cachì, ñàyùcàndùá yàha ga ndoó-nsiá tnùnsí ini vichi. ⁷Doco cunaha-nsiá, ñà-ndàà nduá, chicá ndiaha icúmí quea nùù-nsiá nú sàcuàhìn, vachi nú màsà cùhìn, dandu mà quíxí mii-yá ana icúmí chindee xi-nsiá. Doco nú sàcuàhìn, dandu icúmí techuín mii-yá quixi-ya. ⁸Te nú sàni quesaa-yà, dandu dacúndàà ini-yà nèhivì ñuhivì sàhà cuàchi-ne, xì sàhà stná ichi váha, xì sàhà stná nansa icúmí ndundaà sàhà-né. ⁹Clarú icúmí-yà dacúndàà ini-yà

nècuàchìmà ñà-lá ndisa cuàchi-ne ñà-có-xiníndísâ-né yùhù. ¹⁰Te icúmí-yâ cachi stná-yà xì-né nansa íá ichì váha, vâchi yùhù, mànuhì' nùu Yuamáni' (íá ansivi), te mà cúní gâ-nè yùhù. ¹¹Daaní, icúmí-yâ cachi stná-yà xì-né nansa icúmí ndundaà sâhâ-né, vâchi cunaha-nsiá, sàni cachi Dios sâhâ ñà-malu dandacú ñuhiví yohó ñà-icúmí-sí cunsida-sì cuàchi-sì nicanicuahàn.

¹²Cuàhà gá inâha cumáni gá cachi xì-nsiá, doco vichi mà cúí, vâchi tàñâha ga cui mànihi inì-nsia. ¹³Doco después icúmí quesaa Espíritu ìi, te mii-yá, puru ñà-ndâcuisì nihnú ini-yà. Te icúmí-yâ chindee stná-yà mii-nsiá sâhâ-ñâ vâtùni cundaà ini-nsiá nsidaa ñà-ndúu ndisa palabra ndâcuisì. Vâchi màdì inì-ni mii-yá ndacu ini-yà ñà-ndúá cuâhàn-yâ cachi-yâ. Còó, cuisì cachi-yâ ñà-ndúá iníní-yâ cachí (Yuamáni'). Te icúmí-yâ cachitnùhu stná-yà xì-nsiá nansa icúmí coo quivì vâxi xi-nda. ¹⁴Te tavà gá stná-yà más tnùñuhu xí; vâchi nùu yùhù icúmí-yâ nihì-yâ ñà-ndiaha ìi xí, te datnúu-yâ sâxinítnùnì-nsiá. ¹⁵Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ndúá icúmí Yuamáni', divi stoho stná nduí. Ñâyùcândúá cachí' xì-nsiá ñà-icúmí Espíritu ìi mà nihì-yâ nsidaa ñà-ndúu ñà-ndiaha ìi xí, dandu datnúu stná-yâ sâxinítnùnì mii-nsiá.

Icúmí nèhivì xí Jesús cuhuun inì-nè iin tiempu tii, doco yàchì icúmí-nè ndudìi ini-nè inga tu na natiacu-yà, nì cachi-yà

¹⁶Làcà sacu tiempu, dandu mà cúní gâ-nsiá yùhù. Vâchi mànuhì'

nùu Yuamáni'. Doco sacù-ni quivì cunduamà, te cuni tu-nsia yùhù — nì cachi-yà.

¹⁷Ñâyùcândúá, nì ndâcâtnùhù tnahá dava nècuàchì dacuahá-yâ-mà nùu-né, cachí-nè: —Ndíá ndúá cúní cachi-yâ ñà-sacu gâ tiempu, te mà cúní gâ-ndâyá, te inga sacu quivì, dandu sâ-cuni tu-ndayá, nì cachi-yâ; te cachí stná-yâ mànuhù-yâ nùu Yuamáni'-yâ. ¹⁸Pues ¿ndíá ndúá cúní cachi palabra nì cachi-yâ mà ñà-sacu gâ tiempu coo ga-yâ yohó? Cò-cundáa ini-ndà nansa cúní cachi ñà-jaèn — nì cachi-nè.

¹⁹Daaní, Jesús, ñà-sâ-ínâhá-yâ cúní-nè ndâcâtnùhù-né nùu-yâ sâhâmà, ñâyùcândúá nì cachi-yâ xì-né:

—¿A cúní-nsiá ndâcâtnùhù-nsiá nùí sâhâ ñà-ndúá nì cachi xì-nsiá ñà-làcà iyuhu tiempu, te mà cúní gâ-nsiá yùhù, te inga sacu quivì, dandu sa-cuni tu-nsia yùhù? ²⁰Ñâ-yòhó cachítnùhi xì-nsiá: icúmí-nsiá cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini (iin tiempu tii), doco nèhivì dava ga ndoó ñuhiví, còó. Icúmí-nè cudìi ini-nè. Doco mii-nsiá, mate ducán ni cúndóó-nsiá tnùnsí ini, doco después icúmí cuxio nsidaamá nùu-nsiá, te ndudìi tú ini-nsiá. ²¹Iin nècuàchì ñâhà, nú sàni sâà hora tùinuù mée xi-ne ñuhiví, dandu yâha ga cuhúún ini-nè, vâchi sàni sâà quivì ndoho-ne quidamà. Doco nú sàni tùinuù-vé, dandu nándodó-né sâhâ dolor, vâchi cudíi gá ini-nè ñà-sàni quesaa inga luchí tii. ²²Te ducán icúmí coo stná xì mii-nsiá. Mate cuâhà gá cuhúún

inì-nsia vichi, doco yùhù icúmí cuni tui mii-nsiá después, dandu cuàhà gá ndudiì tú ini-nsià. Te ni-iin nèhivì, mà cúí cadì-nè nùù ñà-jaàn.

Nansa icúmí Jesús cundee-yá

²³Quìvì yucán, mà ndacàtnùhù gá-nsià ni-iñàha nùí, vàchi cuisì icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá quivì na xícàn tàhvi-nsiá nùù Yuamánì, dandu nihì-nsiá nsidaa ñà-nduá xícàn-nsià. Palabra ndàcuisì nduájàn. ²⁴Tàñáha ga ndacùcahan-nsiá quivì na xícàn tàhvi-nsiá iñàha. Doco vichi ni càcàn tàhvi-nsiá ducán, te nihì-nsiáñà, dandu chicá cudiì ini-nsià.

²⁵Ndè vichi cuisì puru ejemplu-ni nduá nì nacani xì-nsiá. Doco vàxi iin quivì, dandu mà nácánì guè` ejemplu xì-nsiá, vàchi claru icúmí cachì xì-nsiá sàhà Yuamánì. ²⁶Daanì, tiempu yucán màdì yùhù càcàn guè nùù-yá sàhà-nsiá, cachì`. Còó, cuisì quivì yùhù icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá (na càcàn tàhvi-nsiá). ²⁷Vàchi cuú ini-yà sàhà-nsiá sàhà-ñá cuú stná ini-nsià sàhí, te xiníndísà stná-nsià ñà-nùù mii-yá nì quixì. ²⁸Vàchi (ñà-ndáa nduá), nùù mii-yá nì quixì nì quesai ñuhivì yohó; te vichi icúmí nacoì ñuhivì yohó, te nùhì nùù-yá.

²⁹Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Vichi ndisa, claru cáhàn-ní. Màdì ejemplu uun nduá cachì-ní vichi. ³⁰Vitni sàni sàà-nsì nì cundaà ini-nsì ñà-ináhà-ní nsidanicuú iñàha. Te mate tàñáha ga ndacàtnùhù-nsì nùù-ní sàhà iñàha, (doco vátùnì cachì-ní

xì-nsì). Ñàyùcànduá vichi xiníndísà vaha-nsi, ñà-ndáa nduá, nùù Yua-nda Dios nì quixì-ní.

³¹Dandu nì cachi Jesús xì-né: —¿A ndísá xiníndísà vaha-nsia vichi? ³²Cunaha-nsiá, vàxi iin tiempu, dandu cuitià nihni-nsia vehe-nsia, te làcà mindaí nacoò-nsia. Te vichi sàni sàà stná tiempu mà. Doco màdì ndisa ndòó mií; còó, vàchi cutnáhà stnáì xì Yuamánì. ³³Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñá nì cúndóó-nsiá contentu ñà-nìhnú vaha ini-nsià yùhù. Te mate quídá quínì nèhivì xì-nsiá na ndoó ì-nsiá ñuhivì yohó, doco màsà cúhúún ini-nsià sàhájàn, vàchi yùhù, sàni cundef nùù nèhivì malu ñuhivì yohó.

Nansa nì xicàn tàhvi Jesús sàhà nèhivì xí-yá

17 Na ní nsihì nì cachi Jesús nsidaájàn, dandu nì ndacoto ndiaá-yà ansivi, te nì cachi-yà xì Yuamánì-yá: —Cáhìn xì-ní Yuamánì. Vichi ndisa, sàni sàà hora. Te yùhù ana nduú Dèhemanì-ní, xíquèn ñà-nì tàvá-ní tñùñuhu xì nùù nèhivì ñuhivì, dandu vátùnì quee stná tñùñuhu xì mii-ní quide. ²Vàchi sàni chitnùnì inì-ní ñà-ndahà yùhù cundoo nsidanicuú nèhivì. Dandu nèhivì nì chitnùnì inì-ní cunduu nèhivì xì, nihì-né vida ndiaha nicanicuahàn nùí. ³Te ¿índù modo nihì-né vida ndiaha ma? Cuisì sàhà ñà-cunaha-né mii-ní xì stná yùhù Jesucristu, vàchi mii-ní, ñà-ndàcuisì mindaa Dios nduu-ní, te yùhù nduí ana nì techuun-ní vàxi ñuhivì.

⁴Vichi sàni dàxínui chuun ni dandacù-ní nùf quide, te sàhà ñà-jaàn sàni quee cuàhà tñùñuhu xí-ní. ⁵Ñàyùcàndùá, vichi xíquèn nùù mii-ní Yuamání' ñà-coi cutnahí xí-ní, te ducán quee más gà tñùñuhu xí; xíquèn ñà-coi nùù-ní xí tñùñuhu xí nacua ñisa ìe antes na tàyoò ñuhiví.

⁶Mii-ní, ni nacàxin-ní dava nèhiví ñuhiví yohó, te ni chitnùnì inì-ní ñà-cunduu-ne nèhiví xí. Te yùhù, sàni dàtúi nùù-né nansa íá-ní. Nèhiví xí mii-ní ni sanduu-ne, dandu ni chitnùnì inì-ní ñà-cunduu-ne nèhiví xí yùhù. Te vichi sàni chivàha-ne palabra xi-ní. ⁷Te sàni cundaà stná ini-nè sàhà nsidaa inàha ni sàhatahvì-ní yùhù, sà-ìnáhá-né ñà-nùù mii-ní ni ñihí-ñà. ⁸Te palabra ndiaha ni cachì-ní xí, sàni cachi stnáì-ñà xí-né, te mii-né, cudí inì-nè xí palabra mà, te cundaà vaha ini-nè ñà-nùù mii-ní ni quei vaxi, vachi xiníndísâ-né ñà-divi mii-ní ni techuun-xí ni quesai ñuhiví.

⁹Vichi xicàn tàhvì nùù-ní sàhà-né, màdi sàhà dava ga nèhiví ñuhiví, còò, cuisì sàhà nèhiví ni chitnùnì inì-ní cunduu nèhiví xí; vachi nèhiví xí mii-ní xínduu stná-nè. ¹⁰Nsidaa nèhiví-xí, nèhiví xí mii-ní nduú stná-nè. Te nèhiví xí mii-ní, nèhiví xí yùhù nduú stná-nè, te sàhà mii-né sàni quee más gà tñùñuhu xí.

¹¹Pues vichi, mà cóó gué' ñuhiví yohó. Ícúmí nasai nùù mii-ní ana nduu Yua Íi Ndiahí. Doco nèhiví ni sàhatahvì-ní yùhù, yohó ícúmí-né candòo-ne. Ñàyùcàndùá, sàhà poder xi-ní cundiaà-ní nsidaa-né

sàhà-ñá iin-ni cunduu nsidaa-né nahi mii-ní xí yùhù, iin-ni xínduu-nda. ¹²Na íá ve xí-né ñuhiví yohó, ni sandiaì-nè xí poder xi-ní. Te nsidaa ana ni dàyáha-ní nùf, iin-ni ndiaá vahi-nè, cóni ndáñuhú ni-iin-ne, cuisì imindaa tè-de por sí ícúmí ndañuhu, vachi ducán ícúmí coo sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndùá cachí nùù tutu ìi sàhà-té.

¹³Te vichi sàmànasai nùù-ní. Doco ñà-yòhò nduá cachí' na íá ve ñuhiví yohó sàhà-ñá ni cúndóò nèhiví-xí contentu nacua íá stná yùhù contentu. ¹⁴Sàni cachitnùhi xí-né palabra xi-ní. Doco nèhiví dava ga, xiní ùhì-ñané sàhà ñà-có-nìhnú gà ini-nè nahi nècuàchì mà. Te ducán stná yùhù, có-nìhnú stná inì nahi nèhiví ñuhiví. ¹⁵Te có-xíquèn ñà-tavà-nínè ñuhiví yohó. Cuisì xíquèn-ñà cundiaà-nínè ñà-màsà dáca ñà-malu-nè. ¹⁶Yuhu, có-nìhnú inì nahi nèhiví ñuhiví yohó, ñàyùcàndùá, stná nèhiví-xí, có-nìhnú gà stná ini-nè nahi nècuàchì dava ga mà.

¹⁷Daaní, xicàn tàhvì stnáì ñà-ni chínàhá-nínè ñà-ndùú palabra ndàcuisì, te ducán sàà-nè cunduu-ne nèhiví nihnú ìi inì-xí. Te palabra sàni cachì-ní, divi ñà-jaàn nduú ñà-ndàcuisì. ¹⁸Nacua ni techuun-ní yùhù ni quesai ñuhiví yohó, ducán quidá stnáì, techuín mii-né ñà-cùhùn-nè (càhàn-nè xí) nèhiví ñuhiví. ¹⁹Te sàhà ñà-vàha xi mii-né íe' dispuestu quide nsidaa chuun ìi (íá gà quide), dandu vètùnì sàà stná-nè cunihnu ìi ini-nè nú sàni chivàha-ne ñà-ndùú palabra ndàcuisì.

²⁰Doco màdì cuisì sàhà nèhivì yohó xícàn tàhví. Còó, vèchi icúmí mii-né càhàn stná-nè xì nèhivì dava ga, dandu cunindisá stná nècuàchìmà yùhù. Ñàyùcàndúá, sàhà nècuàchì yucán xícàn tàhví stnàì.

²¹Daaní, xícàn tàhví ñà-nahi iin-ni nèhivì ni cúndúú nsidaa nècuàchìmà, te iin-ni ni cúndúú stná anima mii-né xì anima ndohó, nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda: iá-nî ini anímè, te yùhù, iá stnàì ini anima mii-ní. Ñàyùcàndúá xícàn tàhví ñà-iin-ni anima ni cúcúmí nsidaa-né, dandu vátùni cunindisá nèhivì ñuhiví ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesàì ñuhiví. ²²Te nacua nì chitnùnì inì-ní ñà-coo tñùñuhu xí yùhù, ducán sàni nihítàhví stná mii-né cucumi-né tñùñuhu ma, dandu iin-ni cahnú cunduu nsidaa-né, nahi iin-ni xínduu stná ndohó. ²³Mii-ní, iá-nî ini anímè, te yùhù, ini anima mii-né coi; dandu iin-ni cahnú cunduu ndisa nsidaa-né xì ndohó. Te ducán icúmí nèhivì dava ga ñuhiví cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí vaxì, te cundaà stná ini-nè ñà-cùú stná inì-ní sàhà nèhivì-xí nacua cuú inì-ní sàhà yùhù.

²⁴Mii-ní nduu-ní Yuamáni', te nì chitnùnì inì-ní cundoo ana cunduu nèhivì xí. Ñàyùcàndúá, yùhù cuní` sàà stná nsidaa nècuàchìmà cundoo-ne ndé cuàhìn coi sàhà-ñá iin-ni cutnahá-né xì', te cundehè-né nansa iá tñùñuhu ndiaha nì sàhatahví-ní yùhù, vèchi ndè antes na táyôo ñuhiví, iin-ni cuú inì-ní sàhí. ²⁵Mii-ní, ndàcuisì nihnú inì-ní.

Doco nèhivì ñuhiví, tàcùnì-nè mii-ní. Doco yùhù, ndisa, ináhì mii-ní. Te nèhivì cutnàhâ xí yohó, sàni cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí. ²⁶Te yùhù, sàni dàtúi nùù-né nansa iá-nî nacua cuàhìn quide quivì nùù-xí. Ducán dandu nihì-né cuu stnahá stná ini-nè sàhà-né nacua cuú ini mii-ní sàhà yùhù. Te ducán nihì stná yùhù coi ini anima nsidaa-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì tnii-tè Jesús

18 Nì nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì quee-ya cuàhàn-yà nì yàha-ya inga ladu yui Cedrón, cutnàhâ-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì yàha-ya xì-né mahì iin huertu iá yucán. ²Doco tiàa cuàhàn cahin xì-yá, divi Judas, ináhá stná-nè índù iá huertu mà, vèchi cuàhà xichi sàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yà yucán. ³Ñàyùcàndúá, nì saca nècuàchìmà itnii soldadu, te nì nihì stná-nè itnii policia nùù dùtù xícusahnú xì nùù stná tè-xínduu fariseu, te cuàhàn-nè xì nsidaa tèmà ndé nduú huertu mà. Te nsidaa-té, iníndáhá-tè lámpara xì nù-ñùhú xíxìn, xì stná càa dana nduú arma xi-tè. ⁴Daaní, Jesús, como ináhá-yà nsidaa ñà-ndùá cuàhàn cuu xi-yá, nì quee-ya nì sànhìcùn-yà tèmà, te nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcu-ní-siá?

⁵Te nì cachì-te xi-yá:

—Divi Jesús de Nazaret.

Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Yùhù nduí.

Te yucán íin stná Judas, cutnàhâ-né xì nsidaa tèmà. Te divi Judas mà

nduú ana nì dicò xì-yá. ⁶Daaní, na ní nsíhi nì cachi-yà: “Yùhù nduí”, dandu yàchì nì naxiconihí duma canduà-te.

⁷Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcu-nsiá?

Te nì cacachì-te:

—Divi Jesús de Nazaret.

⁸Dandu nì cachi-yà:

—Sànì cachì xì-nsiá, yùhù nduí.

Ñàyùcànduá, nú yùhù nchícùn-nsiá, nacoò-nsiá nèhivì xí yohó ni nùhù-nè.

⁹Ducán nì cachi-yà xì-té sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá nì cachi-yà ñà-còò ni-iin nèhivì xí-yá nì ndánúhú, ni-iin nèhivì nì chitnùnì ini Dios cunduu nèhivì xí-yá, cónì ndáñúhú-nè. ¹⁰Daaní, nì tavà Simón Pedro espada xi-ne, te nì cani-ne iin mozo xi dùtù cusáhnú, nì sahnde ì-né tùtnù nècuàchìmà ladu cuahá-nè. Te Malco nani mozo mà.

¹¹Doco nì cachi Jesús xì Pedro:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní, vàchi yùhù, icúmì yàhi ñà-nduá nì chitnùnì ini Yuamánì' cuu xí.

Nansa ndacá-te Jesús nì sàà nùù dùtù cusáhnú

¹²Dandu capitán yucán, xì soldadu xi-tè, xì stná policia yucán, nì catnii-tèyá nì chichuhni-teyá. ¹³Te nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá nùù nècuàchì nani Anás, vàchi dìdo dùtù cusáhnú cuìà yucán nduú-né. Te Caifás nani dùtù cusahnu-ma.

¹⁴Te divi-ne nduú ana nì càhàn xì nècuàchì raza-nè Judea daa na ní cachi-nè ñà-xìñùhù cui iin tiàa sàhà nsidaa nèhivì ñuu-nèmà.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

¹⁵Daaní, chicá cahà-xí ndé cuàhàn Jesús vaxì stná Simón Pedro xì

inga stná nècuàchì dacuahá-yá.

Te compañeru-nèmà, ináhá-né dùtù cusáhnú. Ñàyùcànduá, na ní dàyáha soldadu-yà ini patiu vehe dùtù mà, dandu nì quìhvi stná inga-nèmà. ¹⁶Doco Pedro, nì ndòo-ne nùù yehè patiu-ni ma. Ñàyùcànduá, vaxì tu compañeru-nè ináhá xí dùtù mà, te nì càhàn-nè xì ñahà chiì ndiaá yehè mà áma dáyáha stná-ña Pedro. ¹⁷Dandu nì cachi-ña xì Pedro:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní iin nècuàchì nchícùn xì Jesús?

Te nì cachi-nè:

—Còó.

¹⁸Daaní, divi yucán itá stná mozo (xì dùtù mà) xì stná policia. Te nì xicùn-té iin ñuhu tnùù ñà-nadaà-té, vàchi cúvixin ga. Te yucán nì tnàtuu stná Pedro, iín-né nadàà stná-nè.

Nansa nì ndàcàtnùhù dùtù cusáhnú nùù Jesús sàhà ñà-nduá quidá-yá

¹⁹Daaní, dùtù cusáhnú, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà nèhivì dacuahá-yá xì sàhà stná palabra chináhá-yànè. ²⁰Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, vate ní càhìn xì nsidaa nèhivì ini veheñùhu cuachi, te ini stná veheñùhu cahnú ndé siempre natácá nèhivì raza-ndà Judea. Divi yucán nduú lugar ndé siempre nisa dacuahí nèhivì. Còò ni-iñàha ni chínáhá dèhì'. ²¹Chicá vaha màsà ndàcàtnùhù-ní nùù míí; nùù nèhivì nì inini xì ñà-nduá nì cachì chicá vaha, vàchi mii-né ináhá-nè ñà-nduá nì cachì.

²²Daaní, yatni ndé iín Jesús iín stná iin policia, te na ní cachi Jesús

ducán, dandu nì cani-tè nùù-yá, cachí-te:

—¿Índù chuun cáhàn-ní xì dùtù ì ducán?

²³Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nú cónì cáhàn vii' tuxi-ní, dandu cachì-ní xì' índù palabra cónì cachí vii'. Doco nú còò ni-ìñàha ni cáhàn quini, dandu có-ìcúmí-ní cani-ní yùhù.

**Nansa nì nacuaà Pedro
Jesús ùì gà xichi**

²⁴Dandu nì dáyáha Anás mà-yá cuàhàn-yà ndahà dùtù cusáhnù nani Caifás. Te nuhní tnuu-ya cuàhàn-yà.

²⁵Doco Simón Pedro, iín stná-nè nadáà-né. Dandu nèhivì itá yucán, nì ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní nèhivì xí Jesús?

Dandu nì nacuaà nècuàchìmà mii-yá, cachí-nè:

—Còò, màdì yùhù.

²⁶Daaní, nì càhàn inga mozo xi dùtù yucán, divi tnahà tiàa nì tàhndè tùtnù-xí; te nì cachì-te xi Pedro:

—¿Amádi mii-ní nì xinì iá xì Jesús huertu yucán?

²⁷Doco inga tu nì cachi-nè:

—Còò.

Daaní, divi momentu mà nì xito lehe.

Nansa nì dáyáha-tè Jesús nùù Pilatu

²⁸Daaní, nì saca-tèyá nì caquee-tè xì-yá nùù Caifás, cuàhàn-te xì-yá ndè vehe gobernador, te yucán nì dáyáha-tèyá ini vehe. Ín vaa gá nduá. Doco tè-xínduu raza Judea

mà, cónì cá-quìhvi-tè vehe yucán, vàchi nú ni quíhvi-tè, dandu mà cóó ndoo ga-nè (nacua cachí ley xi-ne), te mà cóó gá permisú cuxi-tè ñà-nduá xixí-te na nduá vicò pascua mà. ²⁹Dandu Pilatu, nì quee-tè fuera vaxi-tè ndé itá ana nì casaà mà, te nì cachì-te:

—¿Ndíà nduá nì quida tiàa yohó, te sanícuàchi-nsia sàhà-né?

³⁰Dandu nì cacachì-te xi Pilatu:

—Nú ni cùndúú-né iin nècuàchì cónì quidá cuàchi ni cuí, dandísá, mà cùndácá-nsínè quixi nùù-ní.

³¹Dandu nì cachi Pilatu:

—Cundaca-nsianè cuahán, te mii-nsiá nsidandaà-nsià sàhà-né nacua cachí ley xi mii-nsiá.

Doco nì cacachì tè-raza Judea mà:

—Ley (xi mii-nsiá), có-sàha ñà-cahnì-nsí iin ana iá falta xi.

³²Ducán nì cacachì-te sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús na ní cachi-yà nansa icúmí-yà cui-yà. ³³Daaní, nì nansihvi Pilatu vehe-tè, te nì cana-tè Jesús, nì cachì-te xi-yá:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní cahan-ní?

³⁴Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿A mii-ní nì nacani inì-ní ndàcàtnùhù-ní nùù ducán, te ò inga nèhivì nì cachi xì-ní ducán?

³⁵Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—Yùhù, có-ndúí iin tè-raza-ní Judea. Divi nècuàchì ñuù-ní xì dùtù xícusahnù nduú ana nì dáyáha xi-ní ndahí. ¿Índù cuàchi nì quida-ní?

³⁶Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Cunaha-ní, ñuu ndé cusáhnúí, có-nduá ñuhiví yohó, vàchi nú ñuhiví yohó ni cùndúá, dandísá icúmí nèhivì-xí cuidahan-né yùhù

nùu ana xiní ùhì xì' sàhà-ñá màsà yáhi ndahà nècuàchì raza Judea ni cuí. Doco ñuu ndé cusáhnúí, tucu iá', mà ndúdává xí ñuhiví yohó.

³⁷Ñàyùcàndüá, nì cachi tu Pilatu xì-yá:

—¿Àsù nduú stná-ní iin rey cusáhnú?

Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá, divi rey nduí. Te divi sàhà-ñá cachitnùhi xì nèhiví ñà-ndüü palabra ndàcuisì, ñàyùcàndüá nì quesai ñuhiví yohó. Te vichi nsidaa ana cudíi ini xì palabra ndàcuisì mà, divi nduú stná ana cudíi ini xì ñà-ndüá cachí'.

³⁸Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿Índü ñà-ndisa nduú palabra ndàcuisì?

Nansa nì dándää Pilatu ñà-cui Jesús

Daaní, nì nsihi nì cachi Pilatu ducán, dandu nì quee-tè inga xichi nì càhàn-te xì tè-xínduu raza Judea, cachí-te xì tèmà:

—Sàni càhìn xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ndácùhin-nè.

³⁹Doco estilu xi-nsia nduá ñà-dañà iin tè-ndiadi cada nacává vicò pascua yohó. Ñàyùcàndüá, vichi ¿a cuní-nsià dañà nècuàchì yohó cachí nduú rey xì tè-raza-nsià Judea?

⁴⁰Daaní, tucu tu nì càna fuerte nsidaa-témà, cachí-te:

—Còò, màdi nècuàchì jaàn cuní-nsià dañà. Barrabás chicá vaha ni dañà —nì cacachì-te.

Doco cunaha-nsiá, iin tècuihnà nduú Barrabás mà.

19 Daaní, nì dándacù Pilatu nùu soldadu, te nì tavà-téyâ iladú, nì sahnì

cuií-teyá xì iin chirrión. ²Dandu nì quidavàha-tè iin sicàtè iñù, te nì chinacaà-teá dìni-yá. Te nì chindixi stná-teyá iin capa moradu.

³Dandu nì catnàtuu-tè nùu-yá, (nì sàcùndiaà-teyá), cachí-te:

—iTùinuuváha-ní, señor! ¡Vichi ndisa, sàni sàcùnduu-ní rey xi tè-raza Judea!

Dandu nì cacani-tè nùu-yá.

⁴Daaní, tucutu nì quee Pilatu nùu nèhiví ndiatú yucán, cachí-te xi-né:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn taví Jesús cundehè-nsiá, te cundaà inì-nsia ñà-còò ni-iin falta xi-ne nì ndácùhin.

⁵Ñàyùcàndüá, nì quee Jesús (vehe ma), ñuhú díni-yá sicàtè iñù mà, te ndixí stná-yà capa moradu mà. Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa nèhiví ndoó yucán:

—Cundehè-nsiánè, yohó iín-né.

⁶Daaní, dùtù xícusahnú, xì stná policia, na ní xini-nèyà, dandu nì càna ndee-né, cachí-né:

—iNchìca cruz ni cuí nècuàchì jaàn! ¡Cahnì-nínè!

Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa-né:

—Mii-nsiá cundaca-nsianè cùhùn, te cahni-nsiánè, doco yùhù, còò, vàchi còò cuàchi-ne nì ndácùhin.

⁷Dandu nì cacachi nècuàchì raza Judea mà:

—Nsiuhù, icúmí-nsí iin ley, te según cachí ley mà icúmí nècuàchì jaàn cui-nè sàhà ñà-nì cachi-nè nduú-né Dèhemanì Dios.

⁸Dandu Pilatu, na ní inini-tè ñà-nì cacachi nècuàchimà ducán, chicá nì yùhí-te, ⁹te nì nansihvi-tè ini vehe cahnú-te nì càhàn tu-tè xì-yá, cachí-te:

—¿Índù ndisa nì quixi mii-ní?
Doco Jesús, cóni cáhàn gà-yà.

¹⁰Dandu cachí tu Pilatu xì-yá:

—¿Índù chuun có-cáhàn-ní xì? ¿A có-ínáhá-ní ñà-yùhù icúmí poder: vátùni cahní mii-ní, te ò vátùni dacácu mii-ní?

¹¹Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Nì còò ni-iyuhu poder cucumi-ní nú màsà chítnùní ini mii-yá íá ansivi ducán. Sàhámà tiàa nì dándàcú quixi nùù-ní, chicá nsidá cuàchi-tè (nùù mii-ní) —nì cachi-yà.

¹²Daaní, dècuèndè hora yucán nì nanducu Pilatu nansa daña-téyà, doco chicá fuerte nì càna nsidaa tè-raza Judea mà, cachí-te:

—Nú ni daña-ní Jesús jaàn, dandu nàhà claru có-ndùù-ní amigo ndisa xi rey cahnú César. Vàchi nsidaa ana cachí nduú stná rey, xiní ùhì stná-nè rey cahnú César.

¹³Daaní, na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì tavà tú-teyá inga xichi, te nì sàcòò-tè silla ndé siempre íá-te nsidándàà-te chuun. Te silla mà, íín-nu dìquì yùù chipála itánduhù ñuhù, te Gabata nani lugar mà dàhàn hebreu. ¹⁴Te sàni cahin quivì yucán, divi quivì nduú vigilia vicò pascua mà, dandu nì cáhàn-te xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-te:

—Cundehè-nsiá, yohó íín nècuàchì nduú rey xi-nsia.

¹⁵Doco ndee ní càna nsidaa nèhivì mà:

—iCòó! iNi cuí-nè cuní-nsì!
iCahni-nínè! iNi mácùtuu-ne nchìca cruz!

Dandu cachí Pilatu xì nsidaa-né:

—¿A ndísá cuní-nsià cui rey xì-nsia nchìca cruz?

Te nì cacachi dùtù xícusahnuma:

—Cuisi imindaa rey xi-nsi íá, divi nduú César.

¹⁶Ñàyùcàndùá, nì candisá Pilatu ñà-ndùá xícàn nècuàchì mà; nì dándàcú-te ni cuí Jesús nchìca cruz. Dandu nì saca soldadu-yà cuàhàn-te xi-yá.

Nansa nì sàcùtuu Jesús nchìca cruz

¹⁷Daaní, nì sàcùnsida-ya cruz xi-ya cuàhàn-yà, te nì sàà-yà nùù iin xaan nani lusi Calvari. Te Gólgota nani stná lugar yucán nùù dàhàn hebreu. ¹⁸Te yucán nì cachituu-tèyá nchìca cruz, mii-yá xì inga ùi stná tiàa, iin iin-tè iin iin ladu-yà, te mii-yá mahì-xì.

¹⁹Daaní, nì dándàcú stná Pilatu ñà-nì mácùtuu dìni cruz xi-ya iin ñà-càchì: “Jesús de Nazaret, rey xi tè-raza Judea”. ²⁰Dandu nì cahvi cuàhà nècuàchì ñuu mà nansa cachá`, vàchi lugar ndé nì chituu-tèyá nchìca cruz, yatni uun ñuu mà nduá. Te ùni dàhàn nì tìaa palabra mà: dàhàn hebreu, xì dàhàn griegu, xì dàhàn latín.

²¹Dandu dùtù xícusahnu-ma, nì cáhàn-nè xì Pilatu, cachí-nè:

—Màsà cáchì palabra mà “Rey xi tè-raza Judea”. Còò, chicá vaha tìaa-ní ñà-nì cachi uun-ne nduú-né rey xi nèhivì raza-nsì.

²²Dandu nì cachi Pilatu xì nècuàchì yucán:

—Còó. Ñà-ndùá sàni tìaa, ducanicoá

²³Daaní, nì nsìhi nì chituu soldadu-yà nchìca cruz, dandu nì dàcuàchì-te sìcoto xi-ya nùù nsicúmì-té. Chii chiá nì nìhì iin iin-tè. Doco cuaán nduú dùhnù quihín-yà, vàchi iin-ni cahnú nì

cuàha; còò ni-iin xaan xi-ña ndé nì nsícu. ²⁴Ñàyùcàndùá, nì cacachi soldadu mà:

—Màsà dácuaquí-ndáñâ. Chicá vâha cuidàdiquí-ndâ suerte sâhâ-ñâ cundaà ini-ndâ ana nihì xán.

Pues ducán nì cuu sâhâ-ñâ nì cuú ndisa ñâ-ndùá nì cachitnùhu nùù tutu ìì ndé cachí palabra yohó: “Nì cadasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te suerte, a ver índù-té nihì xì ñâ-ndùá ndìxì”. Ñàyùcàndùá, ducán nì caquida soldadu mà.

²⁵Daaní, sâhâ cruz xi-ya iín stná dihi-yá xì cùhì-nè nani stná María, divi ñahàdihí Cleofas; te yucán iín stná María Magdalena.

²⁶Te nì xini-yà dihi-yá, te nì xini stná-yà yucán iín stná iin nècuàchì dacuahá-yá cuú cuáhâ ini-yà sâhâ-xí. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì dihi-yá:

—Cundehè-ní mamá, jaàn iín dèhe-ní.

²⁷Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dàcuahàmà:

—Cundehè-ní, jaàn iín mamá xi-ní.

Te divi hora yucán nì nàcùndiaa nècuàchimà dihi-yá.

Nansa nì xihì Jesús

²⁸Daaní, ináhâ-yâ ñâ-sàni cuu ndisa nsidaa ñâ-ndùá nì cachi tutu ìì, ñàyùcàndùá, nì cachi-yà:

—Xíhì tècuí.

²⁹Te yatni uun yucán iín iin quidi chitu vinu nì xò. Ñàyùcàndùá, nì quihin soldadu iin ñâ-ñâhmá nani esponja, nì chihi-tèà dìni iin vara nù-hisopo. Dandu nì chindaxin-tèà vinu mà, te nì dàcùhùn-teá nùù yuhù-yá ³⁰nì sihvi-yá chiá. Dandu nì cachi-yà:

—Vichi ndisa sâ-íá.

Te nì nàcuindee dìni-yá, te nì xihì-yà.

Nansa nì dàquíhvi iin soldadu lanza xi-tè diin tixì Jesús

³¹Dandu nècuàchì raza Judea, cóni cùnì-nè ndòò nsidaa nsìi ma nchìca cruz, vâchi vigilia xi quivì descansu nduá. Te divi quivì descansu mà nì nacava stná iin vicò cahnú xí-né. Ñàyùcàndùá, nì ca-xicàn-nè favor nùù Pilatu ñâ-nì cátnáhnù iquì naní sâhâ iin iin ana itándiaa nchìca cruz (sâhâ ñâ-nì cùì yâchì-nè), dandu cuxio-ne nùù cruz.

³²Ñàyùcàndùá, nì casaà tu soldadu (ndé itá cruz), te nì casahnù-te iquisâhâ iin tiàa itúú nchìca cruz iin ladu Jesús, dandu después ingà-te. ³³Doco na ní tnàtuu-tè ndé itúú mii-yá, nì cundaà inì-te sàni xihì-yà; ñàyùcàndùá, cóni sáhnù gâ-te iquisâhâ-yá.

³⁴Doco iin soldadu mà, nì dàquíhvi-tè lanza xi-tè diin tixì-yá, te nì dàñâ nì-yá xì tècuí. ³⁵Yùhù nì xini nsidaajàn, teayùcàndùá nacáni xì-nsiá sâhá. Te ñâ-ndácuìsì nduá cachí. Yùhù ináhí, te cachitnùhu ndaì xì-nsiá sâhâ-ñâ nì cúníndísâ stná-nsiá. ³⁶Cunaha-nsiá, nsidaa ñâ-jaàn nì cuu xi-yá sâhâ-ñâ nì cuú ndisa nacua nì cachitnùhu nùù tutu ìì ndé cachá: “Ni-iin iquì-yá mà-tnáhnù”. ³⁷Daaní, cachí stná inga xaan nùù tutu mà, ndé cachá: “Icúmí nèhivì cuni-nè mii-yá ana nì dàquíhvi-tè (càa) icà-xí”.

Nansa nì ndùxin Jesús ini iin cueva

³⁸Daaní, nì nsihamà, dandu nì sâhàn iin tiàa nani José nùù Pilatu.

Iin nècuàchì ñuu Arimatea nduú nècuàchìmà, te nduú stná-nè iin nèhivì xí Jesús, doco chídèhé-nè, vàchi yúhì-nè tè-dava ga raza-nè Judea. Pues divi mii-né nì sàhàn nì xicàn permisú nùu Pilatu nanihi-ne iquicúñú-yà. Te juùn nì cachi Pilatu. Ñàyùcàndùá, nì sàhàn-nè nì nanihi-ne iquicúñú-yà. ³⁹Daaní, nì sàà stná Nicodemo yucán, divi nècuàchì nì sàhàn ñuu visita ndé iá-yà. Te vichi nihí-né ñà-tnami nani mirra nì sàà, te dácà stnahá stná mà xì inga ñà-tnami nani áloe. Nsidaájàn cúvèa nahi òcò ùxìn kilo. ⁴⁰Ñàyùcàndùá, José xì Nicodemo mà, nì nanihi-ne iquicúñú-yà nùu cruz, te nì chidùcún-neyà sicoto finu cuxín, te nì dàquée stná-nè ñà-tnami ma, vàchi ducán nduú estilu xì nèhivì raza Judea na sácùndùxin-ne. ⁴¹Cunaha-nsiá, yatni ndé nì sa-ituu Jesús nchìca cruz, yucán itá stná itnii yutnù tátá. Te mahì yutnù mà iá stná iin cueva làcà ní sate, doco tàñáha ga cundùxin ni-iin nsii-ña. ⁴²Te sàhà-ñà sà-ìtúú quivì descansu xì nècuàchì ñuu mà, ñàyùcàndùá, ini cueva yucán-ní nì chindùxin-neyà, vàchi yatni nduá.

Nansa nì natiacu Jesús

20 Daaní, quivì primeru semana, (divi quivì domingu) vàxi María Magdalena cueva ndé índùxin Jesús. Naha nduá, te iín tnuu va nduá. Dandu nì xini-nè, sàni cuxio cavà cahnú ndiadí yuhù cueva. ²Ñàyùcàndùá, nì dáyàà-nè cuàhàn-nè ndé iá Simón Pedro xì inga nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni

guá nùu-yá, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni tavà-té Stoho-ndà Señor ndé nì sácùndùxin-ya. Te có-cundáà ini-nsì índù cuàhàn-te xi-yá.

³Ñàyùcàndùá, nì quee Pedro xì compañeru-nè, cuàhàn stná-nè cueva yucán. ⁴Te cutnáhâ-né nì dáyàà-nè cuàhàn-nè, doco chicá ndee ní dáyàà compañeru Pedro mà, teayùcàndùá, dihna nècuàchìmà nì sàà-nè nùu cueva. ⁵Te nì nacàhnu ndee-ne nì xito nihni-ne ini cueva, te nì xini-nè ndé sicoto xi-ya itánduhù, doco cóni quíhvi-ne inì-xi. ⁶Daani, nchìcùn Simón Pedro nì sàà stná-nè, doco mii-né ndisa, nì quíhvi-ne inì-xi, te nì xini stná-nè itánduhù sicoto xi-ya, ⁷xì stná pañuelu nisa idàhvi nùu-yá, doco có-índuhá xì sicoto dava ga; iladú índuhá, te sàni natnahnù viá. ⁸Dandu nì quíhvi stná compañeru Pedro nì sàà primeru, te nì xini stná-nè nansa iámà, te nì xinindisá-né. ⁹Doco ni mii-né nì stná Pedro, tàñáha ga cundaà ini-nè nansa cachí nùu tutu ì ndé cachí icúmí-yâ natiacu-yà. ¹⁰Daaní, ndùì-nè mànuhù-né vehe-ne.

Nansa nì ndecunu Jesús nùu María Magdalena

¹¹Doco yucán ndé iá cueva mà (nì sàà) stná María. Te vichi iín-nè fuera sacú-né. Te nì nacàhnu ndee-ne, nì xito nihni stná-nè ini cueva. ¹²Te yucán nì xini-nè ndoó ùì ángel xì Dios lugar ndé nisa induhù Jesús, iin-ne ndé nì sanduu dìni-yá, te inga-nè ndé nì sanduu sàhà-yá. ¹³Te nì cachi ángel mà xì María:

—Señorita, ¿índù chuun sacu-ní?

Dandu cachí-nè xì nècuàchìma:

—Vàchi sànihí-te Stoho-nsì Señor cuàhàn, te có-cúndáa inì índù cuàhàn-te xi-yá.

¹⁴Dandu nì ndecoto María ladu yàtà-né, te nì xini-nè yucán iín mii-yá, doco cóni nácúní-nèyà nduú-yá Jesús.

¹⁵Te nì cachi-yà xì-né:

—Señorita, ¿índù chuun sacu-ní?

¿Ana divi nandúcu-ní?

Doco María, nì tuxi ini-nè ádi té-ndiáá yutnù tàtá iá yucán nduú ana cáhàn; ñàyùcàndúá nì cachi-nè:

—Señor, nú mii-ní nì tavà-níyà, dandu cachi sacù-ní xí' índù nì sànihi-níyà, te cùhìn naquihin-yà.

¹⁶Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡María!

Dandu nì naxicocuñin-nè ladu yàtà-né, te nì cachi-nè dàhàn mii-né:

—¡Raboni! —ñà-ndúá cuní cachà Maestro.

¹⁷Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà dúcùn ndahà-ní yùhù, vachì tàñáha ga nani nùù Yuamáni'. Còó. Cuahán-ní, cachitnùhu-ní xì nèhivì xí, vachì nahi ñani xínduu-ne. Te cachí-ní xì-né ñà-ìcúmí nani nùhì nùù Yuamáni'. Te cunaha-nsiá, Yuamáni mii-nsiá nduú stná-yà. Te ana càhvì yùhù nduú-yá, nacua nduú stná-yà ana càhvì mii-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁸Ñàyùcàndúá, nì sàhàn María Magdalena mà nì cachitnùhu-ne xì dava ga nècuàchì dacuahá-yá, nì nacani-ne nansa nì xini-nè Stoho-ndà Señor, te dohó te dohó nì cachi-yà xì-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá

¹⁹Daaní, na ní cuñàà quivì domingu mà nì nataca nsidaa

nècuàchì dacuahá-yá. Te nì nacadi vaha-ne yehè, vachì yúhí-nè nèhivì dava ga raza-nè Judea. Dandu (na iin cachí) nì sàcuìin Jesús dava mahi-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Contentu nì cúndóó-nsiá.

²⁰Na ní nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì dàcùnì-yànè ndahà-yá xì diin tìxì-yá. Ñàyùcàndúá, cuàhà gá nì cudìi ini-nè ñà-sàni xini-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ²¹Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-né:

—Contentu nì cúndóó-nsiá.

Nacua nì techuún Yuamáni' yùhù nì quesai, ducán techuún stnái mii-nsiá cùhùn-nsiá.

²²Daaní, nì sivi tàchì-yá nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà:

—¡Ni nándèe Espíritu Ìì ini anima-nsiá, cachí'! ²³Nú nì cuicáhnù inì-nsia sàhà cuàchì nèhivì, dandu ñà-sàni ndutu ndisa-ña cundua; te nú màsà cuicáhnù inì-nsia sàhà-né, dandu iá ìì cuàchì-ne —nì cachi-yà.

Nansa nì sàà Tomás nì xinindisá-né ñà-nì natiacu Jesús

²⁴Doco nùù ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, iin-ne cóni ía-ne xì compañeru-nè na ní ndecunu Jesús nùù-né. Divi Tomás nduú nècuàchìma, te Cuatí cachí stná nèhivì xì-né. ²⁵Ñàyùcàndúá, nì cachi compañeru-nè xì-né:

—Cunaha-ní, isàni xini-nsì Stoho-ndà Señor!

Doco mii-né, nì cachi-nè: —Dècuèndè cundehí yantà ndahà-yá ndé nì ìhi clavu, te daquívhi dìnindàhí ndé nì xida mà, te daquívhi stnái ndahí ndé (nì nacuehè) diin tìxì-yá, te nú cóó, mà cúníndísé —nì cachi-nè.

²⁶Daaní, na ní xínu inga ùnà quivì, nì nataca tu nècuàchì dacuahá-yá ini vehe. Doco daa ndisa iá stná Tomás xì nècuàchì ndòò-mà. Te ndiadí vaha tu yehè. Te nì sàà Jesús inga xichi nì sàcuiìn-yà mahì-né, te nì cachi-yà: —Contentu ni cúndóó-nsiá.

²⁷Dandu nì cachi-yà xì Tomás: —Yohó daquíhvi-ní dìnìndàhá-ní, te cundehè-ní ndahí; dandu daquíhvi-ní ndahà-ní diìn tìxí. Te cunindisá vaha-ní. Màsà cáchí gà-ní có-xìníndísá-ní.

²⁸Dandu nì cachi Tomás xì-yá: —Stohì Señor nduu-ní, vèchi Dios nduu-ní.

²⁹Dandu nì cachi-yà xì-né: —Tomás, sàhà-ñá nì xininùù-ní yùhù, ñàyùcàndüá nì xinindisa-ní. Vihi gá ndiaha cundua nú nì cúníndísâ-nsiá mate tàñáha ga cuninùù-nsiá yùhù —nì cachi-yà.

**Ñà-ndüá disáhà-xí nì
tíaa Juan tutu yohó**

³⁰Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná milagru nì quida Jesús nì indehè nècuàchì dacuahá-yá, doco cóni tiàá nsiha nùù tutu yohó. ³¹Doco ñà-ndüá cachí nùù tutu yohó, nì tíaa-ña sàhà-ñá nì sàà-nsiá cunindisá-nsiá divi Cristu Dèhemanì Dios nduú Jesús. Vèchi nú sàni xinindisá-nsiá ñà-jaàn, te ndácùcahan-nsiá quivì-yá, dandu vida ndiaha sàni nìhì stná-nsiá.

**Nansa nì ndecunu Jesús nùù
ùsà nècuàchì dacuahá-yá**

21 Daaní, nì nsihajàn, dandu nì ndecunu tu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na ndoó-né iin

xaan yuhù mar nani mar Tiberias. Cuàhìn nacani xì-nsiá nansa nì cuu na ní ndecunu-ya nùù-né yucán.

²Cunaha-nsiá, cutnàhâ Simón Pedro xì Tomás nècuàchì nani Cuatí, te cutnàhâ stná Natanael nècuàchì dìñúù-xi nani Caná iá ladu Galilea. Te ndoó stná (ùì) dèhe Zebedeo, xì stná inga ùì nècuàchì dacuahá-yá.

³Te nì cachi Simón Pedro xì nsidaa-né:

—Cuàhìn taví siaca.

Dandu nì cachi compañeru-nè:

—Ni cùhùn nsidaa-nda.

Ñàyùcàndüá, nì sàcũnuhu nsidaa-né ini iin lancha cuàhàn-nè; doco ni-iin siaca cóni nìhì-né niù yacà. ⁴Daaní, na sàcuàhàn nì tùinuù, yucán nì sàà stná Jesús, iín-yá yuhù mar (yatni ndé ndoó-né) mà. Doco cóni nácúní-nèyà. ⁵Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né:

—Hijos, ¿a sání nìhì-nsiá ñà-caxì-ndà?

—Còò, còò ni-iin-sì —nì cachi nècuàchìmà.

⁶Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ladu cuahá lancha, jaàn dacaná-nsiá ñunù xí-nsiá, dandu nìhì-nsiási —nì cachi-yà.

Dandu ducán nì quida-ne, te ni mà cùì gá tavà-né ñunù xí-né ñà-chitu guá` cuàhà siaca nì nìhì-né.

⁷Dandu iin nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùù-yá, nì cachi-nè xì Pedro:

—iDivi Stoho-ndà Señor nduú Yà-yòhó!

Nì nsihi nì inini Simón Pedro ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu nì nàcùndixi-ne sacù-né, vèchi cuisì sìcoto inì-xì ndixí-né.

Dandu ní ndàvè-nè mahì tècuif cuàhàn-nè. ⁸Te después cuàhàn stná dava ga nècuàchì dacuaha-ma, doco ini lancha cuàhàn-nè, vèchi yatni íin-nu nùù ñuhù íchî, nahi 100 metro. Te cahà-nú itácáá ñunù chitu siaca. ⁹Dandu nì nuu nècuàchì yucán ñuhù íchî, te nì xini-nè yucán ndoó tnùù sàxíxìn, te sà-itándoó stná siaca chòhò. Te íá stná pan. ¹⁰Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-nsià quihin-nsia itnii siaca nì tavà-nsiá.

¹¹Ñàyùcàndüá, nì nana tu Simón Pedro lancha, te nì ditá-nè ñunù mà nì naxinua ndè nùù ñuhù íchî. Chitu dini ñunù mà siaca, vèchi ñuhù 153 siaca nahnú. Mate cuáhà gá-si ñuhù, doco cóni sàchí ñunù mà. ¹²Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Naha-nsià, cadi inì-nsia.

Te ni-iin nècuàchì dacuaha-ma, cóni sáha ndee ini-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá ana nduú-yá, vèchi ináhá-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ¹³Dandu nì tnàtuu Jesús nì tnii-ya pan, te nì dasàn-yáñà nùù-né. Te nì dasàn stná-yà siaca (nì chòhò mà) nùù-né.

¹⁴Ñà-jaàn nì sanduu ùni xichi nì ndecunu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na sàni natiacu-yà. ¹⁵Daaní, na ní nsihi nì sadi ini nsidaa-né, dandu nì cachi-yà xì Simón Pedro:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñá-ndàà chicá cuú ndisa inì-ní sàhì nùù nècuàchì dava ga yohó?

—Jaan, Señor mío. Sà-ináhá-ní cuú inì sàhà-ní —nì cachi-nè.

Dandu cachí tu-ya xì-né:

—Nú ndisa, dandu cundiaà-ní nèhivì xí na ian ndiaá pastor lelù xí-né.

¹⁶Daaní, ñà-ùì nì cachi-yà xì-né: —Simón, dèhe Jonás, ¿a cuú ndisa inì-ní sàhì?

Te nì cachi tu-ne xì-yá:

—Jaan, Señor mío. Sà-ináhá-ní cuú inì sàhà-ní.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Dacúndéhe-ní (nèhivì-xí ichì váha), na ian ndiaá-ndà riì.

¹⁷Daaní, ñà-ùni nì cachi tu-ya xì-né: —Simón, dèhe Jonás, ¿a ñá-ndàà nduá, cuú ndisa inì-ní sàhì?

Pues vichi nì cuhuun ini-nè ñà-sà-ùni xichi ndàcàtnùhù-yá a ndísá cuú ini-nè sàhà-yá, á coó. Ñàyùcàndüá nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nsidanicuú ináha ináhá-ní. Ñàyùcàndüá, ináhá stná-ní, yùhù cuú ndisa inì sàhà-ní.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú ducán, dandu cundiaà-ní nèhivì xí, na ian ndiaá-ndà riì xì-ndà. ¹⁸Cunaha-ní, ñà-ndàà nduá cuàhìn cachitnùhi xì-ní yohó: na cuachi-ní, (nìsà nàcùndixi-ní sicoto xi-ní), nì sansidatnuu-ní cinturón xi-ní, te cuàhàn-ní ndéni nì cui cudí inì-ní. Doco nú sàni sahnu-ní, dandu icúmí-ní ndanihi-ní ndahà-ní, te inga-nè icúmí-nè nsidatnuu-ne cinturón xi-ní, te cunihi-ne mii-ní cùhùn ndé có-cudí inì-ní cùhùn-ní.

¹⁹Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús cachitnùhu-ya nansa quida nèhivì xì Pedro na quívì cui-nè, te ducán chicá quee tnùñuhu xí Dios.

Nansa icúmí cuu xi Juan

Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ñà-jaàn, dandu nì cachi tu-ya xì Pedro:

—Cunchicùn-ní yùhù.

²⁰Daaní, nì nacuíco Pedro yàtà-né, te nì xini-nè nchícùn stná nècuàchì dacuahá cuú guá ini-yà sàhà-xí. Te divi nècuàchìmà nduú nècuàchì nì ìa yatni diìn Jesús na ní sandoo-ne nì xixi-ne xì-yá daa, te nì xicàn tnùhù-né nùù-yá nì cachi-nè:

“Señor mío, ¿ana divi nduú tìaa icúmí cahin xì-ní?” ²¹Pues, divi nècuàchìmà nì xini Pedro nchícùn vàxi, te nì cachi-nè xì-yá:

—Te nècuàchì jaàn tú, ¿nansa icúmí cuu xi-né, Señor mío?

²²Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú cudî inì cutiacu-nè ndè cachi sàa quìvì naxicocuîin, doco mii-ní, màsà nácání inì-ní sahájàn. (Chuun xi-ní nduá) ñà-cunchicùn-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³Ñàyùcàndùá, nì xitià cuentu nùù nèhivì xì-yá, ñà-mà nunca cui nècuàchì dacuahama, cachí cuentu. Doco cónì càchí-yà mà cúí-nè. Còó, cuisì ní cachi-yà nú cuní-yà cutiacu-nè ndè cachi sàa quìvì naxicocuîin-yà, màsà nácání ínì Pedro sàhámà.

²⁴Cunaha-ní, divi nècuàchìmà nduú yùhù, te divi yùhù nì tìaa nsidaa palabra yohó. Te ñà-ndácuisì nduá cachí, vàchi ináhî cachí ndàì xì-nsiá.

²⁵Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná iñàha iá nì quida Jesús (ñuhivì yohó). Doco nú cuní-ndà tìaa nsihi-nda nsidaámà, dandu cuàhà sàstnùhù libru cundua. Te mà cuàhà-ñá ni inicutu ñuhivì, cachí yùhù. Sà-ìá.